

Statsutskottets betänkande 46/1996 rd

Regeringens proposition om statsbudgeten för 1997

Riksdagen remitterade den 17 september 1996 regeringens proposition 103/1996 rd till statsutskottet för beredning.

Enligt 18 a § 3 mom. arbetsordningen för riksdagen kan varje specialutskott på eget initiativ i fråga om sitt behörighetsområde avge utlåtande om budgetpropositionen till statsutskottet inom trettio dagar från det propositionen remitterades till statsutskottet.

Inom utsatt tid har följande utskott gett utlåtande om budgetpropositionen för 1997:

- utrikesutskottet
- förvaltningsutskottet
- trafikutskottet
- jord- och skogsbruksutskottet
- försvarsutskottet
- kulturutskottet
- arbetspolitiska utskottet.

De utlåtanden som utskottet fått från andra utskott ingår som bilagor till detta betänkande.

I samband med denna proposition har utskottet behandlat följande vid denna riksdag väckta budgetmotioner, som riksdagen remitterade till utskottet den 22 oktober 1996:

1 Sulo Aittoniemi /cent: Om minskning av anslaget för partistöd
(23.27.50)

2 Sulo Aittoniemi /cent: Om minskning av anslaget för bistånd
(24.30.66)

3 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för belöning för tips vid brottsutredningar
(26.75.21)

4 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag till polisen för effektiviserad spårning av brottsligt tillskansad egendom
(26.75.21)

5 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag till polisen för inköp av utrustning för spaningsverksamhet
(26.75.21)

6 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för specialbevakning av utländska kriminella grupper i Finland
(26.75.21)

7 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för inköp av två helikoptrar åt polisen
(26.75.21)

8 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för högre dagpenning åt beväringar
(27.10.21)

9 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för intensifierade undersökningar av den ekonomiska gråzonen
(28.18.21)

10 Sulo Aittoniemi /cent: Om minskning av anslaget för avräkning till Åland
(28.39.30)

11 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för lägerskola för tredjeklassisterna vid Laakavuoren ala-aste
(29.40.30)

12 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för förarutbildning i grundskolan och gymnasiet
(29.40.30)

13 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry
(29.69.53)

14 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för Tampereen Teatteri
(29.90)

15 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för Tampereen Työväen Teatteri
(29.90)

16 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för behovsprövat stöd till amatörteatrar
(29.90)

17 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för Lenin-museet i Tammerfors
(29.90)

18 Sulo Aittoniemi /cent: Om minskning av anslaget för understöd för konst
(29.90)

19 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för finansiering av utgrävningar inom landområden som fredats av Museiverket (29.93.22)

20 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för istandsättning av guldgruvan i Haveri i Viljakkala till gruvmuseum (29.90)

21 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för munsjelfestivalen i Ivalo (29.90)

22 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för musikevenemanget Sata-Häme soi i Ikalis (29.90)

23 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för Suomen Harmonikkainstituutti (29.90)

24 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för istandsättning av traditionsbärande dansbanor (29.93.50)

25 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för zigenssk kultur (29.96.50)

26 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för upprätthållande av vietnamesisk kultur och språkkunskaper bland vietnameser i Finland (29.96.50)

27 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för utveckling av friidrotten i Finland (29.98)

28 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för ungdomsverkstäder (29.98.51)

29 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för ökad användning av inhemsk fisk (30.36.46)

30 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för undanröjande av de negativa konsekvenserna av skogsdikning (30.86)

31 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för ökad användning av inhemsk energi-ved (30.86.44)

32 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för statsbidrag för underhåll av enskilda vägar (31.99.50)

33 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag till Vägverket för ombyggnad av dåliga bygdevägar (31.24.21)

34 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för ombyggnad av vissa bygdevägar i Tavastland (31.24.21)

35 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för ombyggnad av Uurasjärvivägen i Ikalis (31.24.21)

36 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för ombyggnad av Leppäsjärvi bygdeväg i Ikalis (31.24.21)

37 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för ombyggnad av Kovelahiti bygdeväg i Ikalis (31.24.21)

38 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för en gång- och cykelväg på sträckan Ikalis infartsväg—Ikalis badinrättning (31.24.21)

39 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för ombyggnad av vägen mellan Harhala och Valkeakoski (31.24.21)

40 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för ombyggnad av den sträcka av vägen mellan Hirvilahti och Kyrölahti som ligger i Kuru och Viljakkala (31.24.21)

41 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för ombyggnad av vägsträckan Komi—Koivistonkylä—Mäihälahti (31.24.21)

42 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för bevarande av Inkula gamla bro i Viljakkala (31.24.21)

43 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för ombyggnad av riksväg 9 på sträckan Orivesi—Jämsä (31.24.77)

44 Sulo Aittoniemi /cent: Om minskning av anslaget för metrosystemet i huvudstadsregionen (31.57.34)

45 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för ombyggnad av banavsnittet Orivesi—Vilppula—Haapamäki (31.58.21)

46 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för fasadreparation på Tammerfors järnvägsstation (31.58.77)

47 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för priser i tävlingen om nya produktionsidéer 1997 (32.50.41)

48 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för ett Julland-projekt i Lappland (32.51.49)

49 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för bybutiker (32.51)

50 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för butiksbuskar (32.51)

51 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för byte av utlänningsombudsman (33.01.21)

52 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för hemförlovningspeng åt beväringar (33.28.56)

53 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för hemsändning av Kosovoalbanerna (33.29.61)

54 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för hemsändning av flyktinganmälda somalier (33.29.61)

55 Sulo Aittoniemi /cent: Om minskning av anslaget för mottagande av flyktingar (33.29.61)

56 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för bättre livsbetingelser för ingermanlänningar som är villiga att återvända till Ryssland (33.28.66)

57 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för gemensamma sociala aktiviteter för små flyktinggrupper (33.29.61)

58 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för rehabilitering och utbildning för utvecklingshämmande barn (33.32.30)

59 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för mödrahemmen (33.92)

60 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för ny röntgenapparat vid Tammerfors universitetscentralsjukhus (33.32.31)

61 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för utredning av orsakerna till plötslig spädbarnsdöd (33.32)

62 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för avlöning av personal för hjälp åt äldre med utevistelse och skötsel av ärenden (33.92)

63 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för Samaria-missionen rf (33.92)

64 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för Afatikerna och deras Egna rf (33.92)

65 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för Birkalands krigsveterandistrikt (33.92)

66 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för Frälsningsarmén (33.92)

67 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för restaurering av Suomijärvi i Karvia (35.26.77)

68 Sulo Aittoniemi /cent: Om anvisande av anslag för reparation av bostäder (35.45.56)

69 Kirsti Ala-Harja /saml m.fl.: Om anvisande av anslag för en arbetskrafts- och näringslivscentral i Syd-Österbotten (32.03.21)

70 Olavi Ala-Nissilä /cent: Om anvisande av anslag för planering och byggande av ett riksmuseum för jordbruksmaskiner (30.99.40)

71 Olavi Ala-Nissilä /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för en väg mellan Karhunoja och Riihikoski (31.24.21)

72 Olavi Ala-Nissilä /cent: Om anvisande av anslag för Harvaluoto bro (31.24.21)

73 Olavi Ala-Nissilä /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av den s.k. HAKU-vägen på sträckan Aura—Mynämäki—Mietois (31.24.77)

74 Olavi Ala-Nissilä /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för ett rälsbussförsök på banavsnittet Åbo—Loimaa (31.57.61)

75 Juhani Alaranta /cent: Om anvisande av anslag för en ny skolbyggnad för Petäjäkosken ala-aste i Oulainen (29.40.34)

76 Juhani Alaranta /cent: Om anvisande av anslag för en ny gymnasiebyggnad i Pyhäjoki (29.40.34)

77 Juhani Alaranta /cent: Om anvisande av anslag för förbättrad rekreationsanvändning av Pyhäjoki älv (30.36.45)

78 Juhani Alaranta /cent: Om anvisande av anslag för restaurering av sjön Lahdenlampi i Merijärvi (35.26.77)

79 Juhani Alaranta /cent: Om anvisande av anslag för översvämningsskydd i Kalajoki (30.85.77)

80 Juhani Alaranta /cent: Om anvisande av anslag för reparation av bygdevägar i Alavieska (31.24.21)

81 Juhani Alaranta /cent: Om anvisande av anslag för ombyggnad av landsvägen mellan Pyhäjoki och Vihanti (31.24.21)

82 Janina Andersson /gröna m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av bansträckan Åbo—Nystad (31.58.77)

83 Ulla Anttila /gröna m.fl.: Om bättre fördelning av understödet för reparation av bostäder (35.45.56)

84 Asko Apukka /vänst m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av vägen mellan Martti och Tulppio (31.24.21)

85 Maria Kaisa Aula /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av Bottenvikens fiskeriforskningsstation i Simo (30.38.74)

86 Maria Kaisa Aula /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av underproduktiva skogar i Lappland (30.86.44)

87 Maria Kaisa Aula /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för basväghållning av allmänna vägar i Lapplands vägdistrikt (31.24.21)

88 Eva Biaudet /sv m.fl.: Om anvisande av anslag för höjning av vårdpenningen för barn under tre år (33.32.30)

89 Klaus Bremer /sv m.fl.: Om anvisande av anslag för bullerbekämpningsprojekt och förbättringar av kollektivtrafiken i huvudstadsregionen (31.24.21)

90 Klaus Bremer /sv m.fl.: Om anvisande av anslag till Uleåborgs vägdistrikt för ombyggnad av bygdeväg 18828 (31.24.21)

91 Klaus Bremer /sv m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av Skogsbackavägen (31.24.77)

92 Klaus Bremer /sv m.fl.: Om anvisande av anslag för övertäckning av bangården på Helsingfors järnvägsstation (31.58.77)

93 Klaus Bremer /sv m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av bullerskydd längs stambanan (31.58.77)

94 Kaarina Dromberg /saml m.fl.: Om anvisande av anslag för höjt grundkapital till Luftfartsverket (31.92)

95 Jukka Gustafsson /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för Suomen nuorisokirjallisuuden instituutti (29.90)

96 Jukka Gustafsson /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för museicentret Vapriikki i Tammerfors (29.90)

97 Jukka Gustafsson /sd m.fl.: Om anvisande av anslag till Suomen Työväen Musiikkiliitto för främjande av blåsmusiken (29.90)

98 Jukka Gustafsson /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för en förbindelseväg mellan Parkano järnvägsstation och Kuruvägen (31.24.21)

99 Jukka Gustafsson /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för lindrigare beskattning av pensionärer (33.18.60)

100 Klaus Hellberg /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för vägsträckan Forsby—Kouvola på riksväg 6 (31.24.77)

101 Klaus Hellberg /sd: Om anvisande av anslag för fördjupningsarbeten vid Lovisa farled (31.30.77)

102 Klaus Hellberg /sd: Om anvisande av anslag för en överföringsvattenledning i Borgå landskommun (30.85.77)

103 Esko Helle /vänst m.fl.: Om anvisande av anslag för utveckling av Tavastehus slott med omkringliggande områden (29.93.22)

104 Raimo Holopainen /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av landsväg 504 på sträckan Martonvaara—Polvela (31.24.21)

105 Anne Huotari /vänst: Om anvisande av anslag för vägsträckan Kainuunmäki—Kaivanto i Uleåborgs län (31.24.21)

106 Sinikka Hurskainen /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för festivalen Imatra Big Band (29.90)

107 Sinikka Hurskainen /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för en gång- och cykelväg vid landsväg 393 på sträckan Joutseno centrum—Ravattila
(31.24.21)

108 Sinikka Hurskainen /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för upprustning av vägsträckan Särkisalmi—Simpele
(31.24.21)

109 Sinikka Hurskainen /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för en underfart i Mielakkaområdet
(31.24.21)

110 Sinikka Hurskainen /sd m.fl.: Om anvisande av anslag till vissa projekt för förbättrad trafiksäkerhet på riksväg 6
(31.24.77)

111 Sinikka Hurskainen /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för pensionärsrabatter på järnvägarna
(31.57.61)

112 Sinikka Hurskainen /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för Ivoniemi turistcentrum
(32.51.49)

113 Sinikka Hurskainen /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för en informationsskrift om FAS-barn
(33.92)

114 Jorma Huuhtanen /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för planering och terrängundersökning av leden Juankoski—Nilsjä
(31.30.77)

115 Jorma Huuhtanen /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för andra etappen av forskarbyn Mikroteknia/Bioteknia i Kuopio
(29.10.74)

116 Liisa Hyssälä /cent: Om anvisande av anslag för att snabbt utveckla det biotekniska kunskapsområdet i Åbo
(26.98.43)

117 Liisa Hyssälä /cent: Om anvisande av anslag för tredje byggnadsetappen av Åbo universitet
(29.10.74)

118 Liisa Hyssälä /cent: Om anvisande av anslag till ett projekt för utveckling av Vanhalinna gård i Lundo
(29.96.51)

119 Liisa Hyssälä /cent: Om anvisande av anslag för en väg mellan Reso och Marjamäki
(31.24.77)

120 Liisa Hyssälä /cent: Om anvisande av anslag för restaurering av Nystadsleden
(31.30.77)

121 Liisa Hyssälä /cent: Om anvisande av anslag för förvärv av naturskyddsområden i Egentliga Finland
(35.30.87)

122 Timo Ihamäki /saml: Om anvisande av anslag för riksväg 5 på sträckan Lusi—S:t Michel
(31.24.77)

123 Timo Ihamäki /saml: Om anvisande av anslag för trafikregleringar i Nyslott
(31.24.77)

124 Timo Ihamäki /saml: Om anvisande av anslag för fortsatt utredning av en kanal i Kymmenne älv
(31.30.77)

125 Timo Ihamäki /saml: Om anvisande av anslag för främjande av kanalprojektet i Mäntymäki
(31.30.77)

126 Timo Ihamäki /saml: Om anvisande av anslag för en översiktsplan för Savolaxbanan
(31.58.21)

127 Mikko Immonen /vänt m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av vägen mellan Tarvainen och Hinnerjoki
(31.24.21)

128 Mikko Immonen /vänt m.fl.: Om anvisande av anslag för fördjupning och utredning av Hepokari farled i Nystad
(31.30.77)

129 Tytti Isohookana-Asunmaa /cent: Om anvisande av anslag för understöd till kommunerna enligt prövning
(26.97.34)

130 Tytti Isohookana-Asunmaa /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av riksväg 20 i Uleåborgsregionen
(31.24.77)

131 Tytti Isohookana-Asunmaa /cent: Om anvisande av anslag för fritidshamnar för gästbåtar i Bottenviken
(35.26.77)

132 Tytti Isohookana-Asunmaa /cent: Om anvisande av anslag för restaurering av farleder i mynningen av Ijo älv
(30.85.77)

133 Ilkka Joenpalo /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för utveckling av riksväg 2
(31.24.77)

134 Ilkka Joenpalo /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för genomförande av naturcentret i Tammenlahti
(35.30.74)

135 Ilkka Joenpalo /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för förvärv av regionala rekreatiomsområden

(35.30.37)

136 Kauko Juhantalo /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för sanering av Huovrinne provi-
antcentrum

(27.01.74)

137 Kauko Juhantalo /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för en matsal vid Niinisalo garnison

(27.01.74)

138 Kauko Juhantalo /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för Björneborgs högskola

(29.10.21)

139 Kauko Juhantalo /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för projektstart för vägsträckan Björneborg—Ulfby på riksväg 2

(31.24.77)

140 Kauko Juhantalo /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för tryggad konkurrens inom varvs-
industrin

(32.50.46)

141 Ulla Juurola /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av Käkisalmi bro

(31.24.21)

142 Ulla Juurola /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för 15 arbetsmarknads- och näringscen-
traler

(32.03.21)

143 Jouko Jääskeläinen /fkf m.fl.: Om anvisande av anslag för internationellt bistånd

(24.30.66)

144 Jouko Jääskeläinen /fkf m.fl.: Om anvisande av anslag för kulturtidskrifter och religiösa
tidningar

(29.96.50)

145 Reijo Kallio /sd: Om anvisande av anslag för en väg mellan Lappis och Hinnerjoki

(31.24.21)

146 Bjarne Kallis /fkf: Om anvisande av anslag som byggnadsbidrag till Karhunmäen kristillin-
nen kansanopisto

(29.69.52)

147 Bjarne Kallis /fkf: Om anvisande av anslag till stöd för Finlands evangelisk-lutherska folk-
mission r.f.

(29.69.53)

148 Bjarne Kallis /fkf: Om anvisande av anslag till stöd för Lohtajan Kirkkomusiikkijuhlat ry

(29.90)

149 Bjarne Kallis /fkf: Om anvisande av anslag till Vasa front- och krigsveteraner för uppteck-
ning av veteranernas minnen

(29.93.50)

150 Bjarne Kallis /fkf: Om anvisande av anslag för det internationella lägercentret i Karleby

(29.98)

151 Bjarne Kallis /fkf: Om anvisande av anslag för byggande av en underfart för lätt trafik vid
Harabacka i Kronoby

(31.24.21)

152 Bjarne Kallis /fkf: Om anvisande av anslag för byggande av en underfart för lätt trafik vid
Hopsala i Kronoby

(31.24.21)

153 Bjarne Kallis /fkf: Om anvisande av anslag för ombyggnad av bygdeväg 17939 i Kronoby

(31.24.21)

154 Bjarne Kallis /fkf m.fl.: Om anvisande av anslag för arbetsmarknads- och näringscentraler
i alla landskap

(32.03.21)

155 Bjarne Kallis /fkf: Om anvisande av anslag till föreningen Kiusattujen Tuki ry

(33.92)

156 Bjarne Kallis /fkf: Om anvisande av anslag för ett kristligt daghem i Seinäjoki

(33.92)

157 Bjarne Kallis /fkf: Om anvisande av anslag för stödjande av verksamheten vid Emeliehem-
met i Karleby

(33.92)

158 Bjarne Kallis /fkf: Om anvisande av anslag för stödjande av verksamheten vid Luthersk In-
remissions hem i Larsmo

(33.92)

159 Bjarne Kallis /fkf: Om anvisande av anslag till stöd för Karlebynejdens Invalider r.f.

(33.92)

160 Bjarne Kallis /fkf: Om anvisande av anslag till stöd för Missionshemmet i Larsmo

(29.69.50)

161 Toimi Kankaanniemi /fkf m.fl.: Om anvisande av anslag för understöd till kommunerna
enligt prövning

(26.97.34)

162 Toimi Kankaanniemi /fkf m.fl.: Om anvisande av anslag till statsbidrag för enskilda vägar

(31.99.50)

163 Toimi Kankaanniemi /fkf m.fl.: Om anvisande av anslag för höjning av det extra fronttill-
lägget

(33.21.52)

164 Toimi Kankaanniemi /fkf m.fl.: Om anvisande av anslag för bättre pensionsskydd för
missionärer

(33.19)

165 Toimi Kankaanniemi /fkf m.fl.: Om anvisande av anslag till kristliga organisationer för missbrukarvård
(33.92)

166 Toimi Kankaanniemi /fkf: Om anvisande av anslag för en rikstäckande ungarbank
(33)

167 Kyösti Karjula /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för ett centrum för främjande av landsbygdsföretagare
(32.52)

168 Kyösti Karjula /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för ett utvecklingscentrum för den mekaniska träförädlingsindustrin i norra Österbotten
(30.86)

169 Juha Karpio /saml m.fl.: Om anvisande av anslag för en ombyggnad av riksväg 4 till motorväg mellan Etu-Palokka och Kirri
(31.24.77)

170 Mari Kiviniemi /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för en idrottshall i Peräseinäjoki
(29.98)

171 Mari Kiviniemi /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av landsväg 6921 (Ylivalli—Alavalli) i Jalasjärvi
(31.24.21)

172 Mari Kiviniemi /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för utvecklingsinvesteringar i bansträckan Tammerfors—Seinäjoki
(31.58.77)

173 Annikki Koistinen /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för elektrifiering av bansträckan Idensalmi—Kontiomäki—Uleåborg
(31.58.77)

174 Annikki Koistinen /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av frontveteranernas minimipensionsskydd
(33.21.52)

175 Annikki Koistinen /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för inköp av telefoner till krigsinvalider
(33.22)

176 Annikki Koistinen /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för rehabilitering av krigsänkor
(33.22.56)

177 Annikki Koistinen /cent m.fl.: Om anvisande av anslag till rehabilitering för makar till krigsinvalider
(33.22.56)

178 Annikki Koistinen /cent m.fl.: Om anvisande av anslag till rehabilitering för frontveteraner
(33.22)

179 Annikki Koistinen /cent m.fl.: Om anvisande av anslag till utbyggnad av tandvårdserättningarna till veteraner
(33.18.60)

180 Armas Komi /cent m.fl.: Om anvisande av anslag till Joroisten musiikkiyhdistys ry för anordnande av musikdagar
(29.90)

181 Armas Komi /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för utveckling av landsbygdsnäringar och ekologisk produktion
(30.34.40)

182 Armas Komi /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för byggstart på riksväg 5 mellan Jorois och Varkaus
(31.24.77)

183 Armas Komi /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för sanering av banan Huutokoski—Nyslott
(31.58.21)

184 Riitta Korhonen /saml m.fl.: Om anvisande av anslag till garantier för små och medelstora företag
(32.49.43)

185 Ossi Kortenien /cent: Om anvisande av anslag för sanering av Ylitornion kristillinen kansanopisto
(29.69.52)

186 Ossi Kortenien /cent: Om anvisande av anslag för renovering och ändring av skolcentret i Pello
(29.40.34)

187 Ossi Kortenien /cent: Om anvisande av anslag för gång- och cykelvägar utmed riksväg 21 i Pello kommun
(31.24.21)

188 Ossi Kortenien /cent: Om anvisande av anslag för förbättring av vägen österom Lankajärvi och Kaarannesvägen i Pello kommun
(31.24.21)

189 Ossi Kortenien /cent: Om anvisande av anslag för första planering av en bro i Tapionkylä i Rovaniemi landskommun
(31.24.21)

190 Ossi Kortenien /cent: Om anvisande av anslag för grundreparation av landsvägen Kolar—Kurtakko—Ylläsjärvi
(31.24.21)

191 Ossi Kortenien /cent: Om anvisande av anslag för grundreparation av bygdevägarna Vaattojärvi—Poikkijärvi och Venetti—Venejärvenkylä
(31.24.21)

192 Ossi Korteniemi /cent: Om anvisande av anslag för en gång- och cykelväg utmed riksväg 21 i Ylimuonio
(31.24.21)

193 Ossi Korteniemi /cent: Om anvisande av anslag för en gång- och cykelväg utmed riksväg 21 i Kainuunkylä i Övertorneå
(31.24.21)

194 Ossi Korteniemi /cent: Om anvisande av anslag för förbättring av riksvägen Torneå—Övertorneå—Pello
(31.24.21)

195 Ossi Korteniemi /cent: Om anvisande av anslag för förbättring av järnvägsstationen i Kolari
(31.58.21)

196 Ossi Korteniemi /cent: Om anvisande av anslag för första planering av en järnväg Kolarri—Kittilä—Keivitsa
(31.58.77)

197 Ossi Korteniemi /cent: Om anvisande av anslag för kostnaderna för anslutning av nordvästra Lappland till rikselvät
(32.55.41)

198 Valto Koski /sd: Om anvisande av anslag för byggstart på landsväg 416 (Jaala—Mäntyhärju) på sträckan Huhdasjärvi—Pärnämäki
(31.24.21)

199 Valto Koski /sd: Om anvisande av anslag för förbättring av det sydligaste avsnittet Kyminlinna—Kotka av riksväg 15
(31.24.77)

200 Valto Koski /sd: Om anvisande av anslag för förbättring av riksväg 6
(31.24.77)

201 Valto Koski /sd: Om anvisande av anslag för bättre förbindelser för den tunga trafiken från Kuusaanniemi fabriker via Pessankoski till stamväg 46
(31.24.77)

202 Valto Koski /sd: Om anvisande av anslag för planering av slussar i Kimola och Voikkaa samt anläggande av en led i Pyhäjärvi
(31.30.77)

203 Valto Koski /sd: Om anvisande av anslag för grundreparation av banan Riihimäki—Kouvola—Luumäki—Vainikkala
(31.58.21)

204 Valto Koski /sd: Om anvisande av anslag för förbättring av banan mellan Vainikkala och ryska gränsen
(31.58.21)

205 Heikki Koskinen /saml m.fl.: Om anvisande av anslag för ersättning av veteraners protetik-kostnader
(33.18.60)

206 Heikki Koskinen /saml m.fl.: Om anvisande av anslag för en avloppstunnel mellan Solf och Vasa
(35.26.77)

207 Jari Koskinen /saml: Om anvisande av anslag för grundförbättring av Hauhontaustavägen
(31.24.21)

208 Jari Koskinen /saml m.fl.: Om anvisande av anslag för en planskild korsning i Pohjoinen i Tuulos
(31.24.77)

209 Johannes Koskinen /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för utveckling av banan Helsingfors—Tammerfors
(31.58.77)

210 Johannes Koskinen /sd m.fl.: Om anvisande av anslag till Suomen Siirtolapuutarhaliitto till stöd för förbundets rådgivnings- och utbildningsverksamhet
(35.01.61)

211 Marjaana Koskinen /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av riksväg 8
(31.24.77)

212 Irina Krohn /gröna: Om anvisande av anslag för centralkommissionen för konst för internationellt konstnärsutbyte
(29.90.21)

213 Mikko Kuoppa /vgr m.fl.: Om anvisande av anslag till statsbidrag för enskilda vägar
(31.99.50)

214 Mikko Kuoppa /vgr m.fl.: Om anvisande av anslag för fortsatt verksamhet i Seitsemien och Helvetinjärvi nationalparker
(35.30.22)

215 Mikko Kuoppa /vgr m.fl.: Om anvisande av anslag för statens bostadsfond
(35.45.60)

216 Seppo Kääriäinen /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för kapitalplaceringar i små och medelstora företag i östra Finland
(32.51)

217 Esa Lahtela /sd: Om anvisande av anslag för ombyggnad av skolcentret i Tohmajärvi
(29.40.34)

218 Esa Lahtela /sd: Om anvisande av anslag för ombyggnad av Kiteen ylääste
(29.40.34)

219 Esa Lahtela /sd: Om anvisande av anslag för ombyggnad av Pyhäselän yläaste
(29.40.34)

220 Esa Lahtela /sd: Om anvisande av anslag för ombyggnad av Suhmuran ala-aste i Pyhäselkä
(29.40.34)

221 Esa Lahtela /sd: Om anvisande av anslag för ombyggnad av Outokummun keskustan ala-aste
(29.40.34)

222 Esa Lahtela /sd: Om anvisande av anslag för en ny fotbollsplan i Tohmajärvi
(29.98)

223 Esa Lahtela /sd: Om anvisande av anslag för tak på konstisbanan i Outokumpu
(29.98)

224 Esa Lahtela /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för reparation av riksväg 6 i Kesälahti
(31.24.21)

225 Esa Lahtela /sd: Om anvisande av anslag för reparation av Onkamo korsning på riksväg 6 i Tohmajärvi
(31.24.21)

226 Esa Lahtela /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för utbyggnad av riksväg 17 på sträckan Ylämylly—Noljakka
(31.24.77)

227 Esa Lahtela /sd: Om anvisande av anslag för reparation av vägsträckan Onkamo—Niirala—riksgränsen
(31.24.21)

228 Esa Lahtela /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för reparation av vägsträckan Koitajoki—Luhtapohja i Eno
(31.24.21)

229 Esa Lahtela /sd: Om anvisande av anslag för ombyggnad av Itkonsalovägen i Outokumpu
(31.99.50)

230 Esa Lahtela /sd: Om anvisande av anslag för en gång- och cykelväg längs landsväg 486 på sträckan Kides—Koivikko
(31.24.21)

231 Esa Lahtela /sd: Om anvisande av anslag för Kunnasniemivägen i Kontiolahti
(31.24.21)

232 Esa Lahtela /sd: Om anvisande av anslag för en gång- och cykelväg i Kides centrum
(31.24.21)

233 Esa Lahtela /sd: Om anvisande av anslag för Huhmarinen-vägen i Polvijärvi
(31.24.77)

234 Esa Lahtela /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av bansträckan Niirala—Joensuu—Kontiomäki
(31.58.21)

235 Esa Lahtela /sd: Om anvisande av anslag för en järnvägsförbindelse till hamnen i Puhos
(31.58.21)

236 Esa Lahtela /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av landsvägsviadukterna i norra Finland
(31.99.50)

237 Esa Lahtela /sd: Om anvisande av anslag i form av sysselsättningsfrämjande statsunderstöd för reparationer av grundskolor
(34.06.63)

238 Esa Lahtela /sd: Om anvisande av anslag för östra Finlands gröndatacenter i Polvijärvi
(35.26.21)

239 Esa Lahtela /sd: Om anvisande av anslag för skydd av gamla skogar i norra Karelen
(35.30.61)

240 Reijo Laitinen /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för slutförande av klubbekrigsprojektet
(29.90)

241 Reijo Laitinen /sd m.fl.: Om anvisande av anslag till investeringsutgifter för tryggnad av sysselsättningen
(34.06.77)

242 Markku Lehtosaari /cent: Om anvisande av anslag för ombyggnad av landsväg 4401 (Lo-hikoski—Kiviapaja)
(31.24.21)

243 Markku Lehtosaari /cent: Om anvisande av anslag för ombyggnad av landsväg 437 (Sulka-va—Rantasalmi)
(31.24.21)

244 Markku Lehtosaari /cent: Om anvisande av anslag för ombyggnad av vägen mellan Kerimäki och Enonkoski
(31.24.21)

245 Markku Lehtosaari /cent: Om anvisande av anslag för byggande av Nyslotts omfartsväg
(31.24.77)

246 Markku Lehtosaari /cent: Om anvisande av anslag för en utbyggnad av riksväg 5 på sträckan Heinola—S:t Michel
(31.24.77)

247 Pekka Leppänen/vänst m.fl.: Om anvisande av anslag för en utbyggnad av riksväg 5 på sträckan Jämsä—Orivesi
(31.24.77)

248 Raimo Liikkanen /cent: Om anvisande av anslag för reparation av riksväg 26 på sträckan Fredrikshamn—Taavetti
(31.24.77)

249 Raimo Liikkanen /cent: Om anvisande av anslag för bättre trafikförbindelser på sträckan Nuijamaa—Viborg
(31)

250 Maija-Liisa Lindqvist /cent: Om anvisande av anslag för en ny skolbyggnad för Ahtialan yläaste i Lahtis
(29.40.34)

251 Maija-Liisa Lindqvist /cent: Om anvisande av anslag för video- och multimediaundervisning vid formgivningsinstitutet vid yrkeshögskolan i Lahtis
(29.40.34)

252 Maija-Liisa Lindqvist /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för gradering av statens fiskevårdsavgift
(30.36.45)

253 Maija-Liisa Lindqvist /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av Koskimylly bygdeväg i Hollola
(31.24.21)

254 Maija-Liisa Lindqvist /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av landsväg 3132 på sträckan Vesivehmaa—Kalkkis
(31.24.21)

255 Maija-Liisa Lindqvist /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för en transportkanal i Kymmene älv
(31.30.77)

256 Maija-Liisa Lindqvist /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för Utvecklingscentralen för guldsmeder
(32.51)

257 Eero Lämsä /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för en bro över Akkalansalmi i Lapinlahti
(31.24.77)

258 Eero Lämsä /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av bansträckan Idensalmi—Pyhäsalmi
(31.58.21)

259 Eero Lämsä /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för marknadsföring utomlands av träindustriprodukter
(32.85.40)

260 Eero Lämsä /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för upprustning av Kiurujärvi och Kiurujoki för båtutrustning
(35.26.77)

261 Hannes Manninen /cent: Om anvisande av anslag för skydd mot översvämningar i Torne älv
(30.85.77)

262 Hannes Manninen /cent: Om anvisande av anslag om ombyggnad av landsväg 9241 norr om Simojoki älv på sträckan Malini—Alaniemi
(31.24.21)

263 Hannes Manninen /cent: Om anvisande av anslag för en gång- och cykelväg längs Laivaniemi bygdeväg 19520 i Torneå
(31.24.21)

264 Hannes Manninen /cent: Om anvisande av anslag för en ny isbrytare åt Sjöfartsverket
(31.30.70)

265 Hannes Manninen /cent: Om anvisande av anslag för muddring av farleden till Ajos utanför Kemi
(31.30.77)

266 Hannes Manninen /cent: Om anvisande av anslag för en ny järnvägsstation i Kolari
(31.58.77)

267 Hannes Manninen /cent: Om anvisande av anslag för en ny järnvägsstationsbyggnad i Kolari
(31.58.77)

268 Markku Markkula /saml m.fl.: Om anvisande av anslag för uppfinningar och innovationer
(32.50.41)

269 Lauri Metsämäki /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av laxtrappor i Karisåns vattendrag
(30.36.77)

270 Lauri Metsämäki /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av riksväg 25 på avsnittet Skogby—Hangö
(31.24.77)

271 Lauri Metsämäki /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av Karis västra omfartsväg
(31.24.77)

272 Lauri Metsämäki /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för vattenbyggnadsarbeten i Ekenäs
(35.26.77)

273 Kari Myllyniemi /cent: Om anvisande av anslag för byggande av Uleåborgs omfartsväg
(31.24.77)

274 Kari Myllyniemi /cent: Om anvisande av anslag för Oulun Meripelastajat ry
(31.32.50)

275 Kari Myllyniemi /cent: Om anvisande av anslag för bättre ekonomiska villkor för frontveteraner med låga inkomster
(33.21.52)

276 Kari Myllyniemi /cent: Om anvisande av anslag för en större indexförhöjning på veteranpensionerna
(33.19)

277 Raimo Mähönen /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av Naarajärvi reservfängelse
(25.50.74)

278 Raimo Mähönen /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en allaktivitets-motionshall av trä i Haukivuori
(29.98)

279 Raimo Mähönen /sd: Om anvisande av anslag för reparation av Sarvikumpuvägen i Heinävesi
(31.24.21)

280 Raimo Mähönen /sd: Om anvisande av anslag för ombyggnad av vägen mellan Virtasalmi och Lahnahti
(31.24.21)

281 Raimo Mähönen /sd: Om anvisande av anslag för reparation av bygdevägen till Haapakoski
(31.24.21)

282 Raimo Mähönen /sd: Om anvisande av anslag för ombyggnad av Salmenkylä bygdeväg
(31.24.21)

283 Raimo Mähönen /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för reparationsstart på landsväg 447 på sträckan Lapaskangas—Haarajoki
(31.24.21)

284 Raimo Mähönen /sd: Om anvisande av anslag för ombyggnad av bansträckan Piekämäki—Varkaus
(31.58.21)

285 Raimo Mähönen /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av Kangasniemi hälsovårdscentral
(33.32.31)

286 Raimo Mähönen /sd: Om anvisande av anslag för uppgörande av generalplaner för stränderna vid Heinävesistråten
(35.30.37)

287 Tero Mölsä /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för utveckling av bruksorter
(26.98.43)

288 Tero Mölsä /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av höghuset vid regionalförrådet i Nyby
(27.01.74)

289 Tero Mölsä /cent: Om anvisande av anslag åt Nylands vägdistrikt för reparation av bygdevägar
(31.24.21)

290 Tero Mölsä /cent: Om anvisande av anslag för ombyggnad av riksväg 6
(31.24.77)

291 Tero Mölsä /cent: Om anvisande av anslag till byggstart för ombyggnad av vägen mellan Lovisa och Lahtis
(31.24.77)

292 Tero Mölsä /cent: Om anvisande av anslag för ombyggnad av landsvägen mellan Jordansböle och Borgå
(31.24.21)

293 Tero Mölsä /cent: Om anvisande av anslag för ombyggnad av landsvägen mellan Buckila och Monby
(31.24.21)

294 Tero Mölsä /cent m.fl.: Om nya fördelningsgrunder för anslagen för basväghållning av allmänna vägar
(31.24.21)

295 Tero Mölsä /cent: Om anvisande av anslag för upprustning av området i Strömfors som sysselsättningsarbete
(34.06.77)

296 Tero Mölsä /cent: Om anvisande av anslag för ombyggnad av bostäder i Nyland
(35.45.56)

297 Paavo Nikula /gröna m.fl.: Om beskattningen av bostadsförmån när det gäller kulturhistoriskt eller arkitektoniskt värdefulla byggnader
(11.01.01)

298 Paavo Nikula /gröna m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av en fiskodlingsanstalt i södra Finland
(30.38.74)

299 Tuija Nurmi /saml m.fl.: Om anvisande av anslag för den andra byggetappen på Tavastlands regementes utbildningshall i Hennala
(27.01.74)

300 Tuija Nurmi /saml: Om anvisande av anslag för färjtrafik utan fastslagen tidtabell i Kaliks
(31.24.21)

301 Tuija Nurmi /saml: Om anvisande av anslag för byggande av en hall för utbildning om luftvärnsvapen
(34.06.63)

302 Arja Ojala /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för restaurering av Finlaysons gamla fabrik
(35.30.62)

303 Kalevi Olin /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av professurer i rörelseorganens sjukdomar
(29.10.21)

304 Kalevi Olin /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för handikappforskningscentret vid Jyväskylä universitet
(29.10.21)

305 Reino Paasilinna /sd m.fl.: Om beskattningen av arkitektoniskt värdefulla byggnader
(11.01.01)

306 Erkki J. Partanen /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av Keitele havskanal
(31.30.77)

307 Tauno Pehkonen /fkf m.fl.: Om anvisande av anslag för skogsförbättringsarbeten
(30.86.44)

308 Tauno Pehkonen /fkf m.fl.: Om anvisande av anslag för rehabilitering av krigsänkor
(33.22.56)

309 Tauno Pehkonen /fkf m.fl.: Om anvisande av anslag för rehabilitering av frontveteraner
(33.22.59)

310 Margareta Pietikäinen /sv m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en barnombudsmannatjänst
(33.01.21)

311 Margareta Pietikäinen /sv m.fl.: Om anvisande av anslag för Medi-Heli
(33.92)

312 Margareta Pietikäinen /sv m.fl.: Om anvisande av anslag för att förbättra ställningen för föräldrar till för tidigt födda barn och för adoptivföräldrar
(33.18.60)

313 Markku Pohjola /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av simhallen i Vichtis
(29.98)

314 Markku Pohjola /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för reparation av landsväg 167 på sträckan Orimattila—Mörskom
(31.24.21)

315 Markku Pohjola /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för fortsatt reparation av Klövskogsvägen
(31.24.21)

316 Markku Pohjola /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av bansträckan Karis—Hangö
(31.58.21)

317 Markku Pohjola /sd m.fl.: Om anvisande av anslag till Vuokralaisten Keskusliitto för upplysnings- och rådgivningsarbete
(35.01.61)

318 Iivo Polvi /vänt m.fl.: Om anvisande av anslag för höjning av restitutionen på bilskatten till invalider
(28.99.61)

319 Iivo Polvi /vänt m.fl.: Om anvisande av anslag för reparation av riksväg 5 på sträckan Nerkoo—Ohenmäki
(31.24.21)

320 Iivo Polvi /vänt m.fl.: Om anvisande av anslag för reparation av stamväg 77 mellan Vuonamsalmi och gränsen till mellersta Finlands län
(31.24.21)

321 Iivo Polvi /vänt m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en avfallsbehandlingsanläggning i norra Savolax
(35.11.62)

322 Riitta Prusti /sd m.fl.: Om ändrade fördelningsgrunder för de sysselsättningsfrämjande anslagen
(34.06.63)

323 Veijo Puhjo /vgr m.fl.: Om minskning av anslaget för anskaffning av försvarsmateriel
(27.10.16)

324 Kari Rajamäki /sd: Om anvisande av anslag för marknadsföring av ekoprodukter
(30.31.41)

325 Kari Rajamäki /sd: Om anvisande av anslag för vården av skogsmiljön
(30.86.45)

326 Kari Rajamäki /sd: Om anvisande av anslag för byggande av en gång- och cykelsväg från Leppävirta vägkorsning till tätortsbebyggelsen i Sorsakoski
(31.24.21)

327 Kari Rajamäki /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för förlängning av Kuopio södra motorväg på riksväg 5
(31.24.77)

328 Kari Rajamäki /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av riksväg 5 på sträckan Varkaus—Leppävirta
(31.24.21)

329 Kari Rajamäki /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för reparation av riksväg 5 på sträckan Varkaus—Jorois
(31.24.77)

330 Kari Rajamäki /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för en kanal mellan Kymmene älv och Mäntyharju
(31.30.77)

331 Kari Rajamäki /sd: Om anvisande av anslag för reparation av bannätet
(31.58.77)

332 Kari Rajamäki /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för reparation av bansträckan Pieksämäki—Varkaus
(31.58.21)

333 Kari Rajamäki /sd: Om anvisande av anslag för underhåll av enskilda vägar som löper genom områden med fast befolkning och av viktiga enskilda isvägar
(31.99.50)

334 Aulis Ranta-Muotio /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för fördjupning av farleden till Kaskö
(31.30.77)

335 Aulis Ranta-Muotio /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för reparation av banan mellan Seinäjoki och Kaskö hamn
(31.58.21)

336 Maija Rask /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning av en isbrytare
(31.30.70)

337 Maija Rask /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för muddring av farleden till Ajos djuphamn i Kemi
(31.30.77)

338 Vuokko Rehn /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för ett trätekniskt laboratorium vid yrkeshögskolan i S:t Michel
(29.40.34)

339 Vuokko Rehn /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för musikfestspelen i S:t Michel
(29.90)

340 Vuokko Rehn /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av en ombyggnad av stamväg 62
(31.24.21)

341 Vuokko Rehn /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av riksväg 5
(31.24.77)

342 Vuokko Rehn /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av Vihantasalmi bro
(31.24.77)

343 Vuokko Rehn /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av Savolaxbanan på sträckan Kouvola—Pieksämäki
(31.58.77)

344 Eila Rimmi /vänst m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av åskådarläkaren på Pyynikki idrottsplats
(29.98)

345 Eila Rimmi /vänst m.fl.: Om anvisande av anslag för istandsättning av avstjälningsplatsen för problemavfall i Hulaus i Lempäälä
(35.26.77)

346 Ola Rosendahl /sv m.fl.: Om anvisande av anslag för påbörjande av det landsbygdspolitiska programmet
(30.33.44)

347 Ola Rosendahl /sv: Om anvisande av anslag för lätta trafikleder i Nyland
(31.24.21)

348 Ola Rosendahl /sv m.fl.: Om anvisande av anslag för byggstart på ombyggnaden av riksväg 25 på sträckan Hangö—Skogby
(31.24.77)

349 Matti Ryhänen /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för restaurering av vattendragen i Idensalmistråten
(35.26.77)

350 Matti Ryhänen /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för Puutossalmi bro
(31.24.77)

351 Matti Ryhänen /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för Vehmersalmi bro
(31.24.77)

352 Matti Ryhänen /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för seed-finansiering till regionala kapitalinvesteringsbolag genom Kera Ab
(32.49.46)

353 Matti Ryhänen /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för restaurering av vatten- och strandområden i norra Savolax
(35.26.77)

354 Päivi Räsänen /fkf: Om anvisande av anslag till Finlands evangelisk-lutherska folkmission för ombyggnad av internatet vid Missions-skolan
(29.69.52)

355 Päivi Räsänen /fkf m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av tågbanan till S:t Petersburg
(31.58.77)

356 Päivi Räsänen /fkf: Om anvisande av anslag till stöd för Aslan ry
(33.92)

357 Päivi Räsänen /fkf: Om anvisande av anslag för sanering av Kotokartanosäätiös servicehus
(33.92)

358 Pauli Saapunki /cent: Om anvisande av anslag bättre basväghållning inom vägverket i Uleåborgs distrikt
(31.24.21)

359 Aapo Saari /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för en återgång till den tidigare studiepenningen
(29.39.55)

360 Aapo Saari /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för främjande av det privata skrogsbruket
(30.86.42)

361 Aapo Saari /cent m.fl.: Om anvisande av anslag till statsbidrag för enskilda vägar (31.99.50)

362 Aapo Saari /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för lägre beskattning av pensionärer (33.18.60)

363 Aapo Saari /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för en återgång till den tidigare nivån för stödet för hemvård av barn (33.32.30)

364 Mauri Salo /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av vägsträckan Mynämäki—Vehmo—Vinkkilä (31.24.21)

365 Mauri Salo /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av vägen mellan Somero och Koisjärvi i Nummi-Pusula (31.24.21)

366 Mauri Salo /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för en väg på sträckan Somero—Ypäjä—Loimaa—Letala (31.24.77)

367 Mauri Salo /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för utvecklingsprojekt inom små och medelstora företag i Egentliga Finland (32.52)

368 Mauri Salo /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för anläggande av en planskild korsning i Letala på sysselsättningspolitiska grunder (34.06.63)

369 Kimmo Sasi /saml: Om anvisande av anslag för en snabbare tidsplan för banbygget mellan Helsingfors och Tammerfors (31.58.77)

370 Outi Siimes /saml m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av bygdeväg 295 på sträckan Levanto—Hämeenkoski (31.24.21)

371 Jouko Skinnari /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för byggstart för ombyggnaden av Kopsuontie i Asikkala (31.24.21)

372 Jouko Skinnari /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för en översiktsplan för Savolaxbanan (31.58.77)

373 Sakari Smeds /fkf: Om anvisande av anslag till stöd för försvarsorganisationerna (27.99.50)

374 Sakari Smeds /fkf: Om anvisande av anslag till stöd för Suomi-Inkeri-seura ry (29.08.25)

375 Sakari Smeds /fkf: Om anvisande av anslag för en höjning av kapitalet i Garantistiftelsen (33.92)

376 Sakari Smeds /fkf: Om anvisande av anslag för bättre servicestandard i nationalparkerna (35.30.74)

377 Hannu Takkula /cent: Om anvisande av anslag för ombyggnad av landsvägen mellan Kuloharju och Kynsilä (31.24.21)

378 Hannu Takkula /cent: Om anvisande av anslag för ombyggnad av landsvägen mellan Lehtiniemi och Morottaja (31.24.21)

379 Hannu Takkula /cent: Om anvisande av anslag för ombyggnad av vägsträckan Martti—Tulppio (31.24.21)

380 Hannu Takkula /cent: Om anvisande av anslag för en bro i stället för färjan över Ounasjoki (31.24.21)

381 Hannu Takkula /cent: Om anvisande av anslag för att kompensera förlorade arbetstillfällen i samband med skyddet av gamla skogar (35.30)

382 Esko-Juhani Tennilä /vgr: Om anvisande av anslag till stöd för Lintula fiskodlingsanstalt i Ounasjoki (30.38.74)

383 Esko-Juhani Tennilä /vgr m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad och underhåll av bansträckor (31.58.21)

384 Esko-Juhani Tennilä /vgr: Om anvisande av anslag för en järnväg mellan Salla och Kantalhti (31.58.77)

385 Esko-Juhani Tennilä /vgr m.fl.: Om anvisande av anslag för lönebaserat sysselsättningsstöd till statsförvaltningen (34.06.02)

386 Esko-Juhani Tennilä /vgr m.fl.: Om anvisande av anslag för lönebaserat sysselsättningsstöd till kommuner och samkommuner (34.06.30)

387 Martti Tiuri /saml m.fl.: Om anvisande av anslag för en utvärdering av teknologins samhällsliga konsekvenser i riksdagen (22.02.21)

388 Pentti Tiusanen /vänst m.fl.: Om anvisande av anslag för större trafiksäkerhet på riksväg 6 (31.24.77)

389 Pentti Tiusanen /vänst m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av riksväg 7 på sträckan Lovisa—Kotka (31.24.21)

390 Pentti Tiusanen /vänst m.fl.: Om anvisande av anslag för tryggsad närtrafik på järnvägarna (31.57.61)

391 Pentti Tiusanen /vänst m.fl.: Om anvisande av anslag för en ombyggnad av plankorsningen i Ahvenlampi i Joutseno till en planskild korsning (31.58.77)

392 Pentti Tiusanen /vänst m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av ändringsarbeten vid Utti flygplats (31.92)

393 Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Om anvisande av anslag för en K115-hoppbacke i Kuopio (29.98)

394 Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Om anvisande av anslag till Tammerfors universitet för medicinsk forskning kring torv (29.10.21)

395 Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Om anvisande av anslag för reparationsarbeten vid Fredsstationen (29.96.50)

396 Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Om anvisande av anslag för fortsatt smidig färjetrafik (31.24.21)

397 Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Om anvisande av anslag för upprustning av riksväg 5 på sträckan Vehmasmäki—Hiltulanlahti (31.24.77)

398 Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Om anvisande av anslag till Snellman-institutet för inledande av forskning (29.88)

399 Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Om anvisande av anslag till cancerforskning med hjälp av placentabehandling (33.92)

400 Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Om anvisande av anslag för en utbyggnad av Kuopio flygplats (34.06.77)

401 Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Om anvisande av anslag för ett hälsohem med torvbehandlingar i Kihniö (34.06.77)

402 Kari Uotila /vänst m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av extra spår på bansträckan Helsingfors—Alberga (31.58.77)

403 Jarmo Wahlström /vänst m.fl.: Om anvisande av anslag för egentligt bistånd (24.30.66)

404 Marjatta Vehkaoja /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för bibehållande av oförändrat antal länsstyrelser (26.05.21)

405 Marjatta Vehkaoja /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för elektrifiering av bansträckan Vasa—Seinäjoki (31.58.77)

406 Marjatta Vehkaoja /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för utbyggd systematisk tandvård för vuxna (33.18.60)

407 Anu Vehviläinen /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för bibehållande av oförändrat antal länsstyrelser (26.05.21)

408 Marja-Liisa Veteläinen /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för bibehållande av oförändrat antal regionala skogscentraler (30.86.42)

409 Ulla-Maj Wideroos /sv m.fl.: Om anvisande av anslag för att bibehålla flyktingkvoten på nuvarande nivå (33.29.61)

410 Jukka Vihriälä /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för anläggningskostnaderna för ett bobollsmuseum i Vindala (29.90)

411 Jukka Vihriälä /cent m.fl.: Om anvisande av anslag till stöd för Etelä-Pohjanmaan kansanmusiikkiyhdistys Spelit ry (29.90)

412 Jukka Vihriälä /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för byggstart på norra omfartsvägen i Seinäjoki (31.24.77)

413 Jukka Vihriälä /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för reparation av landsvägen till Ämmälänkylä i Seinäjoki (31.24.21)

414 Jukka Vihriälä /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för Piri hängbro i Alahärmä (31.24.21)

415 Jukka Vihriälä /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av bygdevägen mellan Itäkylä och Huopana i Lappajärvi (31.24.21)

416 Jukka Vihriälä /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av bygdevägen mellan Kortekylä och Kuninkaanjoki i Alajärvi och Soini (31.24.21)

417 Jukka Vihriälä /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av landsvägen mellan Niemisvesi och Kukko i Etseri och Soini (31.24.21)

418 Jukka Vihriälä /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för en utbyggnad av tandvården för vuxna (33.18.60)

419 Jukka Vihriälä /cent m.fl.: Om anvisande av anslag till rehabilitering av krigsänkor (33.22.56)

420 Jukka Vihriälä /cent m.fl.: Om anvisande av anslag till rehabilitering av frontveteraner (33.22.59)

421 Jukka Vihriälä /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för avbytar-service till lantbruksföretagare (33.57.40)

422 Janne Viitamies /sd: Om anvisande av anslag för en utbyggnad av riksväg 5 på sträckan Lusi—S:t Michel (31.24.77)

423 Janne Viitamies /sd: Om anvisande av anslag för planering av Savolaxbanan (31.58.77)

424 Pia Viitanen /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av bansträckan Orivesi—Vilppula—Haapamäki (31.58.77)

425 Marja-Leena Viljamaa /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för utbyggnad av riksväg 18 på sträckan Multia—Myllymäki (31.24.77)

426 Raimo Vistbacka /saf: Om anvisande av anslag till polisen för effektivare utredning av ekonomisk brottslighet (26.75.21)

427 Raimo Vistbacka /saf: Om anvisande av anslag för ett arrangemang med garanterade praktikplatser för nytutexaminerade ungdomar (29.39)

428 Raimo Vistbacka /saf: Om anvisande av anslag för utveckling av järnvägsnätet i Sydösterbotten (31.58.77)

429 Raimo Vistbacka /saf: Om anvisande av anslag för större statsbidrag till byggnads- och saneringsprojekt vid flygfälten för småflygplan (31.93.41)

430 Raimo Vistbacka /saf: Om anvisande av anslag för budgetbaserat återinförande av avdraget för sjukdomskostnader (33.18.60)

431 Raimo Vistbacka /saf: Om anvisande av anslag för budgetbaserad höjning av folkpensionerna (33.19.60)

432 Raimo Vistbacka /saf: Om anvisande av anslag för budgetbaserad höjning av arbetsmarknadsstödet (34.06.52)

433 Raimo Vistbacka /saf: Om anvisande av anslag för lindring av arbetslösheten (34.06.62)

434 Raimo Vistbacka /saf: Om anvisande av anslag för sysselsättningsfrämjande investeringar (34.06.77)

435 Raimo Vistbacka /saf: Om anvisande av anslag för restaurering av sjöarna Patananjärvi och Räytinginjärvi (35.26.77)

436 Jorma Vokkolainen /vänst m.fl.: Om anvisande av anslag för byggplanering av Savolaxkanalen (31.30.77)

437 Markku Vuorensola /cent m.fl.: Om anvisande av anslag för regional utveckling av landsbygden (30.33.43)

438 Matti Vähänäkki /sd: Om anvisande av anslag för ombyggnad av riksväg E 18 på sträckan Fredrikshamn—Vaalimaa (31.24.21)

439 Matti Vähänäkki /sd m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av bansträckan södra kustregionen—HELI (31.58.77)

440 Matti Väistö /cent: Om anvisande av anslag för finansiering av basväghållning (31.24.21)

441 Matti Väistö /cent: Om anvisande av anslag för regionalt transportstöd (32.51.48)

ALLMÄN MOTIVERING

Enligt utskottets förslag uppgår utgiftsstaten till 190 313 617 000 mark och inkomststaten till 190 320 756 000 mark. Budgeten visar således ett överskott på 7 139 000 mark. Utgifternas slutsumma är sålunda 491 071 000 mark mindre än i regeringens proposition och inkomsternas slutsumma 485 250 000 mark mindre än i propositionen.

Skillnaderna mellan inkomsterna i propositionen och i betänkandet framgår av följande tabell:

	Propositionen mk	Utskottet mk
Avd. 11 ..	131 648 500 000	131 648 500 000
Avd. 12 ..	26 604 114 000	26 638 864 000
Avd. 13 ..	3 036 173 000	3 036 173 000
Avd. 15 ..	29 517 219 000	28 997 219 000
Sammanlagd	190 806 006 000	190 320 756 000

Skillnaderna mellan utgifterna i propositionen och i betänkandet framgår av följande tabell:

	Propositionen mk	Utskottet mk
Ht. 21	29 843 000	30 143 000
Ht. 22	279 846 000	282 846 000
Ht. 23	192 124 000	192 124 000
Ht. 24	3 080 276 000	3 081 876 000
Ht. 25	2 690 869 000	2 690 869 000
Ht. 26	6 162 669 000	6 162 699 000
Ht. 27	9 652 600 000	9 652 600 000
Ht. 28	27 865 330 000	27 878 330 000
Ht. 29	25 354 617 000	25 354 617 000
Ht. 30	12 574 665 000	12 600 465 000
Ht. 31	7 755 787 000	7 923 787 000
Ht. 32	4 728 945 000	4 955 445 000
Ht. 33	45 767 716 000	45 231 275 000
Ht. 34	13 728 195 000	13 828 195 000
Ht. 35	3 852 782 000	3 670 952 000
Ht. 36	27 088 424 000	26 777 424 000
Sammanlagd	190 804 688 000	190 313 617 000

Statsutskottet hänvisar under flera huvudtitlar i sitt betänkande till att staten, kommunerna och andra offentliga sammanslutningar i ökande utsträckning låter utföra uppgifter av permanent natur med sysselsättningsmedel. Samtidigt sägs ordinarie anställda upp i delvis samma uppgifter. Många av de uppsagda blir arbetslösa, och då uppstår det ingen totalbesparing inom den offentliga ekonomin. Stödet för sysselsättning snedvrider då också arbetsmarknaden. Åtgärderna för att stödja sysselsättningen är viktiga för individen i och med att de förebygger utslagning. Utskottet anser att bara sådana arbeten som inte annars blir utförda får utföras med sysselsättningsmedel. Förbättrad sysselsättning bör allmänt taget vara målet när sysselsättningsmedlen används.

Utskottet uppmärksammar de senaste årens privatisering inom olika branscher. Enligt utskottets åsikt borde det utgående från erfarenheterna generellt utredas hur nyttig privatiseringen har varit ur den enskilde medborgarens och samhällets synvinkel.

DETALJMOTIVERING

UTGIFTER

Huvudtitel 21

REPUBLIKENS PRESIDENT

02. Republikens Presidents kansli

27. *Utgifter för pensionerad president* (förslags-
anslag)

Med stöd av erhållen utredning ökas momen-

tet med 300 000 mark för anställande av ett forsk-
ningsbiträde för ett år.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 580 000 mk.

(Stycke 2 såsom i regeringens proposition)

Huvudtitel 22

RIKSDAGEN

Utskottet hänvisar bland annat till personalbehoven för användarsupport inom riksdagens databehandling och anslagen för avlönande av medhjälpare åt riksdagsmännen, som överförs till mom. 22.02.21, och framhåller att det antal årsverken som i förklaringen i huvudtitelns motivering föreslås för riksdagens kansli inte motsvarar det behövliga antalet och att det inte är ändamålsenligt att försöka uppskatta det.

02. Riksdagens kansli

21. (22.02.21 och 25.21) *Omkostnader* (förslagsanslag)

Under momentet föreslås ett tillägg på 9 000 000 mark för avlöningar till personliga medhjälpare åt riksdagsmännen och för betalning av utgifter som föranleds av lagstadgade bikostnader. Av tillägget utgör 6 000 000 mark överföring från mom. 22.99.23.

Tilläggsanslaget har dimensionerats så att det från och med den 1 april 1997 reserveras 5 000 mk per månad och riksdagsman i utgifter för avlöningar till personliga medhjälpare åt riksdagsmännen och till utgifter som föranleds av lagstadgade bikostnader.

Så länge systemet körs in är det meningen att en medhjälpare kan bistå en eller flera riksdagsledamöter.

Anslaget per riksdagsledamot eller en del av det kan med dennes samtycke också betalas till riksdagsgruppen.

Det per riksdagsman reserverade anslaget för avlönande av medhjälpare kan också mot räkning betalas till ett företag eller en sammanslutning, som är införd i förskottsuppbördsregistret och som riksdagens kansli har köpt sekreterarservice för riksdagsmännen av.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 144 730 000 mk.

(Stycke 2 såsom i regeringens proposition)

Av anslaget får 9 000 000 mark användas för anställande av personliga medhjälpare åt riksdagsmännen och för betalning av därav föranledda lagstadgade bikostnader. Anslaget får även användas till betalning av utgifter som föranleds av motsvarande köpta tjänster. (Nytt)

99. Riksdagens övriga utgifter

23. *Dispositionsmedel för avlöningar till personliga medhjälpare åt riksdagsmännen*

Momentet stryks i budgeten och anslagen för avlöningar till personliga medhjälpare åt riksdagsmännen budgeteras under mom. 22.02.21.

Momentet:

(Utesl.)

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Internationellt bistånd

Regeringen har fattat ett principbeslut om att Finlands bistånd skall uppgå till 0,4 procent av BNP före år 2000 och att biståndet stiger till 0,36 procent 1997. Enligt budgetpropositionen uppgår biståndsutgifterna till 0,35 procent av BNP. En omfattande ulandspolitisk strategi läggs upp 1997 för att de gemensamma målen i olika typer av ulandsrelationer skall nås. Biståndet utgör ett viktigt element i Finlands utrikespolitik. Finland bör medverka i utformningen av EU:s ulandspolitik och en heltäckande målformulering utarbetas med hänsyn till handelspolitiken, de politiska relationerna och biståndet.

Statsutskottet framhåller att uländerna i det närmaste har obegränsade behov och att Finland också i framtiden kommer att ha mycket begränsade ekonomiska resurser för detta ändamål. Därför måste resurstilldelningen göras med hänsyn till vad som är effektivast för en hållbar utveckling i ekonomiskt, socialt och miljöpolitiskt hänseende och med tanke på demokratin, god förvaltning, de mänskliga rättigheterna och jämlikheten i samhället. Resursfördelningen skall också ta sikte på att förbättra flickornas och kvinnornas ställning och ge kvinnorna bättre möjligheter att på lika villkor medverka i samhälls- och produktiv verksamhet. Resursanvändningen måste planeras i högre grad för att regeringen varje budgetår skall kunna följa riksdagens dispositionsplan.

Med hänvisning till erhållen utredning framhåller utskottet att räntestödscrediterna medför vissa problem i biståndsarbetet. Denna stödform utgör exportfrämjande, som till råga på allt i vissa fall snedvrider konkurrensen. I samråd med OECD-länderna bör Finland på sikt arbeta för att räntestödslånen inte längre skall ingå i biståndet. Finland bör anpassa sin räntestödspolitik efter de övriga OECD-länderna. Redan inom den närmaste framtiden måste räntestödscrediterna

minska så att de inte utgör mer än högst 4—6 procent av hela biståndsbudgeten.

OECD-kriterierna tillåter att vissa kostnader för flyktingar från uländer räknas in i de s.k. ODA-utgifterna när BNP-procentsatsen för biståndsanslagen räknas ut. De senaste åren har budgeteringen av denna kalkylerade andel och de faktiska utgifterna stått i bjärt kontrast till varandra. När budgeten utarbetades budgeterades flyktingutgifterna till ett för högt belopp och den kalkylerade BNP-andelen höjdes därigenom på konstgjord väg. I strikt överensstämmelse med ODA-kriterierna har flyktingutgifterna sedan måst sänkas i resultatet för samma år. Följaktligen har man varit tvungen att sänka den faktiska BNP-andelen för biståndet i samma mån. Den överbudgeterade, ofullbordade delen av flyktingutgifterna minskar samtidigt de faktiska biståndsresurserna.

50. Samarbete med central- och östeuropeiska länder

Finlands närområdessamarbete inriktas på Estland, Lettland och Litauen samt på de i avtalet mellan länderna nämnda nordvästra delarna av Ryssland—Murmanskregionen, Karelska republiken, Leningradområdet och S:t Petersburg. Därutöver kan kommersiellt eller politiskt välgrundade projekt också i andra delar av Ryssland och andra central- och östeuropeiska länder finansieras med medel för närområdessamarbete.

Tidigare finansierades närområdessamarbetet under 11 ministeriers huvudtitel och utskottet krävde flera gånger ändringar i denna praxis. I praktiken resulterade denna budgetering i relativt små projekt och förhindrade en helhetsinriktad planering. Utskottet noterar med tillfredsställelse att budgeteringen har kunnat ses över i budgetpropositionen för 1997 och att regeringen

föreslår att de egentliga program- och projektanslagen för närområdessamarbetet koncentreras till utrikesministeriets huvudtitel.

Utskottet framhåller vikten av att anlita expertisen vid substansministerierna och på det regionala planet när enskilda projekt planeras och genomförs. Sektormyndigheterna bör till en viss gräns kunna agera självständigt inom ramen för handlingsprogrammen. Detta får dock inte leda till att projekten också i fortsättningen splittras upp i alltför små biståndsdelar. Myndigheter, företag, organisationer och andra aktörer bör samarbeta om att bygga upp större projekt, som bättre motsvarar Finlands målsättning och som är av faktisk betydelse för mottagarländerna. För att tydliggöra de administrativa befogenheterna och arbetsfördelningen måste det klart sägas ut vilka delar regionerna svarar för och vilka delar som hör till centralförvaltningen. Det regionala planets roll accentueras i och med att de verkställer Interreg-programmen.

I samband med behandlingen av budgeten för 1996 förutsatte utskottet att det utarbetas en nationell strategi för samarbetet med Central- och Östeuropa som tar hänsyn till både budgetfinansierat och på annat sätt finansierat utvecklingssamarbete. Regeringens utrikes- och säkerhetspolitiska ministerutskott antog våren 1996 en strategi för Finlands närområdessamarbete. Ett viktigt projekt som utskottet lyfter fram är en euroarktisk trafikkorridor med järnvägs-, landsvägs- och sjöförbindelser till Barents-regionen.

Utskottet framhåller att urfolken har rätt att bevara sitt kulturarv och stödjer insatserna för att ge ingermanlänningarna livsmöjligheter i deras egentliga bosättningsområden.

Utskottet omfattar planerna på att se över strategin för närområdessamarbetet i samband med budgetpropositionen för 1998. Avsikten är att genom Phare- och Tacis-programmen bättre utnyttja resurserna för närområdessamarbetet utgående från exaktare information. Det är viktigt att Finland utöver EU-medfinansieringen också utnyttjar biståndsinriktade finansiella institut i Central- och Östeuropa och i högre grad samverkar med dem.

99. Övriga utgifter inom utrikesministeriets förvaltningsområde

50. Vissa statsunderstöd

Momentet ökas med 1 600 000 mark till ministeriets förfogande och motiveringen kompletteras.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 6 355 000 mk.

Anslaget får användas till betalning av statsunderstöd till de samfund som nämns i dispositionsplanen och till andra liknande samfund på grunder som ministeriet godkänner.

Dispositionsplan:

(Såsom i regeringens proposition)

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

45. Särskilda rättsvårdsutgifter och understöd

51. *Vissa ersättningar och understöd som betalas av staten (förslagsanslag)*

Sametinget. Enligt uppgifter till utskottet har det skett vissa omställningar i vården av samiskan inom det nordiska samarbetet. Samerådets samiska språknämnd, som är beroende av finansiering från nordiska ministerrådet, kommer att dras in den 31 december 1996. Sametingen i Finland, Sverige och Norge samt Sameföreningen på Kolahalvön tar över ansvaret för samarbetet kring samiskan från och med den 1 januari 1997. Från och med nästa år kommer det sannolikt att finnas en gemensam nämnd för samiskan. Nämnden finansieras av sametingen i de nordiska länderna.

Finansieringen av den gemensamma nämnden för samiskan har inte beaktats i anslaget för sametinget. Sametinget i Finland uppskattar kostnaderna till 530 000 mark.

Utskottet förutsätter att sametinget 1997 garanteras ett tillräckligt stort anslag för medverkan i det nordiska samarbetet kring vården av samiskan.

50. Fångvårdsväsendet

21. *Omkostnader (reservationsanslag 2 år)*

Med stöd av en utredning från finansministeriet kompletteras momentets motivering med att anslaget också får användas för att på företagsekonomiska grunder sänka bestämda hyror för tjänstebostäder.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 såsom i regeringens proposition)

Av anslaget får högst 37 800 000 mk användas till sänkningen av priserna för de företagsekonomiska prestationerna vad gäller fångvårdsväsendets arbetsverksamhet. *Anslaget får även användas för sänkning av de på företagsekonomiska grunder bestämda hyrorna för tjänstebostäder.*

74. (25.50.74, 75, delvis och 79) *Nybyggnader och renoveringar (reservationsanslag 3 år)*

Med stöd av en utredning från finansministeriet korrigeras ett tekniskt fel i punkt 9 i dispositionsplanen.

Momentet får följande lydelse:

(Styckena 1 och 2 såsom i regeringens proposition)

Dispositionsplan:

Projekt	Nytto- areal m ²	Kostnadsförslag		Beviljat mk	Beviljas mk
		1 000 mk	mk/m ²		
1. Planering av husbyggen					4 000 000
2. Vissa mindre nybyggnads- och renoveringsarbeten					12 750 000
3. Grundlig förbättring av Helsingfors centralfängelse	11 260	55 000	4 885	9 100 000	4 000 000
4. Tillbyggnad av Uleåborgs länsfängelse	1 180	8 550	7 245	3 000 000	5 050 000
5. Vanda länsfängelse	8 409	110 000	13 081		11 000 000
6. Grundlig förbättring av Vasa länsfängelse och tillbyggnad	3 452	26 000	7 532		8 000 000
7. Grundlig renovering och tillbyggnad av S:t Michels länsfängelse	4 111	31 000	7 540		5 000 000
8. Grundlig förbättring av Övertorneå öppna fängelse	2 000				2 000 000
9. Grundlig förbättring av Sukeva centralfängelse	1 622	15 800	9 730	3 000 000	3 000 000
				Sammanlagt	54 800 000

60. Vissa verk

21. Omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Med stöd av en utredning från finansministeriet överförs specificeringen av utgifter och inkomster i beslutsdelen av momentets motivering till förklaringen.

Momentet får följande lydelse:

(Styckena 1 och 2 såsom i regeringens proposition)

Specificeringen av utgifter och inkomster:
(Utesl.)

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

05. Länsstyrelserna

21. *Omkostnader* (reservationsanslag 2 år)

Med stöd av en utredning från finansministeriet kompletteras momentets rubrik och motive- ring så att anslaget också får användas för pro- jekt som medfinansieras av EU.

Momentets rubrik och motivering får följande lydelse:

21. *Omkostnader* (delvis EU) (reservations- anslag 2 år)

(Styckena 1 och 2 såsom i regeringens proposi- tion)

Anslaget får även användas för projekt som medfinansieras av EU. (Nytt)

75. Polisväsendet

Ökad kriminalitet. Utskottet har fäst sig vid att den s.k. östbrottsligheten har ökat och finner det helt klart, alldeles som det konstaterats i en utred- ning till utskottet, att exempelvis visumfriheten mellan Estland och Finland, som eventuellt blir aktuell under 1997, kommer att sätta sina spår i den finska brottsstatistiken. Finland fungerar re- dan nu som ett transitland för t.ex. överföring till väst av pengar som förvärvats på brottslig väg liksom också för människosmuggling.

Finlands bilaterala brottsbekämpningsavtal har gjort det möjligt att utveckla samarbetet. Länderna kring Östersjön har startat ett samar- bete som avser att ta fram konkreta åtgärder för att bekämpa den organiserade brottsligheten. Många problem rörande lagstiftningen, arbets- metoderna och arbetssätten kräver dock fortfa- rande en snabb lösning. Därutöver bör enligt utskottet närområdessamarbetet intensifieras på det polisiära området och inom andra lagöver- vaktionsmyndigheter.

Bekämpning av narkotikaproblemet. Utskottet hänvisar till sin ståndpunkt till narkotikafrågan

vid behandlingen av de två senaste budgetarna. Narkotikan blir hela tiden vanligare och i allt yngre åldersklasser. Utskottet vidhåller sin tidi- gare linje och poängterar hur viktigt det är med preventivt arbete för att få bukt med narkotika- problemet. Det krävs samarbete mellan social-, hälsovårds-, utbildnings- och ungdomsväsendet för att vända den ogynnsamma utvecklingen och hjälpa dem som redan har drogproblem.

Antalet personer som misstänks för narkoti- kabrott ökar konstant. Ungefär 4 procent av dem som misstänks för narkotikabrott är utlänningar och deras antal ökade 1995 med nästan 50 pro- cent.

Narkotikaövervakningen vid gränserna bör intensifieras ytterligare. Det allt större utbudet av amfetamin torde så småningom öka arbetsbör- dan inom hela poliskåren. Det har gjorts utred- ningar som visar att bruket och förmedlingen av amfetamin är starkt sammankopplade med an- dra grova brott: inbrott i bostäder, rån och serie- stöld.

21. *Omkostnader* (reservationsanslag 2 år)

Med stöd av en utredning från finansministe-riet kompletteras momentets rubrik och motive- ring så att anslaget också får användas för pro- jekt som medfinansieras av EU.

Utskottet framhåller att säkerhetsutveckling- en mätt med index för 1991—1996 hela tiden visar en nedåtgående trend. Enligt en utredning till utskottet betyder den summa som anslagits under momentet för 1997 att cirka 400 polistjän- ster förblir vakanta. Anslaget är så knappt tillta- get att det resultat som polisen förväntas prestera inte uppnås.

Utskottet förutsätter att regeringen ut- reder vilka möjligheter det finns att redan 1997 öka anslaget för polisväsendets om- kostnader så att många polistjänster som möjligt kan vara besatta året runt.

Momentets rubrik och motivering får följande lydelse:

21. *Omkostnader* (delvis EU) (reservationsanslag 2 år)

(Styckena 1 och 2 såsom i regeringens proposition)

Anslaget får även användas för projekt som medfinansieras av EU. (Nytt)

70. *Byggnad av ett myndighetsradionät* (reservationsanslag 3 år)

Till följd av årets andra tilläggsbudget införs under utgiftsstaten ett nytt moment om byggnad av ett myndighetsradionät, men något anslag beviljas inte under momentet.

Momentets rubrik och motivering får följande lydelse:

70. *Byggnad av ett myndighetsradionät* (reservationsanslag 3 år)

Under momentet beviljas inget anslag.

Inrikesministeriet befullmäktigas att 1997 använda ett belopp motsvarande de fullmakter som inte användes 1996 för avtal om byggnad av den första etappen av myndighetsradionätet.

90. Gränsbevakningsväsendet

21. *Omkostnader* (reservationsanslag 2 år)

Med stöd av en utredning från finansministeriet kompletteras momentets motivering så att anslaget också får användas för sänkning av de på företagsekonomska grunder fastställda hyrorna för tjänstebostäder.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 såsom i regeringens proposition)

Anslaget får också användas till betalning av anskaffningsutgifter för maskiner, anordningar och materiel vars värde uppgår till högst 5 000 000 mk och till betalning av utgifter för grundlig förbättring och nybyggnad av byggnader, konstruktioner och fastigheter när kostnadsförslaget för projektet understiger 1 000 000 mk. Anslaget får också användas till modernisering av övervakningssystemen för medeltunga helikoptrar och grundlig renovering av växellådorna. *Anslaget får också användas för sänkning av de på företagsekonomska grunder fastställda hyrorna för tjänstebostäder.*

98. Utveckling av regionerna

Enligt den praxis som Finland omfattat styrs EU-finansieringen av olika projekt via statsbudgeten så att medlen budgeterats under flera olika ministeriers huvudtitlar enligt fonder. *Finansie-*

ringen från EU håller inte samma takt som de bokförda utgifterna enligt programdokumenten. Den budgetpraxis enligt vilken *den nationella medfinansieringen* i EUs målprogram finns upptagen under flera förvaltningsområden och på många moment leder till en ohållbar situation allteftersom programperioden framskrider. Anslagen är så till den grad splittrade att de inte gagnar utvecklingen av regionerna. I praktiken har det i många fall varit centralförvaltningen som valt programmet och inte det regionala planet. Härvid har det också kunnat ske en ändring i den finansiella grunden och projektet inte realiserats till följd av att medfinansiering saknats. För en del ministerier har en viss smidighet redan kunnat uppnås genom att den nationella medfinansieringen hanterats som ett block under respektive huvudtitlar. Detta förfarande bör enligt utskottet eftersträvas inom alla förvaltningsområden, där nationell medfinansiering i EU-program behövs.

Utskottet menar att för att målprogrammen skall kunna genomföras under kontrollerade former krävs det framgent ett förfarande med programavtal / realiseringsprogram likt vår nationella lag om regional utveckling. Dessa avtal medger snabba, smidiga beslut om att frigöra EU-medel. Budgeteringen av medel ur EUs strukturfonder samt de nationella medlen för regional utveckling bör ses över och de regionala utvecklingsmyndigheterna tillåtas att fördela större anslag till olika åtgärdsblock och olika branscher. För att uppnå större komplex krävs också större samordning mellan olika förvaltningar.

Utskottet hänvisar till sina uttalanden i samband med tidigare budgetar och finner det viktigt att bland annat alla de anslag som används för nationell finansiering av program stödda med medel ur Europeiska regionala utvecklingsfonden från och med budgeten för 1998 upptas som regionutvecklingspengar enligt 6 § lagen om regional utveckling.

Utskottet finner det viktigt att Finland också på det nationella planet med stor noggrannhet förbereder sig för den kommande programperioden för att de regional- och strukturpolitiska program och stöd som absolut krävs för en balanserad utveckling i Finland skall kunna tryckas.

43. *Landskapsutvecklingspengar* (delvis EU) (reservationsanslag 3 år)

Med anledning av den andra tilläggsbudgeten för 1996 kompletteras momentets motivering

och anslaget får användas även till fullföljande av stadspolitiska program.

Det belopp som finns upptaget under momentet går på den nuvarande nivån nästan helt och hållet åt till den nationella medfinansieringen i program som stöds med bidrag från Europeiska unionens strukturfonder. Utskottet hänvisar till riksdagens ståndpunkt till anslagsnivån exempelvis när den godkände lagen om regional utveckling, till de oroväckande utsikter som uppmålas för den regionala utvecklingen och till behovet att effektivisera stadspolitiken. Utskottet menar att budgeten bör omstruktureras genom interna anslagsöverföringar för att landskapsutvecklingspengarna 1998 skall vara avsevärt större än i dag.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 såsom i regeringens proposition)

Anslaget utgör regionutvecklingspengar enligt 6 § lagen om regional utveckling (1135/93). Anslaget får även användas till betalning av statens andel av den nationella medfinansieringen i projekt avsedda att genomföra program finansierade ur EU:s regionala utvecklingsfond samt socialfond samt till betalning av statens andel av den nationella medfinansieringen i projekt avsedda att genomföra gemenskapsinitiativ och pilotprojekt. Av anslaget har 70 000 000 mk reserverats för den nationella medfinansieringen i målprogram delfinansierade ur EU:s strukturfonder. Härav är andelen för projekt som skall finansieras ur den regionala utvecklingsfonden 53 800 000 mk och andelen för projekt som skall finansieras ur socialfonden 16 200 000 mk. *Anslaget får även användas för fullföljande av stadspolitiska program.*

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Försvarsministeriet

74. (27.10.74) *Nybyggnader och ombyggnadsarbeten* (reservationsanslag 3 år)

Utskottet framhåller att en del av besparingarna i bygganslagen hämmar sig längre fram i form av ökade reparations- och underhållskostnader. Det vore motiverat att genomföra årsreparationer i god tid, inte bara i ett totalekonomiskt utan också i ett sysselsättningsperspektiv.

Vidare vore det på sikt ekonomiskt förnuftigare att bygga lämpliga lagerlokaler för försvarsmaktens materiel än att låta materielen stå utomhus eller i hyreslokaler.

Det förekommer fuktskador och mögelproblem i både beväringsskaser och andra byggnader, där det enligt uppgift arbetar sammanlagt nästan 4 000 arbetstagare. Om dessa lokaler inte omgående repareras utsätts de som arbetar och bor i dem för hälsorisker och yrkessjukdomar, vilket i sin tur betyder högre kostnader för samhället.

10. Försvarsmakten

16. *Anskaffning av försvarsmateriel* (reservationsanslag 3 år)

Statsutskottet hänvisar till avgörandena i den andra tilläggsbudgeten för 1996 och sina ställningstaganden om den finländska försvarsmaterielindustrins framtid i betänkandet om tilläggsbudgeten. Trots de nya branscharrangemangen inom försvarsindustrin är den anspråkslösa orderstocken fortfarande ett problem för vår egen försvarsmakt. Orderstocken borde årligen vara 150—300 miljoner mark större för att ett nybildat bolags verksamhet skall bli ekonomiskt tryggt.

21. *Försvarsmaktens omkostnader* (reservationsanslag 2 år)

Med stöd av en utredning från finansministeriet kompletteras det andra stycket i beslutsdelen av momentets motivering efter den första me-

ningen så att anslaget också får användas för sänkning av sådana hyror för tjänstebostäder som bestäms på företagsekonomiska grunder. Dessutom kompletteras momentets motivering med att det 1997 får ingås avtal också till den del beställningsfullmakter beviljade under momentet i budgeten för 1996 blir outnyttjade under 1996.

I förklaringen i momentets motivering konstateras att den rationaliseringsinbesparing om 150 miljoner mark som regeringen har beslutat om realiserar genom att kraven på den territoriella övervakningens nivå sänks, repetitionsövningarna minskas, fastighetsunderhållet samt utgifterna för materielanvändning och materielunderhåll reduceras och dessutom genom att den rationaliseringsplan som avses i förklaringsdelen i motiveringen till huvudtiteln genomförs. Utskottet betonar att den territoriella övervakningens omfattning och nivå med de föreslagna anslagen kan bibehållas bara inom prioriterade områden och under de viktigaste tiderna. Repetitionsövningarnas omfattning 1997, nämligen 130 000—150 000 dygn, utgör numera mindre än hälften av den målsatta nivån. Också terrängövningarna för beväringar minskar fortfarande under budgetåret.

Ett ännu allvarigare problem än sparmålet för 1997 är enligt utskottet de planerade besparingarna för 1998 och 1999. Det är meningen att omkostnaderna 1999 skall ligga ungefär 600 miljoner mark under nivån för 1995. Totalt är det meningen att skära ned utgifterna för förvaltningsområdet under fyra år med 1 730 miljoner mark inom den egentliga verksamheten. I praktiken innebär detta en minskning med 2 000—3 000 personer. Om besparingarna blir verklighet stannar den egentliga verksamheten, inklusive utbildningen upp nästan helt. Utskottet anser det vara klart att det är omöjligt att klara av situationen 1998 och 1999, om inte anslagen för omkostnader höjs jämfört med den planerade utgiftsramen.

Enligt vad utskottet erfarit utför ungefär 1 200 med sysselsättningsmedel avlönade personer arbete inom försvarsmakten i permanenta civila uppgifter. Enligt utskottets åsikt är det inte en riktig trend att i allt större utsträckning sköta permanenta uppgifter med sysselsättningsmedel, varvid man måste säga upp ordinarie personal.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 såsom i regeringens proposition)

Anslaget får användas till verksamhet som försvarsmaktens uppgifter kräver, till betalning av utgifter för militärutbildning som utländska elever får samt till betalning av utgifter för bygande av skydd och förråd av lätt konstruktion, om kostnaderna för projektet beräknas understiga 1 000 000 mk. Anslaget får också användas för

sänkning av hyror för tjänstebostäder som bestäms på företagsekonomiska grunder. År 1997 får långtidsavtal för användning och underhåll av utrustning ingås inom ramen för anslaget så att de får åsamka staten utgifter om högst 305 000 000 mk före utgången av 1998 och högst 365 000 000 mk före utgången av 1999.

Med anledning av att det inte på alla punkter varit möjligt att ingå avtal med stöd av de i budgeten för 1996 godkända beställningsfullmakterna får under 1997 avtal slutas i motsvarighet till det belopp som inte är bundet i nämnda beställningsfullmakter under förutsättning att de årliga betalningarna på grund av dessa avtal inte överstiger de markbelopp som anförs i finansieringsplanerna för beställningsfullmakterna. (Nytt)

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

05. Statskontoret

88. Aktieförvärv (reservationsanslag 3 år)

Med stöd av en utredning från finansministeriet fogas till momentets motivering ett tredje stycke, som föranleds av de för inledande av Värdepapperscentralens verksamhet nödvändiga ansvarsförbindelserna för statens vidkommande.

Momentet får följande lydelse:

(Styckena 1 och 2 såsom i regeringens proposition)

Finansministeriet eller statskontoret kan på de villkor det bestämmer på statens vägnar ge Finlands Värdepapperscentral Ab en förbindelse om högst 20 miljoner mark för tryggnad av dess risktäckningskapacitet.

18. Skatteförvaltningen

Utskottet förutsätter att skatteförvaltningen utvecklas med hänsyn till en bättre kundservice. I detta sammanhang bör stor vikt läggas vid att beskattningen blir enhetlig och att procedurerna kring ändringssökande försnabbas. Hög prioritet bör ges åt utvecklingen av skattetillsynen, där alla felaktiga procedurer bör utmönstras.

40. Tullverket

21. Omkostnader (delvis EU) (reservationsanslag 2 år)

Med stöd av en utredning från finansministeriet ökas nettoanslaget under momentet med 9 000 000 mark för utgifter för extra personal med anledning av revideringen av energibeskattningen.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag om 462 300 000 mk.

80. Förnyande av förvaltningen och vissa stödåtgärder inom förvaltningen

22. Integrationsutbildning (reservationsanslag 3 år)

Med anledning av att utredningarna om förberedelserna för Finlands ordförandeskap i EU har justerats ökas momentet med 4 000 000 mark och ändras det andra stycket i momentets motivering med anledning härav. Dessutom ändras momentets rubrik.

Momentets rubrik och motivering får följande lydelse:

22. Integrationsutbildning och förberedelserna för EU-ordförandeskapet (reservationsanslag 3 år)

Under momentet beviljas 25 000 000 mk.

Anslaget får användas för integrationsutbildning för personalen, bl.a. för praktik och utbildning i utlandet. Anslaget får användas för utveckling av integrationsutbildningen, anskaffning av service och betalning av utgifter för utlandsresor till följd av utvecklings- och utbildningsverksamheten samt till uppföljning av utbildningen. Anslaget får användas till betalning av de förpliktelser som följer av samarbetsavtalet med European Institute of Public Administration. Anslaget får användas till betalning av utgifter för behovet av tilläggsutbildning för personal på grund av Finlands ordförandeskap i Europeiska unionen 1999 samt till annat EU-samarbete inom personalutvecklingen. Anslaget får även användas till betalning av löneutgifterna för Europapraktikanter, till avlöning av personal för tidsbundna uppgifter motsvarande högst tio årsverken med anledning av förberedelser och utbildning för EU-ordförandeskapet samt för betalning av härav föranledda utgifter för utlandsresor.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Finansieringen av undervisnings- och kulturväsendet omstruktureras räknat från den 1 januari 1997 på grund av reformen av statsandelar till kommunerna, varvid också finansieringssystemet för denna sektor ses över.

Utskottet anser att de prioriteringar som tas upp i förklaringen i motiveringen till huvudtiteln är riktiga.

Utskottet tar i detalj ställning till huvudtiteln i motiveringen till respektive kapitel eller moment.

Fortbildning av lärare. Utskottet finner det positivt att fortbildningen av lärare prioriteras i denna budget.

Utskottet omfattar ståndpunkterna till fortbildningen av lärare i kulturutskottets utlåtande och understryker att lärararbetet förutsätter att principen om livslångt lärande fullföljs genom att lärarens erfarenhet i yrket i kombination med en välplanerad och väl genomförd fortbildning leder till en fortgående utvecklingsprocess. Läraryrket förutsätter fortsatt omskolning och gedigna kunskaper om det moderna samhället, inte minst om hur ungdomar lever och tänker och om förändringar i samhället. Förändringarna i arbetslivet kräver särskilda satsningar också på fortbildning av lärare i yrkesläroanstalter, eftersom målet där är att garantera att lärarna har en god kännedom om arbetslivet. Det är viktigt att satsa på att utveckla fortbildningen av lärare för att tillgången till högkvalitativ utbildning skall kunna garanteras både på det regionala och det språkliga planet. Detta kräver bättre samordning och identifiering av fortbildningsbehoven.

Utskottet hänvisar till det som kulturutskottet anför om skräddarsydd fortbildning i sitt utlåtande. Vidare finner utskottet det viktigt att det ordnas fortbildning i samband med rikstäckande reformer eller inom i övrigt viktiga områden med tanke på hela riket.

07. Utbildningsstyrelsen

Utskottet noterar att undervisningen på samiska kommer att utsträckas till högstadiet och gymnasiet, vilket betyder ett ökat behov av läromedel på samiska. Därför är det enligt utskottets mening viktigt att säkerställa framställningen av läromedel på samiska.

08. Internationellt samarbete

Om högskolorna får igenom sina planer för utbyte av studerande betyder det att dubbelt så många studerande deltar i programmet Erasmus 1997. EU-kommissionens stipendier för utbyte av studerande inom ramen för Erasmus har dock inte ökat i samma mån som antalet utbytesstuderande. Om deras antal ökar på det sätt som högskolorna har planerat finns det risk för att stipendier inte kan beviljas alla finländska studerande.

Utskottet finner det viktigt att undervisningsministeriet ger akt på hur antalet studerande och stödet från EU-kommissionen utvecklas och att ministeriet vid behov vidtar åtgärder för att öka anslaget för internationellt personutbyte för att därmed garantera att de studerande behandlas lika.

11. Statens övningsskolor

Med hänvisning till det som anförts i förklaringen till kapitlet påpekar utskottet att regeringen har lämnat en proposition till riksdagen (RP 138/1996 rd) med förslag till en sådan ändring av lagen om lärarutbildning att rätten till en studietermi med lön slopas för 1997—1999. Riksdagen har godkänt förslaget, vilket betyder att rätten till en studietermi med lön inte slopas för gott.

39. Studiestöd

Riksdagen har godkänt regeringens proposition med förslag till ändring av lagen om studiestöd. Ändringen innebär att åldersgränsen för full studiepenning sänks från 20 till 19 år för de studerande som inte bor hos sina föräldrar. Utskottet anser att denna åtgärd för att utveckla studiestödet är ett steg i rätt riktning. Utskottet anser det dock viktigt att målet fortfarande är att åldersgränsen sänks till 18 år.

Utskottet uppmärksammar att de studerande vid tillfälliga yrkeshögskolor och permanenta yrkeshögskolor har rätt till olika studiestöd och studiesociala förmåner. Utskottet påskyndar en utredning av om det vore ändamålsenligt att studerandena vid alla yrkeshögskolor samordnat omfattas av ett och samma system.

55. Studiepenning (förslagsanslag)

Riksdagens kulturutskott har tills vidare avbrutit behandlingen av regeringens proposition (156/1996 rd) med förslag till lag om ändring av lagen om studiesociala förmåner för yrkesläroanstalternas elever och till lag om upphävande av 26 d § gymnasielagen. Studerandenas internatförmån inkorporeras därmed inte i studiestödet utan statsandel betalas fortfarande för den. Av denna orsak och med stöd av en utredning från finansministeriet minskas momentet med 18 000 000 mark.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 3 099 000 000 mk.
(Stycke 2 såsom i regeringens proposition)

40. (29.43 och 60) Allmänbildande utbildning och yrkesutbildning

Utskottet oroar sig för grundskolans nuvarande finansiella situation. De sakkunniga som utskottet hört har i sina utlåtanden lyft fram bland annat risken för olikvärdighet, utslagning och utmattning bland elever och lärare. Neddragningarna i kommunerna har i alltför hög grad drabbat framför allt specialundervisningen och stödundervisningen. Dessutom har klubbtimarna i vissa delar helt slopats och gymnastikens andel i undervisningen minskat, trots att dessa aktiviteter kanske bäst kan förebygga utslagning redan på ett tidigt stadium.

I samband med behandlingen av propositionen om årets budget påpekade utskottet att de besparingar som under de senaste åren drabbat undervisningsväsendet över hela linjen har varit

så omfattande att undervisningens nivå och tillgången till grundläggande kulturella tjänster är hotade i många kommuner. Vidare framhöll utskottet som sin åsikt att man borde avstå från fler neddragningar inom undervisningsväsendet. Utskottet anser det vara oroväckande att situationen inte har förbättrats. På grund framför allt av neddragningarna i statsandelarna till kommunerna kommer anslagen för undervisningsministeriets förvaltningsområde enligt propositionen att vara omkring 1,2 miljarder mark mindre än i år.

Utskottet uppmärksammar att de priser per enhet som ligger till grund för statsandelarna till undervisningsväsendet av statsekonomiska skäl inte har kunnat justeras i motsvarighet till de faktiska kostnaderna. Priserna per enhet har dock en viss styreffekt för kommunerna och därtill måste de privata läroanstalterna reda sig med statsandelar som bygger på dessa priser per enhet. För att kvaliteten och tillgången på utbildning skall kunna garanteras är det enligt utskottets mening viktigt att priserna per enhet svarar mot de verkliga kostnaderna. I samband med statsandelsreformen godkände riksdagen en ändring, som kan bidra till att detta mål uppnås, nämligen att priserna per enhet ses över vartannat år i stället för vart fjärde år som nu.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att utbildningsstyrelsen 1995 har utarbetat tre omfattande utvärderingsrapporter. De tar upp följande frågor: grundskolan kontra likställdheten, läget inom specialundervisningen och riskerna för utslagning inom utbildningen. Utifrån detta har undervisningsministeriet antagit ett åtgärdsprogram för utveckling av grundskolan. Utskottet omfattar utbildningsstyrelsens ståndpunkt att åtgärdsprogrammet dock inte som sådant räcker till utan att det viktigaste vore att vi kan bibehålla och utveckla de värderingar som ligger till grund för omsorgen om likställdheten i utbildningen samt om barn, unga och vuxna samt familjer som behöver särskilt stöd.

30. (29.43.30, 31, 52, 60.30, 50 och 51) *Statsandel och statsunderstöd för den allmänbildande utbildningens och yrkesutbildningens driftskostnader* (förslagsanslag)

Med stöd av en utredning från finansministeriet minskas momentet med 53 100 000 mark. Minskningen beror på regeringens proposition (RP 149/1996 rd) med förslag till lag om statsandelar till kommunerna och vissa lagar som har samband med den, som innebär att priserna per enhet förändras i förhållande till varandra. Riks-

dagen har godkänt propositionen. Moment 29.69.30 ökas analogt med 6 600 000 mark och moment 29.94.30 med 46 500 000 mark. Dessutom kompletteras momentets motivering.

Med hänvisning till det som uttalas under moment 29.39.55 och med stöd av en utredning från finansministeriet ökas momentet med 18 000 000 mark.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 7 613 035 000 mk.

(Stycke 2 såsom i regeringens proposition)

Av anslaget får på de grunder som undervisningsministeriet bestämmer högst 104 300 000 mk användas till betalning av understöd enligt 37 och 38 §§ lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet för läroanstalternas försöks- och utvecklingsverksamhet och för internationalisering av läroanstalternas, till en kommun eller registrerad förening för kostnader som föranleds av finländska elevers på gränskommunernas samarbete baserade skolgång i Sverige, för anordnande av stödundervisning för elever som har flyttat från andra länder samt för betalning av understöd för anordnande av modersmålsundervisning för samer och romer samt elever med främmande modersmål och för upprätthållande i grundskolan och gymnasiet av de språkkunskaper som finländska elever har tillägnat sig utomlands, för den yrkesinriktade lärarutbildningen, för yrkesutbildning för idrottsutövare, för verksamheten vid musikinriktade yrkesläroanstalter och för täckande av kostnaderna för de finländska studerandena vid läroanstalten för hörselskadade i Örebro samt högst 36 000 000 mk i understöd för anskaffning av ADB-utrustning.

(Styckena 4 och 5 såsom i regeringens proposition)

69. Vuxenutbildning

30. *Statsandel för medborgarinstitutens driftskostnader* (förslagsanslag)

Med stöd av en utredning från finansministeriet ökas momentet med 6 600 000 mark utifrån det som uttalas under moment 29.40.30.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 346 720 000 mk.

(Stycke 2 såsom i regeringens proposition)

32. *Statsunderstöd och -ersättning till yrkesutbildningscentrer för vuxna* (förslagsanslag)

Med stöd av en utredning från finansministeriet görs en teknisk korrigering i början av andra stycket i momentets motivering.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 såsom i regeringens proposition)

Anslaget får användas till betalning av verksamhetsunderstöd enligt lagen om yrkesutbildningscentrer för vuxna och riksomfattande särskilda yrkesläroanstalter (/) (utesl.) och till ersättning för lokalhyror och av hyresvärden samt till anskaffning av egna lokaler som ersätter hyreslokaler enligt lagen om ombildning av yrkeskurscentralerna till yrkesutbildningscentrer för vuxna (761/90). Anslaget får dessutom användas till betalning av sådana slutrater enligt lagen om sysselsättningsfrämjande utbildning (31/76) som hänför sig till tidigare år. Av anslaget får högst 4 000 000 mk användas till betalning av specialunderstöd enligt 11 § lagen om yrkesutbildningscentrer för vuxna (760/90) och högst 2 000 000 mk som understöd för projekt för utvecklande av informationssamhället.

33. *Yrkesinriktad vuxenutbildning* (reservationsanslag 2 år)

Med stöd av en utredning från finansministeriet görs en teknisk korrigering i början av andra stycket i momentets motivering.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 såsom i regeringens proposition)

Anslaget får enligt en temporär ändring av 31 d § lagen om yrkesläroanstalter (487/87, ändr. 1686/92) användas till betalning av utbildning som köpts 1993, till betalning av sådan grundläggande yrkesutbildning som köps enligt 15 § lagen om yrkesutbildningscentrer för vuxna och riksomfattande särskilda yrkesläroanstalter (utesl.) samt till betalning av yrkesinriktad tilläggsutbildning i enlighet med lagen (utesl.) om finansiering av yrkesinriktad tilläggsutbildning (/). Dessutom får anslaget användas till betalning av slutrater som gäller temporär utbildning under tidigare år. Anslaget får användas även till genomförande av yrkes- och språkexamina. Av anslaget får 5 500 000 mk användas för utbildning av utländska studerande, varav 3 500 000 mk avses för allmänbildande utbildning och yrkesutbildning inom ramen för samarbetet med närområdena och beredningsarbete i anslutning till detta samt 2 000 000 mk för utbildning av utlänningar som är bosatta i Finland. Dessutom får anslaget användas för kostnader för stödundervisning för privatstuderande samt till vuxenutbildning för romer.

50. *Statsandel för folkhögskolornas driftskostnader* (förslagsanslag)

Enligt en utredning till utskottet råder det disproportion mellan det högsta antalet kalkylerade

studerandeveckor som berättigar till statsandel för folkhögskolor och det sammanräknade antalet studerandeveckor vid folkhögskolorna. Vidare har utskottet i flera sammanhang uppmärksammat behovet av att trygga finansieringen för folkhögskolor som har en sund ekonomisk basis men som på grund av byggande varit tvungna att skuldsätta sig.

Utskottet anser att finansieringen av folkhögskolorna nästa år kommer att vara förknippad med flera osäkerhetsmoment. Därför finner utskottet det nödvändigt att regeringen ger akt på situationen och vid behov i samband med en tilläggsbudget föreslår extra anslag för riksdagen.

53. Statsunderstöd till organisationer

Kvinnoorganisationerna är mycket aktiva och når ut till breda folklager. Därmed utgör de ett viktigt inslag i de fria medborgerliga aktiviteterna. Till exempel Kvinnoorganisationernas centralförbund har 55 medlemsorganisationer med ett sammanräknat medlemsunderlag på ca 530 000. Många kvinnoorganisationer har utfört ett viktigt arbete under lågkonjunkturen, inte minst bland ungdomen. Organisationerna når ut till just de breda lager av människor som genomlever och som eventuellt också har blivit lidande av den pågående brytningen i samhället. Med hänsyn till det viktiga arbete kvinnoorganisationerna utför i vårt samhälle finner utskottet det viktigt att det ekonomiska stödet till dem är så generöst att deras fortsatta verksamhet kan tryggas permanent.

82. Forskningscentralen för de inhemska språken

21. Omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Med stöd av en utredning från finansministeriet bör specificeringen av utgifter och inkomster under momentet ingå i förklaringen. Därför stryks specificeringen.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 såsom i regeringens proposition)

Specificeringen av utgifter och inkomster:
(Utesl.)

83. Arkiverket

21. Omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Med stöd av en utredning från finansministeriet kompletteras momentets motivering.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 såsom i regeringens proposition)

Anslaget får även användas till att finansiera utvecklings-, forsknings- och utbildningsprojekt som godkänts av EU. (Nytt)

Tippnings- och penninglotterivinstmedel (Kapitlen 29.88, 90 och 98)

Tippningsvinstmedlen är en stöttepelare inom finansieringen av den nationella kulturen. Med hänsyn också till den internationella utvecklingen och förändringarna inom området tippning och penningspel bör den nationella lotterilagstiftningen moderniseras. Utskottet hänvisar också till det uttalande som kulturutskottet godkänt i sitt betänkande 8/1996 rd.

Utskottet förutsätter att regeringen påskyndar beredningen av en modern lotterilagstiftning och lämnar en proposition till riksdagen så att den nya lagstiftningen kan sättas i kraft senast vid ingången av 1998. I detta sammanhang bör också frågan om användningen av tippnings- och penninglotterivinstmedlen få en permanent lösning.

88. Finlands akademi och stödjande av vetenskapen

Utskottet hänvisar till de ställningstaganden till finansieringen av forskning som kulturutskottet anför i sitt utlåtande (KuUU 7/1996 rd). Utskottet ser det som en mycket positiv sak att regeringen i sin budget avsätter mer anslag för forskning. För att de prioriterade målen skall kunna nås är det viktigt att investera i intellektuella resurser och därigenom i hela folkets framtid. Statsutskottet understryker vidare att om innovationer omsätts i praktiken i stor skala på hemmaplan bör det ske med hänsyn både till den tekniska utvecklingen och till sociala och kulturella aspekter. Därför omfattar statsutskottet kulturutskottets syn att problemområden och infallsvinklar som anknyter till människan, samhället och kulturen mer accentuerat bör lyftas fram i forskningsprogrammen.

90. Understöd för konst

Utskottet uppmärksammar med oro att de medel som behövs för att täcka Finlands Nationaloperas pensionsansvar minskar anslagen för

behovsprövade understöd ytterligare. Det är nödvändigt att få till stånd en sådan lösning för operans pensionsansvar att de behovsprövade understöden som finansieras med tippningsvinstmedel kan säkerställas, menar utskottet.

Det är enligt utskottets mening viktigt att behovsprövade understöd riktas framför allt till teatrar och ensembler för barn och unga samt för regional teaterverksamhet.

31. Statsandel för teatrars och orkestrars driftskostnader (förslagsanslag)

I momentets förklaring anförts att avsikten inte är att öka teaternas och orkestrarnas årsverken under de närmaste åren. Med hänsyn till teaterverksamhetens natur anser utskottet att systemet med årsverken bör vara flexibelt. Varje år kan det uppstå nya teatrar och å andra sidan kan teatrar dras in. Därför menar utskottet att antalet årsverken bör granskas särskilt varje år.

Utskottet uppmärksammar samtidigt att Suomen Kansallisteatteri har en annan finansiell ställning än övriga teatrar. Utskottet finner det nödvändigt att de finansiella villkoren för Suomen Kansallisteatteri säkerställs.

51. Stipendier åt konstnärer, författare och översättare (förslagsanslag)

Regeringen har lämnat en proposition till riksdagen med förslag till lag om vissa stipendier åt bildkonstnärer. Riksdagen har godkänt förslaget. I tredje stycket i momentets motivering måste därför göras en ändring.

Enligt anslagsfördelningen i momentets förklaring skall 1 000 000 mark användas för visningsersättningar till bildkonstnärer. Utskottet föreslår en ändring om detta i tredje stycket i motiveringen.

Momentet får följande lydelse:

(Styckena 1 och 2 såsom i regeringens proposition)

Anslaget får också användas till stipendier och understöd enligt lagen om vissa stipendier och understöd åt författare och översättare (1080/83) samt 1 000 000 mk till stipendier enligt lagen om vissa stipendier åt bildkonstnärer (1).

52. Tippnings- och penninglotterivinstmedel för främjande av konsten (förslagsanslag)

Utskottet hänvisar till det som sägs i motiveringen till 29.90.51 och kompletterar med stöd av en utredning från finansministeriet momentets motivering med att 2 000 000 mark av anslaget får användas till stipendier åt bildkonstnärer.

Enligt den s.k. Taisto-kommissionen, som undersökt bildkonstnärers socioekonomiska villkor, är bildkonstnärerna den konstnärsgrupp i

vårt land som har det ekonomiskt sämst ställt. Riksdagen har godkänt ett förslag till lag om vissa stipendier åt bildkonstnärer (RP 158/1996 rd). Enligt lagen inrättas ett system med s.k. visningsersättningar till bildkonstnärer, vilket i sin tur gör det möjligt att hjälpa upp bildkonstnärernas ekonomiska situation. Utskottet hänvisar till ett uttalande som riksdagen godkänt (KuUB 13/1996 rd) och finner det nödvändigt att anslagen för systemet med visningsersättningar stegvis ökas.

Momentet får följande lydelse:

(Styckena 1 och 2 såsom i regeringens proposition)

Av anslaget får 38 000 000 mk användas för betalning av statsunderstöd till Suomen Kansallisteatteri Osakeyhtiö. Av anslaget får 2 000 000 mk användas till stipendier enligt lagen om vissa stipendier åt bildkonstnärer (1).

(Styckena 4 och 5 såsom i regeringens proposition)

94. Biblioteksverksamhet

21. Omkostnader för biblioteket för synskadade (reservationsanslag 2 år)

Laghänvisningen i momentets motivering korrigeras.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 såsom i regeringens proposition)

Anslaget får även användas till produktion av läromedel som förutsätts i lagen om bibliotek för synskadade (638/96) och till utgifter för anskaffning av punktskrifts- och talböcker.

30. Statsandel och -understöd för de allmänna bibliotekens driftskostnader (förslagsanslag)

Med hänvisning till det som sägs under moment 29.40.30 ökas momentet med 46 500 000 mark.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 322 024 000 mk.

(Stycke 2 såsom i regeringens proposition)

98. Understöd för idrott och ungdomsfostringsarbete

50. Tippnings- och penninglotterivinstmedel för stödjande av idrott och ungdomsfostringsarbete (förslagsanslag)

Utskottet anser att det bör ske en återgång till tidigare praxis att amorteringar och räntor på lån för förvärv av idrottsanläggningar i sin helhet

förs över till understöd för idrott och ungdomsfostringsarbete.

52. Statsandel till idrottsutbildningscentrer

Utskottet hänvisar till de ställningstaganden till användningen av tippningsvinstmedel som riksdagen tidigare godkänt och påpekar att yrkesutbildningen inom idrottsområdet fortfarande

de finansieras med tippningsvinstmedel i motsats till vad som är fallet inom den övriga yrkesutbildningen.

Utskottet förutsätter att yrkesutbildningen inom idrott i fortsättningen finansieras med allmänna budgetmedel precis som all annan yrkesutbildning.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Utskottet framhåller att medlen från EUs strukturfonder i statsbudgeten fördelas på många olika moment för varje ministerium som beslutar om finansieringen och de ämbetsverk som lyder under dem. Detsamma gäller den nationella delfinansieringen. Det är svårt att samordna finansieringen till och med inom ett enskilt förvaltningsområde, eftersom utformningen av utvecklingsprojekten strikt styrs av de regionala utvecklingsprogrammen och projektvalet görs av landskapens samarbetsgrupper enligt konsensusprincipen. Speciellt svårt är det att samordna finansieringen av omfattande projekt med många medverkande aktörer. Utskottet anser att budgeteringen måste förenklas genom en minskning av de enskilda EU-momenten. Den detaljerade budgetstyrningen måste slopas både när det gäller nationella bidrag och medel från strukturfonderna.

02. Jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral

21. Omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Med stöd av en utredning från finansministeriet kompletteras motiveringen till momentet med att anslaget också får användas för finansiering av utvecklingsprojekt godkända av EU.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 såsom i regeringens proposition)

Anslaget får även användas till betalning av utgifter som föranleds av de uppgifter som informationstjänstcentralen med stöd av lagen om jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral (1200/92) och motsvarande förordning (478/96) sköter för jord- och skogsbruksministeriets och de ämbetsverks och inrättningsräkning som lyder under ministeriet. Dessutom får anslaget användas till finansiering av utvecklingsprojekt godkända av EU.

31. Inkomststöd för jordbruket och trädgårdsodlingen (delvis EU)

Utskottet förutsätter att regeringen följer upp vilka konsekvenser det nationella stödpaketet och investeringsstöden har för jordbrukslägenheternas inkomster i olika delar av landet och inom olika produktionsinriktningar.

41. Nationellt stöd för jordbruket och trädgårdsodlingen (EU) (reservationsanslag 2 år)

Med stöd av en utredning från finansministeriet ökas momentet med 25 000 000 mark, eftersom jordbruket och trädgårdsodlingen delvis får återbäring som kompensation för de höjda energiskatterna. Dessutom stryks orden "och tackor" i tredje meningen i andra stycket i momentets motivering. Det tredje stycket kompletteras med ett tillägg om avtal om ändring av produktionsinriktningen på grund av en ändring av lagen om stöd av nedläggning av jordbruksproduktion.

Med stöd av en utredning från finansministeriet framhåller utskottet därtill att inkomststödet för allvarliga svårigheter enligt artikel 141 i avslutningsfördraget efter en åtgärdsprecisering beräknas uppgå till cirka 300 000 000 mark i stället för 350 000 000 mark som sägs i förklaringen i momentets motivering.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 3 925 000 000 mk.

Anslaget får användas till stöd enligt lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (1059/94). Av anslaget får dessutom betalas stöd enligt lagen om marknadssystemet för lantbruksprodukter (1518/93) samt sådant stöd som produktionen av matpotatis och tillgången på utsäde förutsätter. Vidare får anslaget användas till betalning av nationellt tilläggsbidrag för dikor (*utesl.*) enligt Europeiska gemenskapernas råds förordning (EEG) nr 805/68, ändr. 2066/92, till nationellt stöd för växtodling som betalas enligt Europeiska gemenskapernas råds förord-

ning (EEG) nr 2078/92, till särskilda utgifter som åsamkas staten av åtgärder i syfte att göra jordbruks- och trädgårdsprodukter allmänt kända, utvecklandet av kvalitetssystem, studiepenningen till jordbrukare, stödet för honungsproduktion samt systemen för ansökan om lägenhetsbestämda stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen och till utgifter för anskaffande av utomstående tjänster för övervakningen av de lägenhetsbestämda stöden och för forskning som gäller EU-medlemskapets konsekvenser för jordbruket och trädgårdsodlingen så som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer.

De stödbeslut som fattas 1997 eller som fattats tidigare får åsamka utgifter om högst 500 000 000 mk som hänför sig till produktionen under åren i fråga och som betalas med anslag för 1998. *Därtill får avtal om ändring av produktionsinriktningen som ingås 1997 medföra utgifter om högst 40 000 000 mark 1998—2002.*

45. *Miljöstöd för jordbruket (delvis EU) (reservationsanslag 2 år)*

Med stöd av en utredning från finansministeriet ändras beloppet på 1 500 000 000 mark för förbindelser och avtal i slutet av momentets motivering till 500 000 000 mark eftersom färre nya förbindelser och avtal ingås 1997.

Momentet får följande lydelse:

(Styckena 1 och 2 såsom i regeringens proposition)

De förbindelser och avtal som 1997 skall ingås utifrån miljöprogrammet för jordbruket får föranleda utgifter om högst 500 000 000 mk totalt 1998—2016.

32. Marknadsföring av jordbruks- och trädgårdsprodukter och balansering av produktionen (delvis EU)

47. (30.31.47) *Avträdelsestöd till lantbruksföretagare och stöd för beskogning av åker (delvis EU) (reservationsanslag 2 år)*

Momentet minskas med 20 000 000 mark, eftersom programmet för skogsplantering på åker genomförs i mindre omfattning än planerat.

Med stöd av en utredning från finansministeriet ändras det andra stycket i momentets motivering, eftersom lagen om stöd för nedläggning av jordbruksproduktion har ändrats.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 377 900 000 mk.

Anslaget får användas till betalning av nedläggningsstöd och förvaltningskostnader enligt

lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/94), (*utesl.*) lagen om stöd för nedläggning av växthusproduktion och äppelodling (1297/94) och lagen om stöd för nedläggning av jordbruksproduktion (196) samt till betalning av stöd för beskogning av åker.

33. Utvecklande av gårdsbrukets struktur och landsbygden (delvis EU)

Med stöd av en utredning från finansministeriet framhåller statsutskottet att textavsnittet "samt möjligheten att med stöd av artikel 141 i anslutningsfördraget bevilja förhöjda investeringsbidrag för att lindra allvarliga svårigheter i södra Finland." i andra stycket i förklaringen i kapitlet var avsedd att ha följande lydelse:

"samt finansieringen av åtgärder i anknytning till stödpaketet för allvarliga svårigheter i södra Finland som grundar sig på artikel 141 i anslutningsfördraget. Sådana åtgärder är bland annat förhöjt investeringsstöd, kompletterande stöd till unga jordbrukare och stöd för diversifiering av produktionen."

Dessutom framhåller utskottet med stöd av en utredning från finansministeriet angående förklaringen i momentets motivering att det förhöjda investeringsstödet enligt artikel 141 i anslutningsfördraget främst kommer att finansieras med medel från gårdsbrukets utvecklingsfond när det gäller stödområdena A och B men också delvis med anslag under moment 30.33.49 (Räntestöd för näringsverksamhet på landsbygden). Det förhöjda investeringsstödet orsakar årligen merkostnader på drygt 70 000 000 mark. Åtgärden inverkar inte på de årliga bevillningsfullmakterna för lånen. Vad beträffar bevillningsfullmakterna för 1997 måste också merkostnaderna på grund av de retroaktiva höjningarna av investeringsstödet räknas in. De beräknas uppgå till ungefär 43 000 000 mark. Nya räntestödslån kommer att beviljas för 800 000 000 mark inom ramen för bevillningsfullmakterna.

Gårdsbrukets utvecklingsfond får årligen en merkostnad på cirka 9 000 000 mark för det kompletterande stödet för unga jordbrukare. Stödet för diversifiering av produktionen finansieras dels med medel från gårdsbrukets utvecklingsfond dels med anslag under moment 30.33.49 i budgeten. För diversifiering av produktionen uppskattas det gå åt 50 000 000 mark i understöd och 250 000 000 mark i lån.

34. Övriga utgifter för jordbruket

40. Statsbidrag för utvecklande av landsbygdsnäringarna (reservationsanslag 3 år)

Utskottet påpekar att utbudet på ekologiskt odlade produkter har ökat snabbare än väntat. Därför behövs det större satsningar på marknadsföring av ekologiska produkter. Ett femårigt projekt, Luomu-Suomi, kommer att startas för att effektivisera marknadsföringen. När nya jordbrukare börjar odla ekologiskt behövs det inte bara marknadssatsningar utan också rådgivning och en översyn av systemet i hela landet. Momentet ökas med 1 000 000 mark under punkten Utvecklande av ekologisk produktion i dispositionsplanen.

Utskottet förutsätter att regeringen ser till att produktionen, bearbetningen och marknadsföringen av ekologiska produkter och specialprodukter utvecklas och finansieras i hela landet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 69 400 000 mk.

(Stycke 2 såsom i regeringens proposition)

Dispositionsplan:	mk
Utvecklande av gårdsbruk och övriga landsbygdsnäringar	52 750 000
Utvecklande av husdjursavel och husdjursrådgivning	6 300 000
Utvecklande av landsbygdsnäringarnas rationalisering	1 200 000
Utvecklande av trädgårdsodling	4 250 000
Utvecklande av ekologisk produktion	4 900 000
Sammanlagt	69 400 000

36. Fiskeri-, vilt- och renhushållning (delvis EU)

44. Avgifter för tillstånd till fiske i Tana älv (förslagsanslag)

Med stöd av en utredning från finansministeriet ändras momentets rubrik, ökas momentet med 800 000 mark och kompletteras momentets motivering.

Vidare framhåller utskottet med stöd av en utredning från finansministeriet att de beräknade utgifterna för uppbörden av spöfiskeavgifterna, cirka 800 000 mark, har beaktats vid dimensioneringen av utgifterna för uppbörden av spöfiskeavgifterna. Ändringen av lagen om fiske beträffande

spöfiskeavgifter träder i kraft den 1 januari 1997. Enligt lagens 89 a § kan statens kostnader för uppbörden av spöfiskeavgifterna och för fördelningen av medlen till ägarna av fiskevatten dras av från de influtna medlen innan de delas ut. De inkomster som flyter in i spöfiskeavgifter ingår under moment 12.30.36.

Momentets rubrik och motivering får följande lydelse:

44. Avgifter för tillstånd till fiske i Tana älv och spöfiskeavgifter (förslagsanslag)

Under momentet beviljas 2 200 000 mk.

Anslaget får användas till betalning av den andel som skall återbäras till fiskelag och andra ägare av vattenområden av inkomsterna av tillstånd till fiske i Tana älv och till betalning av statens utgifter för uppbörden av de spöfiskeavgifter som influter 1997 enligt 89 a § lagen om fiske (286/82), ändrad (196).

85. Nyttjande och vård av vattentillgångarna

30. Räntestöd för byggande av vatten- och avloppsanläggningar (förslagsanslag)

Med stöd av en utredning från finansministeriet kompletteras fjärde stycket i momentets motivering med att räntegottgörelsen högst får vara lika stor som den ränta kreditinstitutet uppbär.

Momentet får följande lydelse:

(Styckena 1—3 såsom i regeringens proposition)

Under de åtta första låneåren är beloppet av räntegottgörelsen fyra procentenheter och under de 9—16 låneåren två procentenheter. Räntegottgörelsen får dock högst vara lika stor som den ränta kreditinstitutet uppbär. Räntegottgörelsen bestäms på samma sätt även för motsvarande räntestödslån som beviljats före 1978, om detta inte hindras av ett stadgande i lagen eller av villkoren i skuldebrevet. Av konjunkturpolitiska skäl är räntegottgörelsen för räntestödslån som har beviljats 1982 sex procentenheter under de första åtta låneåren och tre procentenheter under de 9—16 låneåren, medan räntegottgörelsen för räntestödslån som har beviljats av hypoteksinrättningarnas obligationsmedel 1987 eller tidigare är lika stor som 1987. Efter det sextonde låneåret betalas ingen räntegottgörelse.

77. Vattendrags- samt vatten- och avloppsarbeten (reservationsanslag 3 år)

Momentet ökas med 1 000 000 mark för mindre vatten- och avloppsarbeten. Anslaget under punkt 3. Övriga utgifter, Smärre vatten- och av-

loppsarbeten i tabellen över projekt eller ändamål i förklaringen i momentets motivering ökar därför till 5 000 000 mark.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 71 500 000 mk.

(Styckena 2 och 3 såsom i regeringens proposition)

86. Skogsbruk (delvis EU)

Med stöd av en utredning framhåller utskottet att det inte är förbjudet att sprida gödsel från pålsdjur i skogen, men i praktiken finns det planer på att förhindra spridning genom tolkning av reglerna, trots att komposterings- och andra metoder är rätt väl utvecklade. Utskottet finner det viktigt att jord- och skogsbruksförvaltningen vid sidan av miljöförvaltningen är med och utreder möjligheterna att nyttiggöra gödsel från pålsdjur och andra husdjur och att pågående projekt för att utveckla nya metoder utnyttjas så snart som möjligt utan att jordbruket och pålsdjursnäringen åsamkas extra kostnader.

42. *Statsbidrag till organisationer för främjande och övervakning av skogsbruk*

Utskottet framhåller att de personella resurserna vid skogscentralerna och Tapio under de fem senaste åren har minskat med ungefär en tredjedel. Många skogscentraler har i år permitterat sin personal på 1–3 månader. De nya skogslagarna som träder i kraft 1997 ger de regionala skogscentralerna nya uppgifter. Interna omställningar räcker inte till för att få fram resurser för de nya åtagandena. Momentet ökas med 18 000 000 mark.

Om jordbruks-, skogs-, fiskeri- och landsbygdspolitiken skall vara effektiv behövs det en enhetlig förvaltning ända från ministerienivå ner till kundnivå. Ändå ställs de regionala skogscentralerna enligt planerna utanför de nya arbetskrafts- och näringscentralerna samtidigt som landsbygdsnäringsdistrikten inkorporeras i centralerna. Utskottet anser att skogscentralernas arbete ingår som ett väsentligt element i näringsverksamheten och finner det viktigt att det utreds hur många skogscentraler det behövs för en funktionellt sett vettig verksamhet och om de kan inkorporeras i arbetskrafts- och näringscentralerna.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 179 450 000 mk.

(Styckena 2 och 3 såsom i regeringens proposition)

44. *Stöd för trygghet av virkesproduktionens uthållighet (delvis EU)* (reservationsanslag 3 år)

Med stöd av en utredning från finansministeriet ändras första meningen i andra och tredje stycket samt det fjärde stycket i momentets motivering.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 såsom i regeringens proposition)

Anslaget får användas till betalning av statsstöd och utgifter föranledda av åtgärder enligt *skogsförbättringslagen* (140/87), lagen om finansiering av hållbart skogsbruk och lagen om istandsättning av underproduktiva skogar i Lappland (1057/82) samt till betalning av skadestånd som arbetsgivaren skall betala enligt skadeståndslagen (412/74). Dessutom får anslaget användas till betalning av statsbidrag som beviljas för utgifterna för skogsinformation, dvs. för projekt som främjar information om skogsbranschen och särskilda informationsprojekt samt för framställning av material som stöder skogsinformationen.

Av anslaget består högst 203 780 000 mk av statsstöd för arbeten enligt *skogsförbättringslagen* och för trygghet av virkesproduktionens uthållighet i enlighet med lagen om finansiering av hållbart skogsbruk och för skogsinformation. Av statsstödet får högst 35 000 000 mk användas till betalning av statsbidrag som beviljas för utgifter enligt lagen om istandsättning av underproduktiva skogar i Lappland och högst 25 000 000 mk till betalning av statens andel av den nationella medfinansieringen i projekt inom ramen för program finansierade av garantisektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket. Av statens understöd får högst 4 000 000 mk användas till utgifterna för skogsinformation. Projekt som omfattas av understöd enligt lagarna och som helt finansieras nationellt får 1997 godkännas så att statens understöd för dem uppgår till högst 206 000 000 mk.

Av anslaget består högst 25 000 000 mk av EU:s medfinansiering i *skogsförbättringsarbeten* och i arbeten för trygghet av virkesproduktionens uthållighet, vilket motsvarar inkomsterna från garantisektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket.

(Stycke 5 såsom i regeringens proposition)

83. *Lån för trygghet av virkesproduktionens uthållighet* (reservationsanslag 3 år)

Med stöd av en utredning från finansministeriet ändras andra stycket i momentets motivering, eftersom den nya skogslagen träder i kraft först efter den 1 januari 1997.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 såsom i regeringens proposition)

Anslaget får användas till betalning av lån enligt *skogsförbättringslagen (140/87)* och lagen om finansiering av hållbart skogsbruk.

(Stycke 3 såsom i regeringens proposition)

95. Forststyrelsen

Med stöd av en utredning från finansministeriet kompletteras femte stycket i kapitlets motivering. Kompletteringen behövs, eftersom försäljning av egendom i Forststyrelsens besittning och förvärv av egendom medför kostnader för Forststyrelsen. Därtill har erfarenheterna visat att värdet på egendom i balansräkningen är lägre än inkomsterna vid försäljning av egendom. Skillnaden mellan försäljningspriset och värdet i balansräkningen ger en realisationsvinst som Forststyrelsen måste betala skatt på.

Motiveringen till kapitlet får följande lydelse:

1. Service- och övriga verksamhetsmål

(Styckena 1—4 såsom i regeringens proposition)

Av de försäljningsinkomster som 1997 inflyter från överlåtelse av fast egendom används under ledning av miljöministeriet uppskattningsvis 100 milj. mk till anskaffning av naturskyddsområden. En del av beloppet kan användas som melangift vid ägobyten *samt till Forststyrelsens kostnader för försäljning och förvärv och till skatter på eventuella realisationsvinster vid överlåtelse av egendom*. Dessutom används jord- och vattenegendom i Forststyrelsens besittning som utbytemark vid anskaffningen av skyddsområden till ett värde av ca 110 milj. mk.

(Styckena 6 och 7 såsom i regeringens proposition)

(Punkterna 2.—4. såsom i regeringens proposition)

Huvudtitel 31

TRAFIKMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

EUs regionala utvecklingsfond finansierar ett stödprogram för trafiken som har som mål att öka den ekonomiska och sociala samhörigheten inom gemenskapen. På grund av att Finland ligger bortom land och hav från sitt huvudsakliga marknadsområde i Europa gäller det att ta hänsyn till detta mål om vi vill höja vår ekonomiska effektivitet och förbättra vår konkurrensförmåga. I detta sammanhang är det skäl att hänvisa till Irlands trafikinvesteringsprogram, som går på nästan 20 miljarder mark. För sitt program får Irland omkring 10 miljarder mark, dvs. 50 procent av kostnaderna, huvudsakligen ur EUs kohesionsfond. Infrastrukturinvesteringarna skapar ca 28 000 direkta och 21 000 indirekta arbetstillfällen. Tack vare detta trafikinvesteringsprogram räknar Irland med att bruttonationalprodukten ökar med omkring en procent fram till 2003. Enligt uppskattning uppstår det omkring 14 000 nya arbetstillfällen. Hos oss har infrastrukturbyggandet ett antal särdrag som avsevärt höjer kostnaderna för anläggande och underhåll. Därför anser utskottet det viktigt att regeringen vidtar målmedvetna åtgärder i riktning mot Europeiska unionen för att utverka mera stöd för utveckling av TEN-nätet och trafikinfrastrukturen via strukturfonderna.

Riksdagen har i olika sammanhang ansett det nödvändigt att kontakterna med de ekonomiska regionerna i vår närmaste omgivning vidareutvecklas och att speciellt närheten till S:t Petersburg nyttiggörs. För Finland är det speciellt viktigt att logistiskt utveckla hela det komplex som består av förbindelsen Helsingfors—S:t Petersburg—Moskva, förbindelsen till Arkangelsk och Barents samt förbindelsen västerut mot Skandinavien, Östersjöförbindelsen och den nordiska triangeln för att vårt transportsystem i högre grad skall kunna koncentrera sig på transitotrafik. Även förbindelsen Joensuu—Niirala—Sordavala—Petrozavodsk, dvs. den Karelska passa-

gen, bör utvecklas. Utskottet anser att det för trafikförbindelserna mellan Finland och Ryssland är mycket viktigt att det pågående arbetet på en järnväg mellan Ledmozero och Kochkoma i Karelska republiken med det snaraste blir färdigt. Banan förbinder Murmanskbanan med vårt bannät, vilket betyder att vi får en direkt förbindelse till Murmansk, republiken Komi och hela det ryska bannätet.

Utskottet fäster allvarlig uppmärksamhet vid problemen på gränsövergångsställena mellan Finland och Ryssland och påpekar att problemen med det snaraste måste fås ur världen, med hänsyn bl.a. till det ekonomiska samarbetet med S:t Petersburgsområdet.

Ovan nämnda synpunkter är ytterst väsentliga om vi vill att vårt trafiknät skall utgöra en enhetlig del av TEN-nätet och våra trafikförbindelser utvecklas som en del av i det europeiska väg- och järnvägsnätet.

Trots att trafiken i Finland ännu inte utgör en lika allvarlig belastning för miljön som i Central-europa måste också vi i god tid väga in miljöfaktorer i det trafikpolitiska beslutsfattandet. Därför bör utvecklingsprojekten i högre grad prioritera en utveckling av huvudbannätet.

Med hjälp av tilläggsbudgetarna för 1996 har de värsta problemen med väghållningen och framför allt banhållningen i viss mån kunnat åtgärdas. Men om vi inte på allvar ser oss om efter extra finansiering och nya former av finansiering får vi räkna med att den centrala infrastrukturen försvagas. Utskottet har redan tidigare påpekat att knappt tilltagna anslag betyder utveckling via kortsiktiga tilläggsbudgetar. Detta är inte ekonomiskt klokt och medger inte heller en långsiktig och planmässig utveckling.

Trafikministeriet har tillsatt ban- och vägarbetsgrupper och en arbetsgrupp för infrastrukturbeslut som skall få sina uppdrag färdiga fram till början av 1997. Utskottet menar att det när

arbetsgrupperna har lagt fram sina betänkanden vore på sin plats att börja fundera över de trafikpolitiska riktlinjerna i en grupp med parlamentarisk representation. Med hänsyn till trafikpolitikens centrala roll i regional- och näringspolitiken förutsätter det att trafikpolitiska frågor tas upp inte bara i framtidsredogörelsen utan också i en arbetsgrupp under trafikministerns ledning.

Med beaktande av näringslivets behov i en allt internationellare omvärld anser utskottet att Finnairs materiel och turer inte uppfyller de kapacitetskrav som uppgången och efterfrågan i näringslivet absolut ställer. Utskottet uppmärksamgör trafikministeriet på de tydliga nackdelar för verksamheten bland annat i de viktigaste exportindustristäderna till följd av det stora antalet avbeställningar och bristen på flygplatser.

24. Vägverket

Utskottet underströk i sitt betänkande om budgeten för 1996 behovet av långsiktiga beslut i valet av trafikprojekt. Vidare ansåg utskottet det nödvändigt att utvecklingsprojekten väljs med hänsyn till att industrins och särskilt exportindustrins verksamhetsbetingelser stärks. Utskottet ansåg att projekten dessutom bör prioriteras utifrån den tunga trafikens volym på olika vägsträckor, riksvägar som befunnits farliga för trafiksäkerheten och vägar med stor köbildning. Till denna del finner utskottet det viktigt att vägverket klarlägger de närmaste årens projekt för att de skall kunna prioriteras också i användningen av de knappa anslagen för basväghållning.

Utskottet framhöll i sitt betänkande om budgeten för 1996 att vägdistriktens gränsområden och vägmästandistriktens ansvarsområden bör granskas som helheter i trafikhänsyn. Utskottet anser det nödvändigt att vägverket vidtar åtgärder för att rätta till regleringar i strid med dessa principer inom vägdistriktens gränsområden.

Det är motiverat att utveckla E 18 och trafikregleringarna i söder, framför allt som det går att få stöd för dem också från EU. För projektet med E 18 behövs det omkring 390 miljoner mark per år. Vägen är 350 kilometer lång i Finland. Vägförbättringsarbetet är uppdelat i 12 särskilda projekt som enligt planerna skall vara färdiga fram till 2010. Projektet E 18 får dock inte leda till att de ställningstaganden som riksdagen godkänt förbigås vid valet av utvecklingsprojekt.

Riksdagen har där poängterat att hänsyn måste tas bland annat till exportindustrins behov. Utskottet menar att det är angeläget att genomföra planen för E 18 bara i det fall att upprustningen av viktiga riksvägar samtidigt åtgärdas.

Utskottet har tidigare påpekat att pågående projekt för att stimulera basväghållningen nödvändigt måste slutföras. Enligt vad utskottet fått veta finns det många ofullbordade vägprojekt inte minst i Nyland och Vasatrakten. Ju mer projekten bromsas upp och fördröjs, desto mer stiger kostnaderna, och detta är också till skada för trafiken. Utskottet understryker vidare att projekten nödvändigt måste slutföras i snabb takt både av ekonomiska hänsyn och med tanke på trafiksäkerheten.

21. *Basväghållning av allmänna vägar (delvis EU)* (reservationsanslag 2 år)

Med hänvisning till motiveringen till moment 31.99.50 föreslår utskottet att nettoanslaget under momentet minskas med 17 000 000 mark. Därmed är bruttoutgifterna för basväghållning enligt momentets förklaring 3 255 840 000 mk och nettoutgifterna 3 103 840 000 mk. Med stöd av en utredning från finansministeriet bör momentets motivering kompletteras med att anslaget också får användas för att sänka på företagsekonomiska grunder bestämda hyror för tjänstebostäder.

Med stöd av en utredning från finansministeriet bör tredje stycket i momentets motivering strykas, eftersom regeringen inte i anknytning till budgetpropositionen har lämnat en proposition med förslag till lag om Vägförvaltningen och till lag om Vägverket i Finland.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag om 3 103 840 000 mk.

Anslaget får användas till betalning av utgifter som föranleds av basväghållningen av allmänna vägar, iståndsättningen av enskilda vägar som görs till allmänna vägar, jordanskaffningen samt av utgifter för iståndsättning av och ändringsarbeten på byggnader i vägverkets besittning. Anslaget får dessutom användas till kontoavskrivningar och till stödjande av museiverksamhet inom området. Med anslaget under momentet får även finansieras projekt inom det s.k. närområdessamarbetet. *Anslaget får även användas för sänkning av på företagsekonomiska grunder bestämda hyror för tjänstebostäder.*

(Stycke 3 utesl.)

(Styckena 4—6 såsom i regeringens proposition)

77. *Utvecklande av vägnätet (delvis EU)* (reservationsanslag 2 år)

Utskottet har uppmärksammat att riksväg 2 är i mycket dåligt skick och behöver förbättras. Riksväg 2 byggdes huvudsakligen på 1950-talet, den är smal och har flera farliga anslutningar. Vägen anlitas i stor utsträckning för industrins tunga transporter. Enligt en utredning till utskottet är trafikvolymen på sträckan Björneborg—Ulfaby 12 200 fordon per dygn och den tunga trafiken på sträckan Björneborg—Harjavalta 1 000—1 400 fordon per dygn. Det krävs snabba åtgärder framför allt för att bygga om vägen Björneborg—Ulfaby till en väg med fyra körfält. Antalet personskadeolyckor på riksväg 2 har också ökat. Det finns ingen direkt järnvägsförbindelse från Björneborg till Helsingfors, vilket betyder att industrins transporter på landsvägen är desto fler. Enligt en utredning som utskottet fått är det lämpligt att börja förbättra vägvägnit på sträckan mellan Tiilimäki och flygplatsens planskilda korsning.

Projektet omfattar en ombyggnad av riksvägen till en väg med fyra körfält på en sträcka av 2 km och anläggande av en planskild korsning vid flygplatsen. Detta vägvägnit utgör den första biten i ett större projekt för ombyggnad av riksväg 2 till en väg med fyra körfält på sträckan Björneborg—Ulfaby. Det förekommer tidvis trafikstockningar på vägen och därmed är det mycket svårt att ta sig ut på riksvägen från anslutningarna. Av trafiksäkerhetsskäl är farten på riksvägen ställvis begränsad till 60 km/h. I närheten av vägen finns vissa terminal- och centralfunktioner. I samband med utredningsplanen gjordes konsekvensbedömningar enligt miljömyndigheternas krav. Projektet har inga betydande skadeverkningar för miljön. De bullerolägenheter som vägtrafiken ger upphov till avvärs med bullerskärmar. Projektets kostnads/nyttoeffekt är 2,4. Kostnadsförslaget går på 35 Mmk och projektet skall vara färdigt 1999. Med hänsyn till riksvägens dåliga skick, trafikvolymerna och inte minst den tunga trafikens volym anser utskottet det vara motiverat att upprustning av vägen inleds med det snaraste.

Enligt en utredning från finansministeriet bör tredje stycket i momentets motivering strykas, eftersom regeringen inte har lämnat den planerade propositionen med förslag till lag om Vägförvaltningen och till lag om Vägverket i Finland. Också moment 31.97.22 (Utgifter för inrättande av Vägverket i Finland) med det föreslagna anslaget 6 000 000 mark bör strykas. Utskottet fö-

reslår att anslaget under moment 31.24.77 analogt ökas med 6 000 000 mk och att detta anslag används för att inleda upprustningsarbetet på riksväg två.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 942 500 000 mk.

(Stycke 2 såsom i regeringens proposition)

(Stycke 3 *utesl.*)

(Stycke 3 såsom stycke 4 i regeringens proposition)

79. *Byggande och underhåll av en motorväg mellan Träskända och Lahtis* (reservationsanslag 2 år)

Det privatfinansierade byggprojektet på motorvägen Träskända—Lahtis fortskrider. Utskottet har tidigare konstaterat att det också finns vissa negativa aspekter på denna finansiella modell. Men utskottet understödjer i alla fall projektet eftersom budgetfinansieringen var otillräcklig för att genomföra projektet och för att det också ansåg det viktigt att pröva nya finansiella modeller. I budgeten framhålls att projektet under kommande år får åsamka staten utgifter om högst 1 500 miljoner mark. Utskottet påpekar att om projektkostnaderna inte hålls inom den planerade ramen leder det bland annat till att andra trafikprojekt får mindre anslag. Ett motiv för att pröva denna finansiella modell var dock att de knappa anslagen därmed skulle kunna användas för andra projekt.

Enligt utskottet är det fortfarande viktigt att ta fram nya finansiella modeller. Ett alternativ kunde vara att införa t.ex. vägavgifter i samband med bro- och tunnelbyggen o.dyl. lösningar under exceptionella förhållanden, att utnyttja kommunernas egna finansieringsmöjligheter och att till exempel slå ihop sysselsättningsanslag och väganlag.

Utskottet anser det nödvändigt att intäkterna t.ex. av försäljning av statlig egendom klart och tydligt avsätts för upprustning av både huvudbannätet och de viktigaste riksvägarna som betjänar industrin. Vid sidan av grundförbättringen av riksväg 2 har också behovet av att grundförbättra riksvägarna 5 och 6 lyfts fram. För sysselsättningen är det viktigt att framför allt väg- och banhållningens infrastruktur kan sättas i ett sådant skick att industrins transporter inte försvåras och att industrins konkurrenskraft inte försvagas på grund av transportproblemen.

Utskottet förutsätter att intäkterna av försäljning av statlig egendom också avsätts för kompletterande finansiering av väg- och banhållningsprojekt.

30. Sjöfartsverket

21. *Omkostnader (delvis EU)* (reservationsanslag 2 år)

I samband med behandlingen av andra tilläggsbudgeten för 1996 beslutade riksdagen stryka det föreslagna anslaget om 300 000 mark under moment 31.32.46 (Understödande av isbrytning på Saimen) och i stället öka sjöfartsverkets omkostnadsmoment med samma summa, 300 000 mark. Utskottet framhöll i sitt betänkande om tilläggsbudgeten att sjöfartsverket åtminstone på försök bör svara för isbrytningen på Saimen också när Saima kanal är stängd. Därför finner utskottet det konsekvent att också ändra motiveringen till moment 31.30.21 i budgeten för 1997 på så sätt att anslaget under sjöfartsverkets omkostnadsmoment även får användas för utgifterna för isbrytning på Saimen när Saima kanal är stängd. Anslaget har inte dimensionerats med hänsyn till kostnaderna för isbrytning på Saimen, som uppskattas till 800 000 mark per år, under den tid kanalen är stängd. Därför är det enligt utskottets mening nödvändigt att anslag för kostnaderna för isbrytning på Saimen vid behov anvisas i en tilläggsbudget.

För östra Finland och speciellt för skogsindustrin spelar råvarutransporterna och exporten via Saima kanal en central roll. Förslaget i budgetpropositionen om en höjning med 10 procent av lotsningsavgifterna räknat från den 1 januari 1997 är redan den femte höjningen på 1990-talet. Den innebär en höjning med inemot 80 procent sedan 1991. Med beaktande av de stegrade kostnaderna för vattentransporter via Saima kanal och problemen på den ryska sidan kan den sammantagna effekten av dessa olika åtgärder och problem betyda svårigheter för utvecklingen av östra Finland.

Jämfört med hamnarna längs kusten har hamnarna på Saimen redan nu tappat väsentliga konkurrensfördelar. De offentliga avgifterna för transporter till hamnarna på Saimen, i Varkaus och längre norrut är redan nu högre än för transporter till kustområdena. Utskottet menar att varutransporterna längs insjöfärlederna bör jämföras med inrikes järnvägs- och landsvägstransporter. Målet bör vara att kostnaderna för samhället (mark/tonkilometer) inom alla transportformer är desamma, miljö- och olyckskostnader medräknade. Den planerade höjningen av lotsavgifterna 1997 försämrar läget för hamnarna på Saimen ytterligare. Under motsvarande tid har varken järnvägs- eller landsvägstransporterna

utsatts för ett lika stort höjningstryck. Om lotsningsavgiften inte höjs minskas sjöfartsverkets inkomster med en miljon mark. Höjningen försvårar i betydande grad varutransporterna och därför

förutsätter utskottet att den planerade höjningen av lotsningsavgifterna inte skall gälla fartyg som trafikerar Saima kanal eller Saimens vattendragsområde.

Med stöd av en utredning från finansministeriet bör momentets motivering kompletteras med att anslaget också får användas för sänkning av på företagsekonomiska grunder bestämda hyror för tjänstebostäder.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 såsom i regeringens proposition)

Anslaget får enligt av statsrådet fastställda allmänna principer användas även till produktutvecklingsutgifter enligt avtal som gäller anskaffning av prototyper och av produktpartier som hör till den s.k. nollserien. Anslaget får även användas till forsknings- och utredningsutgifter för EUs TEN-projekt. *Vidare får anslaget användas för utgifter för isbrytning på Saimen när Saima kanal är stängd. Anslaget får även användas för sänkning av på företagsekonomiska grunder bestämda hyror för tjänstebostäder.*

70. *Anskaffning av materiel* (reservationsanslag 3 år)

Enligt en utredning från finansministeriet bör momentets motivering kompletteras med att sjöfartsverket får beställa en ny universalisbrytare, som får åsamka staten utgifter om högst 280 000 000 mk. Statsrådet fattade den 21 november 1996 ett beslut enligt 40 § 3 mom. reglementet för statsrådet om att en beställning av en ny isbrytare tas in i budgeten för 1997. I enlighet med detta bör momentet ökas med 168 000 000 mk. Enligt en utredning från finansministeriet är en ny isbrytare behövlig på grund av den växande trafiken och för att den nuvarande, ålderstigna materielen måste ersättas. Projektets kostnads-/nyttoeffekt är 2,6. Meningen är att isbrytaren skall vara i trafik sent på våren 1998. Isbrytarförvärvet åsamkar staten utgifter om 168 Mmk 1997 och 112 Mmk 1998.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 298 000 000 mk.

Sjöfartsverket får beställa en ny universalisbrytare, som åsamkar staten utgifter om högst 280 000 000 mk. (Nytt)

32. Främjande av sjöfarten och annan sjötrafik

Utskottet förutsatte i sitt betänkande om statsbudgeten för 1996 att de transportekonomiska konsekvenserna av en kanal i Kymmene älv, av en kanal i Mäntyharju och av det kanalnät de skulle bilda utreds och att anläggningskostnaderna och andra utgifter för en kanal i Kymmene älv preciseras och att en ingående miljökonsekvensbedömning görs. Utskottet menar att det efter dessa utredningar bör göras upp ett övergripande systematiskt program för att föra framåt detta projekt som är av central betydelse för utvecklingen av östra Finland. I övrigt finner utskottet det viktigt att arbetena på att bygga om slussarna i kanalen Kimola—Voikkaa kommer i gång redan 1997.

Som utskottet underströk i sitt betänkande om budgeten för 1996 bör även det faktum att arrendetiden för Saima kanal går ut beaktas med tanke på tryggade vattenvägstransporter. Vidare fäster utskottet allvarlig uppmärksamhet vid att om trafiken på Saima kanal minskar eller försvåras, kommer detta att inverka på trafikvolymerna på riksväg 6, som redan nu är överbelastad.

Det finska småtonnagens transportvolym är på väg uppåt. Utskottet anser att det fortfarande finns skäl att utreda å ena sidan vilka utsikter det finns att öka de finländska transporterna och å andra sidan deras effekter för varvsindustrin och sysselsättningen inom transportbranschen.

I takt med ökade råvarutransporter och andra tunga transporter inom industrin bör en eventuell fördjupning bl.a. av farleden till Lovisa utredas. Samtidigt bör det utredas om Jakobstadsleden kunde breddas och fördjupas till 13 meter.

50. Meteorologiska institutet

21. Omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Med stöd av en utredning från finansministeriet bör momentets motivering kompletteras med ett anslag som också får användas för sänkning av på företagsekonomiska grunder bestämda hyror för tjänstebostäder.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 såsom i regeringens proposition)

Anslaget får även användas till finansiering av forskningsprojekt som EU godkänner. *Anslaget får även användas för sänkning av på företagsekonomiska grunder bestämda hyror för tjänstebostäder.*

55. Ersättningar och understöd för kommunikation

När postens s.k. allmänna transportstöd slopades har posttaxorna för dags- och lokaltidningar ändrats. Framför allt har små lokaltidningars postavgifter höjts kraftigt. Postens taxor har ansetts problematiska till sin struktur framför allt för att lokaltidningarnas avgifter inte har stått på en sådan nivå att de skulle stödja lokaltidningarnas verksamhetsbetingelser. På denna punkt uppmärksammar utskottet de problem som riksdagen har att styra beslut om statsägda bolags offentliga tjänsteförpliktelser. Framför allt har beslutet att dra in ett antal postkontor lyft fram frågan om sysselsättnings- och tjänsteförpliktelserna i verksamheten vid ett verk som posten. Utom posten har också många andra statliga bolag olika slag av offentliga tjänsteförpliktelser, som vanligen påförts dem av riksdagen. Det bör ses till att dessa offentliga tjänsteförpliktelser fullföljs, även genom utövande av ägarmakt. Därför

förutsätter utskottet att regeringen utreder hur styrmekanismerna för sysselsättning och servicekvalitet i inrättningar som posten kan effektiviseras.

57. Köp av persontrafiktjänster och utvecklande av den offentliga trafiken

61. Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (reservationsanslag 3 år)

Enligt en utredning till utskottet framhålls det i statsrådets principbeslut av den 21 april 1994 om bolagisering av Statsjärnvägarna att anslagen måste bibehållas på nuvarande nivå om tjänster skall kunna tillhandahållas i nuvarande omfattning. Trafikministeriet och Statsjärnvägarna har överenskommit om samma sak i ett avtal hösten 1994. Enligt avtalet skall trafikministeriet 1995—97 köpa tågtrafik till ett värde av minst 251 miljoner mark. Enligt en preliminär plan skall 242 miljoner mark 1997 användas för köp av fjärrtrafik- och lokaltrafiktjänster. Utskottet anser det viktigt att det anslag som nämns i avtalet om möjligt kan avsättas för att köpa tågtrafiktjänster.

58. Banhållning

I 1996 års andra tilläggsbudget beviljades ett tilläggsanslag för banhållning för att i någon mån

förebygga att banornas skick försämras ytterligare. Detta undanröjer dock inte det faktum att vikt- och fartbegränsningar ännu inte kan slopas och att banornas dåliga skick fortfarande ställer vissa begränsningar på banavsnitt av stor betydelse för industrin. Härigenom ökar i sin tur behovet att flytta över transporter på landsvägar. Utskottet anser fortfarande att en fortsatt försämring av bannätet måste stoppas och vikt-, fart- och axeltrycksbegränsningar elimineras på så många banavsnitt som möjligt. Vidare bör nya finansiella modeller för att utveckla bannätet utredas.

Det är viktigt för hela samhällsekonomin att den spårbundna trafiken i huvudstadsregionen utvecklas. I Nyland är särproblemet att banornas kapacitet inte räcker till och att en höjning av servicestandarden i lokaltrafiken på järnvägarna kräver fler spår. Mest brådskar extra spår från Helsingfors till Alberga och från Dickursby till Kervo. Om dessa banavsnitt kommer till blir det möjligt att ansluta Mårtensdalsbanan och Albergabanan samt en betydande del av stambanan till närtrafik av metrotyp.

Utskottet hänvisar också till sitt betänkande om 1996 års andra tilläggsbudget, där upprustningen av banavsnitten Luumäki—Joensuu och Kouvola—Pieksämäki uppmärksammas. Det är enligt utskottets mening angeläget att viktiga tågförbindelser utvecklas framför allt från Helsingfors till östra Finland och S:t Petersburg och att en snabbförbindelse från Finland österut börjar planeras nästa år samt att behövliga anslag avsätts för planering av projektet.

92. Luftfartsverket

Utskottet finner det viktigt att Luftfartsverket aktivt fortsätter sin verksamhet för att modernisera terminalerna i samråd med kommuner som ligger omkring flygplatserna. Vidare är det angeläget att startbanorna på viktiga flygplatser förlängs t.ex. för att möjliggöra charterflyg och liknande från olika delar av Finland, vilket skulle lyfta av en del av bördan på Helsingfors-Vanda flygplats.

97. Vägverket i Finland

Enligt en utredning från finansministeriet bör kapitlet och moment 22. *Utgifter för inrättande av vägverket i Finland* (reservationsanslag 2 år)

strykas. Ändringen beror på att propositionen inte har avlåtits, såsom konstateras i fråga om moment 31.24.21.

97. Vägverket i Finland (Utesl.)

99. Övriga utgifter inom trafikministeriets förvaltningsområde

50. *Statsunderstöd för underhåll av färjor och broar vid privata vägar* (reservationsanslag 3 år)

I början av 1996 trädde en lagändring i kraft som gjorde det statliga bidraget till enskilda vägar behovsprövat. I 93 § lagen om enskilda vägar (1606/1995) anges de enskilda vägar som kan få bidrag för underhåll och förbättring. I budgeten för 1996 avsattes 4 Mmk för underhåll av färjor och nermonterbara broar på enskilda vägar. I budgetpropositionen för 1997 föreslås ett anslag på 13 Mmk under momentet. Det får användas till underhåll av färjor vid privata vägar och av broar som monteras ner till vintern samt till reparation av broar och enskilda vägar i norra Finland.

En betydande del av alla våra vägar och gator är enskilda vägar och utgör därmed en viktig del av hela vägnätet. Sparåtgärderna medför risk för att de enskilda vägarnas skick försämras, vilket i sin tur betyder svårigheter bl.a. för trävarutransporter och busstrafik. Kommunerna har ingen skyldighet att bistå enskilda vägar och har ofta inte ens ekonomiska möjligheter till det. Riksdagen förutsatte i sitt betänkande om budgeten för 1996 att regeringen ger akt på konsekvenserna av det ändrade stödet till enskilda vägar och att den vid behov vidtar åtgärder för att säkerställa den i lagen avsedda finansieringen.

Utskottet menar att det är nödvändigt att bevilja statsbidrag för underhåll och förbättring av enskilda vägar för att säkerställa bl.a. busstrafiken, trävarutransporterna och utryckningstrafiken. Utskottet föreslår att moment 31.99.50 ökas med 17 000 000 mark, varvid momentets slutsumma blir 30 000 000 mk. Samtidigt bör momentets motivering ändras så till vida att anslaget får användas också för underhåll och förbättring av enskilda vägar. Även momentets rubrik bör ändras. Därmed omfattar statsunderstödet för enskilda vägar de enskilda vägarna i hela landet, inte bara färjor och nermonterbara broar, och uppfyller därmed syftet med ändringen i lagen

om enskilda vägar, som trädde i kraft i början av 1996. Dessutom vore statsunderstödet för enskilda vägar förenligt med statsrådets beslut om skyddet av gamla skogar. Av anslaget föreslås 9 000 000 mk i enlighet med statsrådets beslut av den 27 juni 1996 om skyddet för gamla skogar bli använt för underhåll och förbättring av enskilda vägar i norra Finland. Återstoden, dvs. 21 000 000 mk, föreslås bli använd för underhåll och förbättring av enskilda vägar på annat håll i landet.

Momentets rubrik och motivering får följande lydelse:

50. Statsunderstöd för underhåll och förbättring av enskilda vägar (reservationsanslag 3 år)

Under momentet beviljas 30 000 000 mk.

Anslaget får användas för betalning av statsunderstöd enligt lagen och förordningen om enskilda vägar för underhåll och förbättring av enskilda vägar. Av anslaget får 9 000 000 mk användas för underhåll och förbättring av enskilda vägar i norra Finland.

77. Planering av trafikleder till Nordsjö hamn (reservationsanslag 3 år)

I beslut om hur de knappa infrastrukturanslagen skall riktas bör även den helhet som trafiknätet utgör och speciellt projektens prioritetsord-

ning beaktas. Vad gäller hamnverksamheten anser utskottet att Finland redan nu har underutnyttjad hamnkapacitet, som kunde byggas ut i betydande grad utan större nya investeringar. Därför finner utskottet det inte angeläget att regeringen i statsbudgeten utan mera ingående utredningar anvisar 12,5 miljoner mark för planering av trafikleder till Nordsjö hamn. Däremot anser utskottet det vara nödvändigt med en övergripande utredning om hamnkapaciteten. Utredningen bör innehålla en analys av hamnkapaciteten i Finland, behovet av att utveckla den och varustransportvolymerna mellan olika hamnar. Vidare bör konsekvenserna av hamnprojektet i Nordsjö för utbyggnad av väg- och bannätet och konsekvenserna av denna utbyggnad för andra viktiga trafikprojekt uppmärksammas. Utskottet framhåller dessutom att transportkostnaderna stiger om transporterna flyttas över på landsvägarna eller järnvägarna. Därmed är vattenvägstransporterna en väsentlig fråga t.ex. vid bedömning av betingelserna för industrin i Bottenviken.

Utskottet förutsätter att regeringen under 1997 utarbetar en övergripande utredning om hamnarnas kapacitet, fördelningen av varuströmmar och behoven av att utveckla hamnarna.

Huvudtitel 32

HANDELS- OCH INDUSTRIMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Handels- och industriministeriet

92. *Ersättning till statens kärnavfallshanteringsfond* (förslagsanslag)

Med stöd av en utredning från finansministeriet minskas momentet med 2 500 000 mark. Minskningen kommer sig av att grundräntan sänkts.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 67 500 000 mk.

(Stycke 2 såsom i regeringens proposition)

03. Arbetskrafts- och näringscentraler

21. *Omkostnader* (reservationsanslag 2 år)

Riksdagen har ändrat regeringens proposition med förslag till lag om arbetskrafts- och näringscentraler så att det i stället för tretton inrättas femton arbetskrafts- och näringscentraler. Till följd härav bör i stället för de 13 direktörstjänster (A 30) som föreslås bli inrättade enligt andra stycket i momentets motivering inrättas 15 direktörstjänster (A 30).

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 såsom i regeringens proposition)

Vid centralerna kan 15 direktörstjänster (A 30) inrättas 1.3.1997.

29. Konkurrensverket

Enligt en utredning till utskottet har konkurrensverket fått se sig tilldelat allt fler och allt svårare uppgifter. I och med EU-medlemskapet tredubblades de konkurrensfrågor som verket skall bereda. Konkurrenspolitiken är ett område som högprioriteras inom handels- och industriministeriet. Ministeriet har följaktligen gjort sitt yttersta för att se till att konkurrensverket har

tillräckligt med resurser att tillgå. Konkurrensverket uppger dock att situationen nu är den att behandlingstiderna blir oskäligt långa och centrala problemfall inte blir tillräckligt beredda.

Konkurrensverket fick våren 1996 en ny organisation, som alldeles särskilt lyfter fram de strategiska insatsområdena. Merparten av verkets resurser fördelas på sex områden, handel, energi, skog, finansierings- och försäkringsverksamhet, hälsovård samt kommunikation.

Under de allra senaste åren har konkurrensverket utnyttjat alla till buds stående resurser för att försäkra sig om en tillräckligt stor och kompetent personal. Verket självt räknar med att det krävs ett påslag på 1,5—2 Mmk årligen för att täcka verkets utgifter och därmed värna en framgångsrik konsumentpolitik.

30. Livsmedelsverket

Med stöd av en utredning från finansministeriet stryks motiveringen till kapitlet. Statsutskottet konstaterar att det är ett tekniskt fel som härigenom blir korrigerat.

Kapitel motiveringen:

(Utesl.)

38. Mätteknikcentralen

23. *Utvecklande av ett nationellt mätnormalsystem samt EU:s standarder, mätningar och provningsprogram* (reservationsanslag 3 år)

Med stöd av en utredning från finansministeriet stryks orden "för viss tid" i den nästsista meningen i momentmotiveringens andra stycke. Statsutskottet framhåller att det är ett tekniskt fel som härigenom blir korrigerat.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 såsom i regeringens proposition)

Anslaget får enligt lagen om måttenheter och mätnormalsystem (1156/93) användas till utgifter för löner och arvoden för det allmänna verkställandet av ett nationellt mätnormalsystem, styrning, utveckling och administrering av verksamheten vid de nationella mätnormallaboratorierna, främjande av mättekniken samt undersökningar, utredningar och utvecklingsprojekt i anslutning till EU:s program för standarder, mätning och provning, till inrikes- och utrikesresor, till publikations-, utbildnings- och informationsutgifter, till sakkunnigsservice, utgifter för anskaffning av utrustning samt till andra omkostnader som förädlas av nämnda funktioner. Anslaget får användas till avlönande av personal (*utesl.*) motsvarande högst 12 årsverken. Årsverken får även användas för produktion av ackrediteringstjänster och för information, handledning, utbildning och utvecklingsverksamhet i anslutning till ackreditering, teknisk infrastruktur och därmed förknippad verksamhet.

42. Statens tekniska forskningscentral**21. Omkostnader (reservationsanslag 2 år)**

Med stöd av en utredning från finansministeriet stryks utgifts- och inkomstsspecifikationen i tredje stycket i beslutdelen i momentets motivering, eftersom texten bör ingå i förklaringen. Statsutskottet konstaterar att det skett ett tekniskt fel som nu korrigeras.

Momentet får följande lydelse:

(Styckena 1 och 2 såsom i regeringens proposition)

(Specifikationen *utesl.*)**44. Teknologiska utvecklingscentralen**

När statsutskottet behandlade budgeten för 1996 förutsatte den att TEKES bevilningsfullmakter för finansiering av tillämpad forskning och produktutvecklingsstöd i framtida budgetar tryggas som en del av det nationella innovationssystemet.

När utskottet behandlade den första tilläggsbudgeten för 1996 förutsatte det att regeringen allttjämt i tillräcklig utsträckning ger akt på att Teknologiska utvecklingscentralen skall ha adekvata resurser. Utskottet ansåg i sitt betänkande att tillväxten inom högteknologiska branscher som el- och elektronikindustrin kräver mer investeringar i forskning, produktutveckling och högskoleutbildning på området.

Utskottet konstaterar att i synnerhet anslaget för tillämpad teknisk forskning höjts rejält i den föreliggande budgetpropositionen och att också produktutvecklingsbidragen och produktutvecklingslånen fått ett påslag jämfört med i år. Trenden är den rätta, menar utskottet, och påpekar att den inte får brytas med tanke på den ekonomiska tillväxten.

Utskottet framhåller att det är viktigt att följa upp hur resultatrik användningen av anslagen är, men poängterar samtidigt att uppföljningen inte får vara så nitisk att den helt sätter stopp för nödvändig risktagning samt försök med och bruk av innovationer.

23. Tillämpad teknisk forskning (delvis EU) (förslagsanslag)

Till följd av den andra tilläggsbudgeten för 1996 ökas momentet med 50 000 000 mark.

Statsutskottet konstaterar att ändringen leder till att fjärde raden i tabellen i momentets förklaring får följande lydelse:

"Bevilningsfullmakt milj. mk	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	Kassautgifter sammanl.
Budgeten 1996 + tilläggsbudgetarna 1996	510			123	214	173		510"

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 572 000 000 mk.

(Styckena 2—6 såsom i regeringens proposition)

40. Produktutvecklingsbidrag (delvis EU) (förslagsanslag)

Med anledning av årets andra tilläggsbudget ökas momentet med 40 000 000 mark.

Statsutskottet konstaterar att fjärde raden i tabellen i momentets förklaring till följd av ökningen lyder såsom följer:

"Bevillningsfullmakt milj. mk	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999—	Kassautgifter sammanlagt
Budgeten 1996 + tilläggsbudgetarna 1996		615		124	231	194	40	589"

Momentet får följande lydelse:
Under momentet beviljas 782 000 000 mk.
(Styckena 2—8 såsom i regeringens proposition)

49. Kera Ab

42. *Räntestöd till Kera Ab* (förslagsanslag)
I momentets motivering konstateras att Kera Ab får bevilja nya räntestödslån för finansiering av investeringar och driftskapital. I förklaringen åter konstateras att nya räntestödslån beviljas för små och medelstora företags investeringar och för det behov av finansiering av driftskapital som dessa föranleder. Det har anförts att villkoret för statens räntestödsförbindelser till Kera Ab kan tolkas så att finansieringen av driftskapital kan gälla endast driftskapital som föranleds av investeringar.

I praktiken uppstår behovet av extra driftskapital ofta när omsättningen ökar och kräver då inte nödvändigtvis investeringar. En så snäv tolkning vore skadlig för företagen och deras möjligheter att klara av finansieringsbehovet, menar utskottet.

Med stöd av det ovan sagda konstaterar utskottet att när momentet tillämpas är det momentets bindande beslutsdel som skall gälla och inte förklaringen som eventuellt strider mot den.

Enligt momentets förklaring har Kera Ab:s direktion i undantagsfall rätt att bevilja även andra än små och medelstora företag räntestödslån inom utvecklingsområden och strukturomvandlingsområden, om detta är särskilt motiverat med tanke på sysselsättningen och en diversifiering av strukturen hos den företagsverksamhet som tryggar den eller för tryggande av bolagets fordran.

Sysselsättningsaspekten och en diversifiering av strukturen hos företagsverksamheten har av allt att döma varit alternativ när undantaget formulerades. I den slutgiltiga texten är de kriterier som bägge skall uppfyllas.

Med anledning av årets andra tilläggsbudget ökas momentet med 4 000 000 mark.

Statsutskottet påpekar att andra raden i momentets förklaring till följd av ändringen bör lyda som följer:

"Täckande av förbindelser enligt budgeten 1996 och tilläggsbudgeten	1996	1997	1998	1999—
		63	60	103"

Momentet får följande lydelse:
Under momentet beviljas 221 000 000 mk.
(Styckena 2—6 såsom i regeringens proposition)

50. Industrins främjande

Utskottet har såväl i sitt betänkande om budgeten för 1996 som i sitt betänkande om årets andra tilläggsbudget tagit upp de områden under kapitlet som det anser bör prioriteras. Arbetsstillfällena inom den privata sektorn kan öka bara om företagsverksamheten expanderar, påpekar utskottet, och detta innebär att i synnerhet exportinriktade teknologiföretag bör stödjas. Särskilt handeln och samarbetet med Ryssland bjuder på goda möjligheter att öka produktionen och därmed minska arbetslösheten.

Utskottet gör regeringen uppmärksam på att anslagen på kapitlets moment bör räcka till.

42. *Stöd till livsmedelsindustrins investeringar och anpassning av dess produktionsstruktur (EU)* (reservationsanslag 3 år)

Med stöd av en utredning från finansministeriet ändras beloppet 43 500 000 mk i sista meningen i momentmotiveringens andra stycke till beloppet 46 500 000 mk. Ändringen påverkar inte momentets slutsumma. Det är fråga om ett tekniskt fel som korrigeras så att beloppet motsvarar den nationella medfinansieringen i åtgärder finansierade av EU:s utvecklings- och garantifond för jordbruket under moment 30.01.61.

Momentet får följande lydelse:
(Stycke 1 såsom i regeringens proposition)
Anslaget får användas till betalning av statens andel av den nationella medfinansieringen i projekt som ingår i program som finansieras med

medel från utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket. Av anslaget har 46 500 000 mk reserverats för betalning av den nationella medfinansieringen.

(Stycke 3 såsom i regeringens proposition)

46. *Understöd för tryggande av varvsindustrins konkurrensförutsättningar* (reservationsanslag 3 år)

Med anledning av den andra tilläggsbudgeten för 1996 ökas momentet med 120 000 000 mark och görs en ändring i momentmotiveringen. Med stöd av en utredning från finansministeriet stryks den i mark angivna begränsningen i slutet av andra stycket.

Utskottet påpekar att det med anledning av det ovanstående hade bort uttalas följande i momentets förklaring:

”Beställningarnas sysselsättande verkan uppskattas till 8 000—9 000 årsverken.

Användningen av 1996—1997 års bevilningsfullmakt beräknas åsamka staten utgifter om 170 000 000 mk 1997, 140 000 000 mk 1998 och 100 000 000 mk 1999.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 170 000 000 mk.

Anslaget får enligt de grunder som handels- och industriministeriet fastställer användas till betalning av understöd till finländska varvsföretag på grundval av avtal om byggande av nya fartyg och reparation av fartyg som *ingås 1996 och 1997*. *Nya stöd får beviljas så att avtalens sammanlagda belopp är högst 6 000 000 000 mk 1996 och 1997*. En förutsättning för att stöd skall beviljas är att avtalet 1996 och 1997 har godkänts som ett avtal som omfattas av detta understöd. Understöd får beviljas för högst *den procentsats av fartygets eller reparationens avtalspris som Europeiska unionens kommission har beslutat (utesl.)*.

52. Utvecklande av små och medelstora företags verksamhet

Enligt kapitlets förklaring avser regeringen att främja nyetableringen av företag samt förbättra företagens reella konkurrenskraft genom att utveckla företagslednings- och marknadsföringsförmågan, internationaliseringen, ibruktageandets av ny teknik, produktiviteten och produktutvecklingen vid företag samt samarbetet mellan företag. Enligt resultatmålen för 1997 utökas särskilt verksamheten för att nyetablera företag, förbättra marknadsförings- och internationaliseringsfärdigheterna, öka kunnandet när det gäller

finansiella frågor och utveckla företagssamarbetet. När det gäller att främja små och medelstora företag utnyttjas särskilt de finansieringsmöjligheter som EU:s socialfond erbjuder.

Målet är att personer från cirka 7 400 företag 1997 deltar i företagartutbildning arrangerad av distriktsbyråerna för HIM-företagstjänst. Dessutom omfattas ett stort antal små och medelstora företag av den service som produceras av sådana statsunderstödda samfund och andra utvecklingsprojekt inom branschen som främjar små och medelstora företag.

Statsutskottet framhåller att om arbetslösheten skall fås att minska är det just de små och medelstora företagens verksamhet som bör utvecklas i enlighet med de uppställda målen. Genom åtgärder av detta slag finns det reella möjligheter att förbättra sysselsättningen.

Utskottet framhåller att statsmakten bör se till att nationell finansiering skaffas fram för EU-projekt, i synnerhet då projekten gäller små och medelstora företag. Utan åtgärder från statens sida finns det en viss risk för att projekten aldrig blir genomförda trots EU-finansieringen. Också kommunala insatser behövs enligt utskottet för att få projekten att fungera.

Utskottet betonar ytterligare att när statsmaktens åtgärder utvecklas bör också de små serviceföretagens problem beaktas och inte enbart industrisektorn ägnas uppmärksamhet.

55. Energihushållning

27. *Främjande av energisparande och effektiv användning av energi samt energiinformation* (reservationsanslag 2 år)

Utskottet har i ett flertal sammanhang betonat hur viktig den verksamhet är som Centralen för Energispartjänster Motiva utför. Enligt momentets förklaring skall sparverksamheten aktiveras inom alla energikonsumtionssektorer i enlighet med statsrådets principbeslut av den 21 december 1995 om energisparåtgärder. Centralen för Energispartjänster Motiva har hittills varit en projektorganisation. Enligt budgetpropositionen skall den utredning och den beredning som behövs för att ombilda centralens verksamhet göras så att verksamheten kan permanentas under 1997. I enlighet med programmet för främjande av bioenergi ges information och ordnas rådgivning om utnyttjande av bioenergi. Även användningen av andra förnybara energikällor främjas med hjälp av information.

Enligt utskottet är alla energisparåtgärder i allra högsta grad värda att understödjas med hänsyn till de ekonomiska aspekterna. Utskottet betonar att energisparandet fortlöpande behövs och skyndar på de ovan relaterade åtgärderna. Utskottet framhåller också att för att Motiva också framdeles skall kunna bedriva en effektiv verksamhet krävs det tillräckliga anslag i budgeten. Utskottet omfattar också det som sägs i propositionen om att ibruktagandet av ny energiteknologi skall främjas genom att demonstrations- och kommersialiseringsprojekt understöds.

40. *Energistöd (delvis EU) (förslagsanslag)*

Med anledning av årets andra tilläggsbudget ökas momentet med 15 000 000 mark.

Statsutskottet konstaterar att till följd av ovan nämnda ändring fogas följande rad till tabellen i momentets förklaring:

	1997	1998	1999	2000
Tilläggsbudget 1996	15	10"		

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 145 000 000 mk.

(Styckena 2—5 såsom i regeringens proposition)

85. Utrikeshandelns främjande

40. *Företags internationalisering (delvis EU) (förslagsanslag)*

Regeringen föreslår att nya bidrag får beviljas 1997 till ett belopp av 180 000 000 mk, varav 30 000 000 mk har reserverats för projekt som delfinansieras ur EUs regionala utvecklingsfond och 6 000 000 mk för projekt som delfinansieras ur EUs socialfond. En del av anslaget utgör regionutvecklingspengar enligt 6 § lagen om regional utveckling.

Utskottet betonar att denna bevilningsfullmakt har direkta konsekvenser för de små och medelstora företagens möjligheter att etablera sig på den internationella marknaden och få ut sina produkter på export. I överensstämmelse med den linje som utskottet generellt följer bör företagens internationaliseringsprojekt stödjas med alla realistiska medel som står till buds.

I samband med behandlingen av den andra tilläggsbudgeten för 1996 ändrade riksdagen momentet så att anslaget under momentet också får användas för de förberedande arbetena inför Finlands deltagande i världsutställningen i Hannover. Utskottet menar att regeringen bör se till att förberedelserna inför världsutställningen i Hannover 2000 framskrider på planerat sätt.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Social trygghet. Trots svårigheterna inom den offentliga ekonomin har vårt socialskyddssystem än så länge lyckats trygga medborgarnas utkomst och förhindra att inkomstskillnaderna ökar och fattigdomen tilltar. Många av dagens sociala problem, inklusive utslagning, är en följd av arbetslösheten. Inkomstskillnaderna har blivit horisontella och folkgruppsinterna.

Enligt uppgift är den bärande socialpolitiska idén i budgetpropositionen att den sociala tryggheten och beskattningen skall tillföras fler sporrande incitament. Genom ändrad socialpolitik och lättare beskattning skall det bli lönsammare att arbeta. Utskottet ser också problem i förslagen, som huvudsakligen grundar sig på förslag från den så kallade flitfällgruppen, i och med att det fortfarande inte finns tillräckligt med arbetstillfällen. Lösningarna kan öka utbudet av arbetskraft men försämrar samtidigt de ekonomiska villkoren för dem som lever på sociala bidrag och vidgar eventuellt inkomstklyftorna. Utskottet finner det viktigt att de socialpolitiska konsekvenserna av de åtgärder som vidtas utifrån flitfällgruppens förslag följs upp och att eventuella missförhållanden omedelbart åtgärdas.

Arbetskydd. I förklaringen i huvudtitelmotiveringen framhålls att arbetskyddsförvaltningen och de uppgifter och stödfunktioner som hör till den överförs från arbetsministeriets förvaltningsområde till social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde. Detta anser statsutskottet vara helt på sin plats. Utskottet påpekar att en överföring i motsatt riktning skedde för bara ett par år sedan. De nu aktuella ändringarna bör vara permanenta och de som arbetar inom arbetskyddsförvaltningen bör ges arbetsro, menar utskottet.

Arbetskyddet har sin alldeles speciella karaktär och därför är det nödvändigt att så som det föreslås i motiveringen till huvudtiteln inrätta

en särskild avdelning för vissa arbetskyddsfrågor vid social- och hälsovårdsministeriet, och till denna avdelning överföra respektive uppgifter från arbetsministeriets arbetskyddsavdelning. Likaså är det motiverat att arbetskyddsdistriktet inom regionalförvaltningen får vara så självständiga enheter som möjligt. Den nuvarande lagstiftningen ger arbetskyddsdistriktet rätt stora befogenheter där hälso- och säkerhetsaspekter utgör kriterierna. Frågor som enligt utskottet bör ges hög prioritet inom arbetskyddet är samarbetet med företagshälsovården, det psykiska arbetskyddet och stöd för de arbetande att orka i sitt arbete.

Barnpolitik

Utskottet förutsätter att regeringen ser till att det arbete som behandlades i den barnpolitiska redogörelsen fortsätter utifrån de riktlinjer som riksdagen stakade ut.

Utskottet finner det beklagligt att budgetpropositionen inte innehåller en tjänst som barnombudsman. Vad beträffar barnombudsmannen finner utskottet det viktigt att barnpolitik och rättsskydd för barn inte sammanblandas som begrepp.

11. Läkemedelsverket

21. *Omkostnader* (reservationsanslag 2 år)

Med stöd av en utredning från finansministeriet ökas nettoanslaget under momentet med 559 000 mark.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag om 8 217 000 mk.

17. Utkomstskydd för arbetslösa

51. *Grundskydd i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa* (förslagsanslag)

Med stöd av en utredning från finansministeriet minskas momentet med 100 000 000 mark. Minskningen är en följd av att fler personer än beräknat börjat få arbetsmarknadsstöd i stället för grunddagpenning för arbetslösa.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 1 050 000 000 mk.
(Stycke 2 såsom i regeringens proposition)

18. Sjukförsäkring

60. *Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen* (förslagsanslag)

Utgifterna för sjukförsäkringen blir mindre än vad tidigare beräknats och inkomsterna större och därför minskas momentet med stöd av en utredning från finansministeriet med 45 000 000 mark.

Enligt motiveringen till momentet får högst 426 miljoner mark av sjukförsäkringsfondens medel användas till kostnader för behovsprövad rehabilitering enligt lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten. Regeringen framhåller i den allmänna motiveringen till sin proposition (A 28) att det i anslutning till fullföljandet av sysselsättningsprogrammet hos en slumpmässigt utvald grupp arbetslösa skall göras en utredning av rehabiliteringsbehovet. För detta ändamål reserveras 40 miljoner mark.

Utredningarna av rehabiliteringsbehovet har enligt vad utskottet fått veta startat mycket trögt. Utredningarna bör kunna för snabbas avsevärt. Utskottet hänvisar också till sitt betänkande om den första tilläggsbudgeten för 1996, där det förutsatte att en personlig sysselsättnings-, utbildnings- eller rehabiliteringsplan görs upp för alla äldre långtidsarbetslösa.

För äldre långtidsarbetslösa är det av största vikt att rehabiliteringen kan sättas in omedelbart utifrån de utredningar som gjorts. För att säkerställa detta bör det belopp som eventuellt blir över av anslaget för utredning av rehabiliteringsbehovet också kunna användas för rehabiliteringsåtgärder som befunnits behövliga i utredningarna.

Utskottet förutsätter att den del av anslaget på 40 miljoner mark för utredning av rehabiliteringsbehovet hos äldre långtidsarbetslösa som eventuellt inte går åt

får användas för behövlig yrkesinriktad rehabilitering och medicinsk rehabilitering som stöder arbetsförmågan.

Statsutskottet konstaterar att behovsprövad rehabilitering oftast gäller preventiv hälso- och sjukvård. Också personer med alkoholproblem bör kunna få komma till sådan rehabilitering. Utskottet menar att rehabiliteringsundersökningarna för att överlappningar skall undvikas inte bör begränsas till de tjänster folkpensionsanstalten erbjuder utan också kunna utföras inom den övriga hälso- och sjukvården. Inga luckor får uppstå i samarbetet mellan folkpensionsanstalten och hälso- och sjukvården. Större klarhet krävs i ansvarsfördelningen mellan folkpensionsanstalten och arbetspensionsanstalterna.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 10 000 000 mk.
(Stycke 2 såsom i regeringens proposition)

19. Pensionsförsäkring

60. *Statens andel i de utgifter som föranleds av folkpensionslagen* (förslagsanslag)

Slopandet av kommunens andel i bostadsbidraget för pensionstagare kommer enligt ikraftträdelsestadgandet i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare ännu inte 1997 att höja statens andel till fullt belopp. Därför minskas momentet enligt en utredning från finansministeriet med 47 000 000 mark.

Indexjusteringen blir mindre än beräknat, likaså också överföringen av medel från sjukförsäkringsfonden till folkpensionsfonden. Enligt en utredning från finansministeriet minskas momentet därför med 407 000 000 mark.

Till följd av ändringar som riksdagen gjort och med stöd av en utredning från finansministeriet ökas momentet med 9 000 000 mark.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 6 599 000 000 mk.
(Stycke 2 såsom i regeringens proposition)

22. Ersättning för skada, ådragen i militärtjänst och vissa utgifter för rehabilitering

Utskottet konstaterar att också andra veteraner än krigsinvaliderna var med i fysiskt och psykiskt krävande uppgifter under kriget. Allteftersom veteranerna blir äldre försämras deras allmänna kondition. Detta åter gör att de behö-

ver specialstöd, där frontveteranrehabiliteringen spelar en viktig roll. Planmässighet och kontinuitet bör uppnås i rehabiliteringen. Rehabiliteringens innehåll bör ägnas större uppmärksamhet och psykisk rehabilitering bör tas med bland åtgärderna. Inte minst frontveteranernas höga ålder talar för att tiden mellan rehabiliteringarna bör förkortas och alla frontveteraner fås med i rehabiliteringen.

32. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

Statsandelar. Statsutskottet menar att det är viktigt att regeringen ger akt på hur statsandelsbesparingarna fördelar sig och vilka konsekvenser de får också inom social- och hälsovården samt omedelbart kommer med förslag till korrigeringar av systemet om så behövs.

Utskottet påpekar att den specialiserade sjukvården, omsorgen om handikappade och barnskyddet leder till stora, ofta oväntade kostnader för kommunerna. Om vård inte finns att tillgå gäller inte längre lika villkor för alla. Utskottet menar att det är en brist att det inte finns en särskild utjämningsfond för social- och hälsovården.

Barnpsykiatri. Barn och unga med psykiska problem har det avsevärt mycket sämre ställt än vuxna när det gäller vården. Det är ofta svårt för att inte säga omöjligt att få en vårdplats. Tre sjukvårdsdistrikt saknar helt och hållet psykiatriska vårdplatser för barn och unga. Enligt en utredning till utskottet skulle det behövas cirka 300 specialister i barn- och ungdomspsykiatri, mot att de i dagsläget är bara 140. För att kompensera underskottet bör det enligt utskottet nödvändigtvis inrättas specialiseringsplatser vid universitetscentralsjukhusen.

Öppenvården är inte heller tillfredsställande ordnad inom barnpsykiatrin.

Genom att tackla problemen på ett så tidigt stadium som möjligt uppnås de bästa resultaten. Därför är det beklagligt att man till exempel minskat på antalet skolkuratorer och skolpsykologer, skurit i skolhälsovården och elevvården samt dragit in på stödundervisningen och klubbverksamheten. Sparåtgärder av detta slag gör det svårt för hjälpbehövande barn att klara sig i normala skolor och leder till att vården inleds senare. Barn och unga behöver stöd för att må bra själsligen. Utskottet betonar att resurserna

bör användas effektivare och att det krävs kontinuitet i den samverkan som bör förekomma mellan barnrådgivningarna, daghemmen, skolorna, hälsovården och socialvården samt frivilligorganisationerna inom social- och hälsovården.

Primärvård, specialiserad sjukvård. Statsutskottet framhåller hur viktigt det är att vården ges på rätt nivå. Just nu förekommer det vissa problem med att sammanjämka primärvården och specialistsjukvården. En lösning på problemen som eventuellt kunde tänkas är att lagstiftningen rörande dessa två slås samman.

Det krävs större expertis i kommunerna för att de skall klara av rollen som köpare av specialsjukvårdstjänster. Beställar-utförarmodellen fungerar inte som planerat. Konkurrensutsättning bör bli vanligare och köpbesluten får inte enbart dikteras av ekonomiska aspekter utan också av patienternas behov och vårdkvaliteten.

30. *Statsandel till kommunerna för social- och hälsovårdens driftskostnader* (förslagsanslag)

Med anledning av att regeringen har avstått från samordningen av utkomststödet och bostadsbidraget 1997, ökas momentet med stöd av en utredning från finansministeriet med 53 000 000 mark.

Med stöd av en utredning från finansministeriet konstaterar utskottet att den proposition som nämns i förklaringen till momentets motivering med förslag till lag om temporär ändring av lagen om vissa underhållsbidrags bindande vid levnadskostnaderna (660/66) inte kommer att avlätas till riksdagen, eftersom underhållsbidragsbeloppet också utan lagändringen 1997 och 1998 kommer att ligga på nivån 1996. Regeringen har också återtagit sin proposition med förslag till lag om ändring av socialvårdslagen (710/82). Denna lagändring hade inneburit att föräldrarnas inkomster skulle ha beaktats i högre grad än för närvarande då unga personer får utkomststöd.

Dessutom konstaterar utskottet på grundval av en utredning från finansministeriet att de med revideringen av statsandelslagstiftningen sammanhängande beskalkylerna över kostnadsnivån har preciserats och att de kalkylerade kostnaderna i momentets förklaring är följande:

Socialvård	
0— 6-åringar	22 955 mk
7—64-åringar	1 484 mk
65—74-åringar	2 789 mk
75—84-åringar	15 573 mk
de som fyllt 85 år	43 409 mk

De kalkylerade kostnader som fastställs enligt antalet arbetslösa är 1 947 mk per arbetslös i kommunen och de kalkylerade kostnader som fastställs enligt arbetslöshetsgraden 177 mk per kommuninvånare 1997.

Hälso- och sjukvård

0— 6-åringar	2 750 mk
7—64-åringar	3 065 mk
65—74-åringar	7 370 mk
75—84-åringar	13 875 mk
de som fyllt 85 år	23 364 mk

De kalkylerade kostnader som fastställs enligt sjukfrekvensen är 1 318 mk per kommuninvånare 1997.

Kommunens egen andel av finansieringen är 7 859 mk per kommuninvånare 1997.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 13 548 000 000 mk.
(Stycke 2 såsom i regeringens proposition)

57. Semesterverksamhet

40. Statlig ersättning för kostnaderna för semesteravbytare för lantbruksföretagare (förslagsanslag)

Med stöd av en utredning från finansministeriet konstaterar utskottet att med avvikelse från det som sägs i fjärde stycket i förklaringen i momentets motivering beräknas det att 473 500 000 mk används för semesterverksamhet, 192 100 000 mk för vikariehjälpserverksamhet och 10 400 000 mk för avgiftsbelagd avbytar-service. Tabellen i förklaringen är enligt en utredning från finansministeriet följande:

Uppgifter om omfattningen av avbytar-service för lantbruksföretagare

	Uppskattn. 1997
Lantbruksföretagare som har rätt till semester	59 600
Antal semesterdagar	1 281 200
Lantbruksföretagare som får vikariehjälp	14 100
Antal vikariehjälpdagar	483 200
Lantbruksföretagare som anlitar avgiftsbelagd avbytar-service	3 500
Antal avgiftsbelagda avbytar-service-dagar	45 500

Huvudtitel 34

ARBETSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

06. Arbetskraftspolitiken

Utskottet framhåller att riksdagen har kompletterat propositionen med förslag till ändring av sysselsättningslagen, som nämns i förklaringen till kapitlet, med att personer som fyllt 55 år och är födda 1942 eller senare har rätt att få sysselsättningsfrämjande utbildning eller rehabilitering.

Statsutskottet påpekar att specialåtgärderna inom arbetsmarknadspolitiken för närvarande ligger nära sitt maximum. De resterande hindren för ökad sysselsättning inom den konkurrensutsatta sektorn måste enligt utskottet undanröjas så snart som möjligt för att målet, dvs. en halverad arbetslöshet skall bli verklighet. Det största hindret för ökad sysselsättning är enligt utskottet de höga indirekta arbetskraftskostnaderna. Också till exempel lagstiftningen för korttidsanställningar kräver en modernisering. I detta sammanhang hänvisar utskottet även till de insatser för att göra arbetet mer attraktivt som behandlas ovan i samband med motiveringen till huvudtiteln för social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde. Det är enligt utskottets åsikt viktigt att det ytterligare utarbetas modeller för en flexibel samordning av social trygghet och arbete.

Den regionala fördelningen av anslag enligt sysselsättningslagen måste bidra till att jämna ut regionala skillnader i arbetslöshetsgraden men samtidigt måste till exempel betydelsen av kommunala sysselsättningsinsatser för ekonomin på det regionala planet beaktas. I detta sammanhang är det viktigt att kommunernas egna investeringsmöjligheter för att förbättra arbetslösheten i regionen utnyttjas fullt ut. Dessutom måste man komma ifrån att permanenta arbeten inom den offentliga sektorn utförs med hjälp av sysselsättningsmedel.

Regeringen måste utreda hur resurserna för vården av sysselsättningen skall kunna fördelas

effektivare. När lagstiftningsprojekt läggs fram för riksdagen måste de också innehålla en bedömning av sysselsättningseffekterna. Det sysselsättningsfrämjande samarbetet förvaltningarna emellan bör utsträckas till samtliga förvaltningsnivåer. För vården av sysselsättningen och en samordning av arbetsmarknadstutbildningen och den yrkesinriktade utbildningen krävs det bättre samarbete mellan ministerierna men också samarbete med kommuner, läroanstalter, näringslivet, arbetsmarknadsorganisationer och andra intresseorganisationer. Arbetskraftsförvaltningen måste få större resurser för att klara av uppgiften att skapa en bättre fungerande arbetskraftspolitik.

Rent kvantitativt sett ligger den arbetskraftspolitiska utbildningen i detta nu på hög nivå. Pris-kvalitetskvoten bör i framtiden uppmärksammas mer. På experthåll har det framhållits att ett för lågt och schematiskt pris på en utbildningsdag ger sämre kvalitet på utbildningen av arbetskraften. Prisfaktorerna får inte hindra att den arbetskraftspolitiska utbildningen utformas efter arbetsgivarnas behov. Utskottet har den uppfattningen att den kvalitativa sidan har kommit i skymundan vid utbildningsplaneringen. I framtiden måste utbildningen ge bättre resultat samtidigt som utbildningssystemet i högre grad måste kunna förutse kommande behov i arbetslivet.

Enligt en utredning till utskottet har en arbetsgrupp tillsatt av finansministeriet utrett hur hushållen bättre kunde ge arbete. På senare tid har det också lagts fram en del andra undersökningar. Det är angeläget att flaskhalsarna också i denna anställningsform undanröjs. Utskottet anser att alla användbara förslag för att förbättra hushållens möjligheter att ge arbete, inklusive beskattningen, så snart som möjligt bör föreläggas riksdagen.

Utskottet påpekar vidare att det finns en del projekt som har utrett vilka problem handikap-

pade har i arbetslivet och som bland annat försökt ge en ny definition på skyddat arbete. De lokala samarbetsgrupperna har utarbetat användbara, individuellt avpassade modeller för hur enskilda handikappade kan integreras i arbetslivet.

52. Arbetsmarknadsstöd (förslagsanslag)

Med stöd av en utredning från finansministeriet ökas momentet med 100 000 000 mark med hänvisning till motiveringen under moment 33.17.51.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 5 050 000 000 mk.

(Stycke 2 såsom i regeringens proposition)

62. Statsunderstöd för lindrande av arbetslösheten (delvis EU) (förslagsanslag)

Utskottet finner det viktigt att de regionala utvecklingsprogrammen väljs ut med hänsyn till kvaliteten och möjligheterna att genomföra programmen och att finansieringen för påbörjade projekt säkerställs.

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Miljöministeriet

62. EU:s LIFE-fonds deltagande i miljö- och naturvårdsprojekt (EU) (reservationsanslag 3 år)

På grund av andra tilläggsbudgeten för i år tas momentet in i budgeten och beviljas 18 000 000 mark på momentet.

Momentets rubrik och motivering får följande lydelse:

62. EU:s LIFE-fonds deltagande i naturvårdsprojekt (EU) (reservationsanslag 3 år)

Under momentet beviljas 18 000 000 mk.

Anslaget får användas till betalning av utgifter för projekt som godkänns av EU-kommissionen och delfinansieras ur miljöfonden (LIFE) samt för pilotprojekt.

11. Miljövård

62. (35.11.62 och 26.31) Främjande av miljövärden (reservationsanslag 3 år)

Statsutskottet hänvisar till sitt uttalande vid behandlingen av budgeten för 1996 och framhåller att en del av intäkterna av avfallsskatten måste användas för sanering av förorenade markområden och avstjälningsplatser som inte längre används.

63. Räntestöd för luftvårds- och avfallshanteringsinvesteringar (förslagsanslag)

Med stöd av en utredning från finansministeriet kompletteras det tredje stycke i momentets motivering med att räntegottgörelsen får vara högst lika stor som den ränta kreditinstitutet uppbär.

Momentet får följande lydelse:

(Styckena 1 och 2 såsom i regeringens proposition)

Räntegottgörelsens belopp är under de fyra första låneåren fyra procentenheter och under 5—8 låneåren två procentenheter. *Gottgörelsen*

får dock högst vara lika stor som den ränta kreditinstitutet uppbär. Efter det åttonde låneåret betalas inget räntestöd.

26. Regionala miljöcentraler

21. Omkostnader (reservationsanslag 2 år)

På grund av andra tilläggsbudgeten för i år ökas nettoanslaget med 170 000 mark.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag om 282 425 000 mk.

61. Nationell delfinansiering av målen för Europeiska regionala utvecklingsfonden (EU) (reservationsanslag 3 år)

På grund av andra tilläggsbudgeten för i år stryks pilotprojekten i det andra stycket i momentets motivering.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 såsom i regeringens proposition)

Anslaget får användas till betalning av statens andel av den nationella medfinansieringen av projekt avsedda att genomföra målprogram som finansieras ur Europeiska unionens regionala utvecklingsfond samt till betalning av statens andel av den nationella medfinansieringen av (utesl.) projekt som förverkligar gemenskapsinitiativ.

(Stycke 3 såsom i regeringens proposition)

27. Finlands miljöcentral

21. Omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Enligt en utredning till utskottet innebär momentets anslagsnivå betydande nedskärningar i personalstyrkan 1997, och minskningarna kan inte göras utan uppsägningar. Uppsägningarna gjordes den 30 september 1996 och träder till största delen i kraft den 1 april 1997. Uppsägningarna är svåra att förstå när det hela tiden anställs ny personal med hjälp av sysselsättnings-

medel för permanenta uppgifter. När personalstyrkan minskar får den befintliga personalen större arbetsbörda, trots att de anställda redan nu arbetar under stor press. Dessutom finns det risk för att vissa uppgifter över huvud taget inte utförs.

63. (35.27.30 och 40) *Räntestöd för vatten-
vårdsinvesteringar* (förslagsanslag)

Med stöd av en utredning från finansministeriet kompletteras det tredje stycket i momentets motivering med att räntegottgörelsen högst får motsvara den ränta kreditinstitutet bär upp.

Momentet får följande lydelse:

(Styckena 1 och 2 såsom i regeringens proposition)

Räntegottgörelsens belopp för samhällenas lån är under de åtta första låneåren fyra procentenheter och under 9—16 låneåren två procentenheter. *Gottgörelsen får dock högst vara lika stor som den ränta kreditinstitutet uppbär.* Efter det sextonde låneåret betalas ingen räntegottgörelse.

(Styckena 4 och 5 såsom i regeringens proposition)

30. Samhällen, användning av områden och naturvård

Statsutskottet finner det positivt att anslagen för skyddsprogrammen ökar avsevärt i budgeten för 1997. Därigenom kan också förseningar i gamla skyddsprogram undanröjas. Däremot kan de bristande personella resurserna vid de regionala miljöcentralerna utgöra ett hinder för en effektivisering av skyddsprogrammen och en adekvat användning av anslagen. Utskottet finner det viktigt att miljöcentralernas resurser säkerställs genom att det vid behov anställs tillfällig projektpersonal till exempel för utvärdering och beredning av affärstransaktioner under den tid skyddsprogrammen pågår. Detta vore också ett billigare alternativ än nuvarande praxis med köptjänster och förbättrar dessutom planeringen.

Enligt den allmänna motiveringen till budgetpropositionen (s. A 32) genomförs statsrådets finansieringsprogram för åren 1997—2006 för att kompensera olägenheter till följd av skyddet av gamla skogar i norra Finland. För 1997 avsätts inalles 48,8 miljoner mark för kompensationsinsatser. Medlen fördelas på flera ministerier.

Utskottet förutsätter att de ministerier som ansvarar för kompensationsåtgärder till följd av skyddet av gamla skogar i

norra Finland så snart som möjligt presenterar sitt eget program för anslagsallokeringen.

62. *Understöd för vård av byggnadsarvet* (reservationsanslag 3 år)

I ekonomiskt hänseende är det ofta förnuftigt att rusta upp gamla byggnader. Dessutom har sådana saneringsprojekt stor betydelse för miljön och sysselsättningen. Enligt en utredning till utskottet har en del projekt för vård av byggnadsarbetet som annars inte hade kunnat genomföras, initierats med hjälp av relativt små understöd. Utskottet finner det viktigt att framför allt påbörjade museiprojekt kan slutföras.

45. Bostads- och byggnadsväsendet

54. *Bostadsbidrag* (förslagsanslag)

På grund av att regeringen har avstått från samordningen av utkomststödet och bostadsbidraget under 1997, minskas momentet med stöd av en utredning från finansministeriet med 200 000 000 mark.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 2 070 000 000 mk.

(Stycke 2 såsom i regeringens proposition)

56. *Understöd för reparationsverksamhet* (reservationsanslag 3 år)

Enligt motiveringen till momentet får anslaget bland annat användas för reparationer av äldre ringars och handikappades bostäder på sociala grunder. Ett stort behov bland dessa grupper är att utrusta bostadshusen med hissar. Det nuvarande understödet för byggande och installation av hissar har visat sig vara otillräckligt. Utskottet anser att den planerade höjningen av maximibeloppet för hissunderstöd så att fler hissar kan installeras i det befintliga bostadsbeståndet, är en riktig åtgärd. En förutsättning är dock att det också i fortsättningen avsätts adekvata anslag för ändamålet.

Anslaget under momentet används för bostadsreparationer även i vidare betydelse. Att ge grupper med särskilda behov bättre boendeförhållanden är ett viktigt element i den understödda verksamheten.

60. *Överföring till statens bostadsfond* (förslagsanslag)

Med stöd av en utredning från finansministeriet kompletteras det tredje stycket från slutet i momentets motivering med att räntegottgörelsen högst får vara lika stor som den ränta kreditinstitutet bär upp.

Regeringen har föreslagit att räntestödet för svårt skuldsatta bostadsköpare härnäst skall betalas av medel från bostadsfonden. Den kommer också att starta ett projekt för utredning av situationen för dem som är svårt skuldsatta på grund av bostadslån.

Enligt uppgifter till utskottet har framför allt människor med personliga aravalån stora betalningssvårigheter på grund av arbetslöshet och andra försörjningssvårigheter. Med hänsyn till aravalånens sociala karaktär anser utskottet att situationen för dessa människor bör underlättas för att de i så få fall som möjligt skall behöva realisera sin bostad.

Momentet får följande lydelse:

(Styckena 1—9 såsom i regeringens proposition)

Räntegottgårelsen för räntestödslån som godkänts för nyproduktion 1993 är för de låntagare som avses i 2 § 1 mom. 1—5 punkten lagen om räntestöd för hyresbostäder 8 % under låneåren

1—5 och 6 % under låneåren 6—10. För andra låntagare är räntegottgårelsen för lån som godkänts för nyproduktion 1993 7 % under låneåren 1—4 och 5 % under låneåren 5—8. Räntegottgårelsen för andra räntestödslån som godkänts 1993 och 1992 är 6 % under låneåren 1—4 och 4 % under låneåren 5—8. I fråga om lån som godkänts 1991 är den ränta som uppbärs hos låntagaren under de fyra första åren skillnaden mellan den ränta som långivaren uppbär och en räntegottgårelse på 7 % samt under låneåren 5—8 skillnaden mellan den ränta som långivaren uppbär och en räntegottgårelse på 5 %. Den ränta som uppbärs hos låntagaren för lån som godkänts före 1.1.1991 är 5 % och räntegottgårelsen skillnaden mellan denna ränta och den ränta som långivaren uppbär. *Gottgårelsen får dock högst vara lika stor som den ränta kreditinstitutet uppbär.*

(Styckena 11 och 12 såsom i regeringens proposition)

Huvudtitel 36

STATSSKULDEN

03. Ränta på skulden i utländsk valuta

90. *Ränta på skulden i utländsk valuta* (förslagsanslag)

På grund av att upplåningen i år varit mindre än beräknat och till följd av valutakursutvecklingen minskas momentet med stöd av en utred-

ning från finansministeriet med 311 000 000 mark.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag om 11 916 900 000 mk.

(Stycke 2 såsom i regeringens proposition)

INKOMSTER

Avdelning 12

INKOMSTER AV BLANDAD NATUR

30. Jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde

36. Spöfiskeavgifter

Med anledning av att lagen om fiske ändrats intas i budgeten med stöd av en utredning från finansministeriet ett nytt moment "36. Spöfiskeavgifter" och beräknas på momentet inflyta 16 750 000 mark.

Den länsbestämda spöfiskeavgiften är 150 mark per kalenderår och 35 mark för en fiskeperiod om sju dygn. Eftersom ungefär 100 000 beräknas betala spöfiskeavgift för ett kalenderår och cirka 50 000 för en sju dygns fiskeperiod uppskattas det flyta in sammanlagt 16 750 000 mk. De medel som flutit in enligt lagen skall minskade med statens utgifter delas ut till ägarna av fiskevattnen kalenderårsvis i efterskott. Motsvarande utgifter tas in i budgeten för 1998.

Momentet får följande lydelse:

36. Spöfiskeavgifter

Under momentet beräknas inflyta 16 750 000 mk.

35. Miljöministeriets förvaltningsområde

99. *Övriga inkomster inom miljöministeriets förvaltningsområde*

Med anledning av andra tilläggsbudgeten för i år ökas momentet med 18 000 000 mark.

Utskottet framhåller att ökningen beror på finansiering från EUs miljöfond (LIFE) samt EU-finansiering för vissa pilotprojekt. Motsvarande utgifter har budgeterats under mom. 35.01.62.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beräknas inflyta 19 400 000 mk.

Avdelning 15

LÅN

02. Statens nettouplåning

Samtidigt föreslår utskottet

01. Nettouplåningen

Sedan nettofinansieringsbehovet minskat till följd av de ändringar utskottet gjort i utgifterna minskas momentet med 520 miljoner mark.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet antecknas 28 290 000 000 mk.

Enligt utskottets förslag är utgifterna 190 313 617 000 mark.

Inkomsterna uppgår enligt förslaget till 190 320 756 000 mark. I enlighet med det ovan anförda visar budgeten ett överskott på 7 139 000 mark.

Hänvisande till det som anförts ovan föreslår utskottet vördsamt

att riksdagen godkänner regeringens proposition om statsbudgeten för 1997 med ovan nämnda ändringar.

Helsingfors den 13 december 1996

att budgetmotionerna nr 1—441 förkastas.

Enligt 86 § riksdagsordningen beslutar riksdagen om publicering av statsbudgeten i Finlands författningssamling. Budgeten följs från och med den tidpunkt då den har publicerats.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår utskottet vördsamt

att riksdagen beslutar publicera budgeten för 1997 i Finlands författningssamling och

att budgeten tillämpas från och med den 1 januari 1997.

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Mauri Pekkarinen /cent, vice ordföranden Kari Rajamäki /sd, medlemmarna Olavi Ala-Nissilä /cent, Ulla Anttila /gröna, Pirjo-Riitta Antvuori /saml, Asko Apukka /vänst, Timo Ihmäki /saml, Bjarne Kallis /fkf, Timo Laaksonen /vänst, Reijo Laitinen /sd, Markku Lehtosaari /cent, Håkan Malm /sv, Mats Nyby /sd, Virpa Puisto /sd, Maija Rask /sd, Anssi Rauramo /saml, Jukka Roos /sd, Kimmo Sasi /saml, Oiva Savela /saml, Marja-Liisa Tykkyläinen /sd och

Jukka Vihriälä /cent samt suppleanterna Kirsti Ala-Harja /saml, Maria Kaisa Aula /cent, Ilkka Joenpalo /sd, Minna Karhunen /saml, Hannu Kemppainen /cent, Markku Koski /cent, Pekka Leppänen /vänst, Raimo Liikkanen /cent, Maija-Liisa Lindqvist /cent, Lauri Metsämäki /sd, Jukka Mikkola /sd, Arja Ojala /sd, Margareta Pietikäinen /sv, Markku Pohjola /sd, Tuija Maaret Pykäläinen /gröna, Matti Saarinen /sd, Irja Tulonen /saml, Kari Uotila /vänst och Markku Vuorensola /cent.

RESERVATIONER

I

ALLMÄN MOTIVERING

Regeringen Lipponen säger sig vara en regering för sysselsättning och gemensamt ansvar och menar att budgetpropositionen inger hopp och förtroende. Tyvärr måste det konstateras att regeringen Lipponens budget för 1996 inte gjorde mycket vare sig för att förbättra sysselsättningen eller för att främja det gemensamma ansvaret mellan olika befolkningsgrupper. Samma linje ser ut att fortsätta i den föreliggande budgetpropositionen. Den innehåller inte en enda klart sysselsättningsfrämjande åtgärd. Det är den största bristen med budgeten.

Vidare innehåller budgetpropositionen en lång rad punkter som i själva verket försämrar läget för låginkomsttagarna medan höginkomsttagarna får det bättre. Detta leder till en uppdelning av folket på ekonomiska grunder. Kristliga Förbundet anser att neddragningarna i minimitryggheten är orättvisa.

Den ekonomiska polariseringen kommer också fram i kommunerna. Vi lever i en tid av gynnsam ekonomisk tillväxt som föranlett många kommuner att sänka uttaxeringen per skatteöre. Men samtidigt måste ganska många kommuner skärpa beskattningen. De ekonomiska skillnaderna mellan kommunerna ökar på grund av de nedskärningar som redan gjorts i statsandelarna till kommunerna och de som föreslås i budgeten. Detta leder oundvikligen till diskriminering av äldre, handikappade, sjuka eller till exempel skolelever beroende på bostadskommun. Ändå bör utgångspunkten och målet när det gäller viktiga grundläggande tjänster vara jämlikhet och lika möjligheter för medborgarna.

Kristliga Förbundets riksdagsgrupp anser det behövt att kommuner med svag ekonomi också anvisas adekvata understöd enligt prövning för att medborgarna skall bli lika behandlade i fråga om centrala grundläggande tjänster.

Utifrån sifferuppgifter om vår samhällsekonomi kan det konstateras att vi utan tvekan är på väg mot bättre tider. Den negativa utvecklingen avbröts redan mot slutet av 1993, då BNP och speciellt den drivande kraften i hela vårt näringsliv, fabriksindustrin, visade en stark tillväxt. Bytesbalansen vände 1994 i ett överskott och kommer uppenbarligen att fortsätta i samma spår under de närmaste åren. Inflationen och räntorna vände ned 1993 med en förstärkning av marken som följd. Också den utländska nettoskulden och de offentliga samfundens finansieringsrest avstämd mot BNP började sjunka. Denna positiva trend har hållit i sig. Även om dessa uppgifter är mycket viktiga med tanke på hela samhälls-ekonomi är sifferuppgifterna om arbetslösheten och statsskulden minst lika viktiga.

Arbetslösheten är det största problemet i vårt samhälle och orsakar verkligt stora skador för den arbetslöse, hans anhöriga och hela samhället. Påståendet att bara ett krig är värre än arbetslöshet träffar mitt i prick.

Insatser för att gynna sysselsättningen borde absolut prioriteras i budgeten. Kristliga Förbundet föreslår att arbetsgivarna erbjuds ett alternativ till att betala vissa indirekta lönekostnader. Arbetsgivarna skall alltså antingen betala eller sysselsätta. Det är klart att nästan alla arbetsgivare hellre sysselsätter än betalar till exempel arbetslöshetsförsäkringsavgifter, som för närvarande uppgår till totalt omkring 8 miljarder mark. Detta betyder givetvis att skattemedel används till sysselsättning, men det gör det också när man låter bli att ta ut skatt, så som regeringen föreslår i budgetpropositionen.

Med arbetsgivarnas arbetslöshetsförsäkringsavgifter kunde 80 000 sysselsättas med en årslön på 100 000 mark. På detta sätt kunde arbetslöshetsgraden sänkas med mer än tre procentenheter, vilket skulle ge samhället en besparing på över 6 miljarder mark.

Det kommer inte att lyckas att halvera arbetslösheten om det arbete som nu finns inte kan fördelas. Det gällande systemet med alterneringsledighet är därför ett steg i rätt riktning för att fördela arbetet. Men det räcker inte på långa nejder till. Det behövs en permanent sabbatslag om arbetsalternering. Till exempel en sabbatsledighet på sex månader efter sex år i arbete betyder att arbetstiden förkortas med 7,7 procent, vilket svarar mot ca 190 000 arbetstagare inom arbetskraften. Om ersättningen är 50 procent av lönen, är försäkringsavgiften inom systemet ca 4 procent av lönen. Detta kunde ha finansierats genom inkomstskattesänkningen och de löneförhöjningar som avtalades vid inpo-uppgörelsen 1995.

Hushållen är en i det närmaste outnyttjad sysselsättningspotential. Enligt en färsk utredning kunde hushållen erbjuda upp till 50 000 arbetstillfällen. Möjligheten för oregistrerade arbetsgivare att betala högst 5 000 mark per år i lön till en anställd utan förskottsinnehållning är ett litet positivt steg, men också det är helt otillräckligt.

Utöver det stöd som samhället beviljar företag i hushållssektorn borde det ge hushållen ett direkt sysselsättningsstöd eller alternativt en lönebaserad skattelättnad för att de själva skall kunna anställa arbetskraft. Då skulle stödet i sin helhet gå till den som anställs i stället för att glida över till företagets förvaltning och användas för deras vinstsyften. Ett direkt sysselsättningsstöd till hushållen skulle också ge bättre garantier för långvariga anställningar för att ta hand om barn, handikappade och äldre i hemmen.

Det viktigaste med tanke på att gynna sysselsättningen är att de sysselsättningsfrämjande effekterna alltid vägs in i besluten på alla nivåer. Det är beklagligt att så många av regeringens propositioner, som energiskattereformen, har negativa effekter för sysselsättningen.

Skatteavgörandet är den största överraskningen i nästa års budget. Överraskningsmomentet ligger däri att regeringen uppenbarligen anser sysselsättningen vara ett mindre spöke än en hög inkomstbeskattning. Regeringen har fattat sitt beslut, som med hänsyn till den fiskala strukturen är ett steg i rätt riktning. Någon stor skatterealisation kan man dock inte tala om. Beskattningsgraden är fortfarande hög, högre än någonsin under den föregående riksdagsperioden. I princip är det helt riktigt att lyfta över omkring en miljard mark från inkomstbeskattningen till den indirekta beskattningen. Men Kristliga Förbundet anser att överföringen kunde ha varit mycket större.

För den inhemska produktionen är det viktigt att skatterna inrikts på slutändan av en varas livscykel för att de också skall belasta importvaror. Å andra sidan är det viktigt att ta hänsyn till skattesystemets miljöstyrande effekter. I regeringens skatterealisation kommer det precis som i alla andra reformer att finnas vinnare och förlorare. Höginkomsttagarna kammar in den största nyttan i mark. De kommer att spara in mer än tiotusen mark i skatter per år. För medelinkomsttagarna ligger nyttan kring 2 000 mark per år, medan de höjda energiavgifterna slukar låginkomsttagarnas skattefördel.

Det förefaller som om regeringen ansåg också denna lösning socialt rättvis. Enligt Kristliga Förbundets åsikt är det ett bättre alternativ att skattelättnaden i mark fördelas jämnare mellan olika inkomstgrupper. Det skulle ha den effekten att den höjda energiskatten inte skulle äta upp låginkomsttagarnas inkomstskattefördel.

DETALJMOTIVERING

UTGIFTER

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Internationellt bistånd

66. *Egentligt bistånd* (reservationsanslag 3 år)

Trots att riksdagen 1994 fattade beslut om att minst 0,4 % av BNP skall avsättas för biståndssamarbete, uppnås målet inte heller i denna budgetproposition. Biståndssamarbete betyder omsorg om de svaga på ett globalt plan och att spara av anslagen för detta ändamål är ett uttryck för egoism.

Med stöd av det ovan sagda föreslår jag

att moment 24.30.66 ökas med 200 000 000 mark, varav 100 000 000 mark för punkt 2 i dispositionsplanen (bistånd till enskilda länder och områden), 70 000 000 mark för punkt 5 (humanitär hjälp) och 30 000 000 mark för punkt 8 (medborgarorganisationer o.dyl.).

Huvudtitel 26**INRIKESMINISTERIETS FÖRVALT-
NINGSOMRÅDE****75. Polisväsendet****21. Omkostnader** (reservationsanslag 2 år)

Anslagen för polisväsendet räcker inte till för att tjänsterna vid polisen skall kunna hållas besatta 1997 ut. En av samhällets viktigaste uppgifter är att upprätthålla allmän ordning och säkerhet. Med de föreslagna anslagen kan nuvarande nivå inte bibehållas.

Med stöd av det ovan anförda föreslår jag

*att moment 26.75.21 ökas med
50 000 000 mark.*

97. Understöd åt kommuner**34. Understöd till kommunerna enligt prövning**

Det föreslagna anslaget 100 000 000 mark för understöd till kommunerna enligt prövning kommer inte att räcka till för att hjälpa upp det finansiella läget i kommuner som råkat i svårigheter. Anslaget är för litet och medverkar därmed till en negativ uppdelning av kommuner och kommuninvånare, vilket ingen önskar.

Med stöd av det ovan anförda föreslår jag

*att moment 26.97.34 ökas med
200 000 000 mark.*

Huvudtitel 27**FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALT-
NINGSOMRÅDE****10. Försvarsmakten****21. Försvarsmaktens omkostnader** (reservationsanslag 2 år)

Regeringen ställer ett alldeles för stort sparmål för försvarsmakten. Neddragningarna i omkostnaderna leder till uppsägningar, som till alla delar kanske inte är förnuftiga. Försvarsmakten måste fortsatt dra ned på repetitionsövningar, gallra i användningen av materiel och anlita beväringar i uppgifter som är helt sekundära med tanke på deras utbildning.

Med stöd av det ovan anförda föreslår jag

*att moment 27.10.21 ökas med
150 000 000 mark.*

Huvudtitel 29**UNDERVISNINGSMINISTERIETS
FÖRVALTNINGSOMRÅDE****96. Övriga utgifter för kulturen****50. Vissa understöd**

För stödjande av kulturtidningar föreslås 4,5 miljoner mark. Enligt anvisning hänförs under rubriken Kulturtidning också tidningar som för en samhällelig debatt om det religiösa livet. På grund av tidningarnas varierande natur är det skäl att skilja åt kulturtidningar och religiösa tidningar i dispositionsplanen och det anslag som reserverats för bådadera.

Med stöd av det ovan anförda föreslår jag

*att dispositionsplanen i moment
29.96.50 flyttas till beslutsdelen i momen-
tets motivering och ändras såtillvida att
2 500 000 mark under momentet används
till stödjande av kulturtidningar och
2 000 000 mark till stödjande av religiösa
tidningar.*

Huvudtitel 30**JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTE-
RIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE****86. Skogsbruk (delvis EU)****42. Statsbidrag till organisationer för främjande och övervakning av skogsbruk**

Ett effektivt skogsbruk förutsätter skogsplanering, rådgivning för skogsägarna och utvecklingsåtgärder. Det föreslagna anslaget är otillräckligt och leder i värsta fall till att skogsbrukets nivå sjunker, vilket vi inte har råd med.

Med stöd av det ovan anförda föreslår jag

*att moment 30.86.42 ökas med
40 000 000 mark.*

Huvudtitel 31

TRAFIKMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

25. Statsunderstöd för väghållningen

50. Statsbidrag för underhåll av enskilda vägar (reservationsanslag 3 år)

De kraftiga nedskärningarna i detta anslag har betytt avsevärda merkostnader för dem som bor vid enskilda vägar. De enskilda vägarna är viktiga också för andra trafikanter, som bärplockare och dem som under fritiden rör sig i naturen samt inte minst för virkestransportörerna. Det är oskäligt att staten undandrar sig sitt ansvar för underhållet av enskilda vägar.

Med stöd av det ovan anförda föreslår jag

att kapitlet 31.25 Statsunderstöd för väghållningen och moment 31.25.50 Statsbidrag för underhåll av enskilda vägar under detta kapitel återinförs i budgeten och att under moment 31.25.50 beviljas 50 000 000 mark.

Huvudtitel 32

HANDELS- OCH INDUSTRIMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

51. Stödjande av investerings- och utvecklingsprojekt inom företagsverksamheten

Det finns en mängd högteknologiska och andra uppfinningar som kunde nyttiggöras i Finland. För att en uppfinning skall kunna omsättas i produktion och föras ut på marknaden kräver det dock att företaget har kapital, vilket framför allt nyetablerade företag inte alltid har tillgång till. Ofta är det svårt att ordna med finansiering också för att ett nyetablerat företag inte har konto- och balansuppgifter att tillgå. För riskfinansiering behövs det en insats från samhällets sida. För detta bör det inrättas en fond som kan bevilja både riskfinansiering och bistå nyetablerade små och medelstora företag med experthjälp. Fondens kapital kan tas från de inkomster som en utvidgning av ägarbasen i statsbolag ger, vilket även regeringen hänvisade till i sin näringspolitiska redogörelse.

Med stöd av det ovan anförda föreslår jag

att det i motiveringen till kapitel 32.51 uttalas:

"Utskottet förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att högteknologiska och andra uppfinningar skall kunna omsättas i produktion genom att inrätta en fond som tryggar finansieringen för nyetablerade små och medelstora företag. De behövliga medlen bör tas från de inkomster som en utvidgning av ägarbasen i statsbolagen ger."

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

32. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

30. Statsandel till kommunerna för social- och hälsovårdens driftskostnader (förslagsanslag)

Lagen om barndagvård, som godkännts utifrån regeringens proposition med de ändringar riksdagen föreslagit, leder till att den redan avtalade utvidgningen av stödet för hemvård av barn över tre år till barn som är fyra år inte förverkligas i början av 1998 utan en särskild lagändring.

I praktiken har stödet för hemvård varit en användbar och även i ett kommunalt perspektiv förmånlig vårdform. Nu ställs barn över tre år permanent utanför stödet med undantag för fall där minst ett barn under tre år vårdas hemma. För att garantera flera alternativ och medge en rationell ekonomiförvaltning i kommunerna föreslår jag

att det i motiveringen till moment 33.32.30 uttalas:

"Regeringen ger akt på hur efterfrågan och utbud på dagvård utvecklas och lämnar vid behov en proposition med förslag till utvidgning av stödet för hemvård av barn till fyraåriga barn framför allt i de fall där fler än ett barn under skolåldern vårdas hemma."

53. Hälsofostran och -övervakning

21. Hälsofostran och minskande av rusmedelsbruk och tobaksrökning (reservationsanslag 2 år)

Finlands medlemskap i EU och den därav följande avregleringen av tullgränserna, människors ökade rörlighet och många andra orsaker har gjort det möjligt för organiserade internationella narkotikasyndikat att operera effektivare i

Finland. Likaså ökar alkoholkonsumtionen i takt med att gränskontrollen och begränsningarna småningom minskar.

Därför är det viktigare än någonsin att människor kan bygga upp ett inre försvar. Här har både skolväsendet och frivilligorganisationerna ett stort arbetsfält. Detta gör inte den offentliga kontrollen och till exempel polisens arbete mindre viktigt, men det har jag redan befattat mig med särskilt.

Med ett anslag som fördelas enligt ansökan skulle det gå att ingripa i situationen på de värst drabbade områdena. Inte minst i huvudstadsregionen och i de stora tätorterna finns det nuförtiden riskområden.

Med stöd av det ovan anförda föreslår jag

att moment 33.53.21 ökas med 10 000 000 mark till stöd för skolornas och frivilligorganisationernas arbete för att förebygga missbruk av narkotika och alkohol.

57. Semesterverksamhet

40. Statlig ersättning för kostnaderna för semesteravhytare för lantbruksföretagare (förslagsanslag)

Från anslaget har dragits av 10 000 000 mark som kostnadsbesparing till följd av det minskade antalet jordbruksföretagare. Anslagen för avbytarservice under 1996 tog dock slut redan i september. Därför är det inte skäl att göra den planerade nedskärningen.

Med stöd av det ovan anförda föreslår jag

att moment 33.57.40 ökas med 10 000 000 mark.

92. Användningen av avkastningen av Penningautomatföreningens verksamhet

50. Understöd till enskilda sammanslutningar inom social- och hälsovårdssektorn (förslagsanslag)

Helsingfors den 13 december 1996

Bjarne Kallis /fkf

Den kommunalt anordnade missbrukarvården har reducerats kraftigt på senare år. En del av dem som kämpat för att göra sig fria från sina missbrukarproblem har lämnats utan behövlig vård och stöd. Hårdast har besparingarna drabbat privata organisationers missbrukarvård. Om dessa organisationer faller på sina ekonomiska svårigheter är skadan oersättlig för samhället.

De vårdenheter som fungerar på en kristlig grund åtnjuter allmänt förtroende tack vare sina goda resultat. De bör få stöd i att lätta skuldbördan och effektivisera verksamheten.

Med stöd av det ovan anförda föreslår jag

att moment 33.92.50 ökas med 2 500 000 mark till stöd för kristliga organisationer för missbrukarvård.

Huvudtitel 34

ARBETSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

06. Arbetskraftspolitiken

63. Sysselsättningspolitiskt statsunderstöd för investeringar (delvis EU) (reservationsanslag 3 år)

Anslaget 250 000 000 mark under momentet är otillräckligt. I många kommuner lider grundskolorna av bestående mögelskador och andra strukturella problem. En sanering för att råda bot på skadorna kräver mycket arbete och skapar därmed nya arbetstillfällen. Genom att delta i kostnaderna kan staten i betydande grad påskynda saneringsarbetet inom det kommunala skolväsendet, som bör ses som vår nationella egendom. Samtidigt kan staten ställa som villkor att kommunerna bidrar till detta kompletterande stöd genom att satsa stort på reparationer.

Med stöd av det ovan anförda föreslår jag

att moment 34.06.63 ökas med 50 000 000 mark till stöd för reparation av mögel- och fuktskador i skolor och andra offentliga byggnader.

II

Statsutskottet konstaterar i sitt betänkande om budgeten för 1997 i motiveringen till försvarsministeriets huvudtitel att försvarsministeriets orderstock årligen bör ökas med 150—300 Mmk för att den inhemska försvarsmaterielindustrin skall kunna stödjas. Under trafikministeriets huvudtitel har statsutskottet godkänt ett i budgetpropositionen föreslaget anslag på 2 000 000 mark för förberedelser för motorvägen Träskända—Lahtis och för underhåll av den. Vi kan inte acceptera någondera lösningen.

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALT-
NINGSOMRÅDE

Anslagen under momentet för förvärv av försvarsmateriel har ökat under detta årtionde. Den främsta orsaken är periodiseringen av avbetalningarna på Hornet-köpen. Försvarsministeriets utgifter måste hållas inom ramen för de planerade besparingarna under kommande år och därmed är det inte lämpligt att utskottet motiverar det behövliga anslagstillskottet för orderstocken.

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

Helsingfors den 13 december 1996

Ulla Anttila /gröna

att sista meningen i motiveringen till moment 27.10.16 i betänkandet stryks och ersätts med följande mening:

”Ett villkor för att det nyetablerade bolaget skall fungera på en ekonomiskt stabil och sund basis är att orderstocken utvecklas.”

Huvudtitel 31

TRAFIKMINISTERIETS FÖRVALT-
NINGSOMRÅDE

De trafikbetingade motiven för att anlägga motorvägen Träskända—Lahtis har inte blivit utredda tillräckligt utförligt. Inte heller har några motiv anförts för varför detta projekt bör ställas före motsvarande andra.

Det finns inga ekonomiskt hållbara motiv för att anlägga en privatfinansierad motorväg mellan Träskända och Lahtis. Med tanke på stats ekonomin är det fråga om en överförd upplåning, som dessutom sker till ett högre pris än om staten själv ursprungligen hade finansierat hela bygget.

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att moment 31.24.79 i budgeten för 1997 stryks.

Tuija Maaret Pykäläinen /gröna

III

Allmänt

Regeringen Lipponen har gått in för en linje som delar upp folket i två läger socialt och regionalt. Möjligheterna att konsumera stryps där det hade behövts mer uppmuntran. Frukterna av den nya tillväxten och de sänkta skatterna går till ökad konsumtion för de som har det bäst ställt. Regionalt sett slår nästan alla nedskärningar på samma sätt. De som drabbas hårdast är områdena i landsbygds-Finland och landskapen i östra, norra och mellersta Finland. Att den höga arbetslösheten fortfarande står och stampas på stället beror delvis på att regeringen inte har gjort

någonting för att underlätta för arbetskraftsintensiva små och medelstora företag att nyanställa eller att genomföra någon som helst arbetslivsreform. Därför har en del förorter i de större städerna skyhöga arbetslöshetssiffror.

Regeringens budgetlinje strider mot den så kallade additionalitetsprincipen som är ett villkor för att Finland skall få regional- och strukturpolitiska stöd från EU. Med sina sparbeslut raserar regeringen grunden för anpassningsfasen under övergångsperioden för jordbruket och livsmedelssektorn. Besluten kommer att ha fruktansvärda följder för de enskilda gårdarna inom primärproduktionen.

Den regionala orättvisan håller på att ta död på framtidsstron i en stor del av Finland. De enorma nedskärningarna i statsandelarna till kommunerna leder till att kvaliteten och tillgången på service inte är lika i hela landet. Den kraftiga flyttningsvågen är också ett utslag av detta.

Den sociala dimensionen av regeringens polariseringspolitik kommer fram i själva substansen i neddragningarna och skattebesluten. Budgeten försämrar medborgarnas grundläggande trygghet på många sätt. Vid sidan av de stora nedskärningarna i barnbidragen och stödet för hemvård drabbas många familjer av nya bekymmer med barnomsorgen nästa år. Inemot en miljon pensionärer, sjuka och arbetslösa går miste om skattelättnaderna. Däremot måste de ändå dra sitt strå till stacken när energiskatterna stramas åt, och detta samtidigt som höginkomsttagarna får tio-tusentals mark i skattelättnader.

Enligt en studie från Statistikcentralen klarade vi av den värsta lågkonjunkturen utan att inkomstgapet ökade. Nu när vi har bättre möjligheter att ta hand om de svaga gör regeringen en helomvändning och ökar klyftorna. En direkt följd av detta är bland annat att allt fler människor behöver utkomststöd.

Det främsta målet med regeringens politik förefaller att vara att putsa fasaden på vår ekonomi för att få komma med i EMU så snabbt som möjligt. Priset vi får betala för detta är en ojämlikhet som kommer i skymundan när man diskuterar de i och för sig eftersträvarvärdade makrotalen för konvergenskriterierna. Detta står i bjärt kontrast till framför allt vänsterförbundets och de grönas utfästelser men rimmar för all del också illa med SDPs uttalanden kring valet och så sent som i regeringsprogrammet.

I denna reservation presenterar Centern en alternativbudget för 1997. Vårt förslag ger fler arbetstillfällen, är rättvisare och uppmuntrar till större aktivitet.

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Internationellt bistånd

Att flyktingutgifterna räknas in i biståndsutgifterna hos oss i Finland motsvarar inte OECDs så kallade ODA-kriterier, precis som utskottet

påpekar i sitt betänkande. Budgeten har lagts upp med överdimensionerade utgifter för flyktingar och på så sätt höjer regeringen helt konstgjort den kalkylerade andelen av BNP. I resultatet för samma år måste flyktingutgifterna ändå räknas ut strikt enligt ODA-kriterierna. Därmed måste biståndets faktiska andel av BNP sänkas i motsvarande grad. De faktiska biståndsrесurserna minskar följaktligen på grund av de oanvända överbudgeterade flyktinganslagen.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

att det i motiveringen till kapitel 24.30 uttalas:

”Utskottet förutsätter att flyktingutgifterna i biståndsutgifterna redan vid budgeteringen räknas ut enligt ODA-kriterierna och dimensioneras enligt de faktiska flyktingutgifter som räknas som bistånd.”

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

75. Polisväsendet

21. Omkostnader (reservationsanslag 2 år)

I betänkandet redovisar utskottet för vilka resursbehov den lokala polisen har med hänsyn till den senaste utvecklingen på säkerhetsområdet. Utskottet säger klart ut vad som kommer att vara följden av de budgeterade omkostnaderna för 1997, nämligen att 400 polistjänster kommer att vara obesatta. Anslagen rimmar illa med resultatmålen för polisen.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

att moment 26.75.21 ökas med 50 000 000 mark.

97. Understöd åt kommuner

31. *Allmän statsandel till kommunerna, på kommunernas skatteinkomster baserad utjämning och övergångsutjämning (förslagsanslag)*

Om det skärs för mycket i statsandelarna till kommunerna kommer servicen till kommuninvånarna i farozonen och kommunernas generella verksamhetsbetingelser försämrats. I kombina-

tion med systemförändringarna slår neddragningarna onödigt hårt mot många kommuner. Vi anser att nedskärningarna både i de allmänna och de uppgiftsbestämda statsandelarna måste vara på en rimligare nivå.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

*att moment 26.97.31 ökas med
41 000 000 mark.*

98. Utveckling av regionerna

43. *Landskapsutvecklingspengar (delvis EU)*
(reservationsanslag 3 år)

Regeringen skär ned de regionala utvecklingsanslagen. Tillsammans med övriga anslagssänkningar resulterar de i större regional ojämlikhet.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

*att moment 26.98.43 ökas med
50 000 000 mark.*

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Centern finner det beklagligt att förutsättningarna att ordna med grundutbildning försämrats till följd av neddragningarna i statsandelarna. Vid behandlingen av budgeten för i år framhöll statsutskottet att de sammantagna besparingarna inom utbildningsväsendet de senaste åren har varit så gigantiska att många kommuner riskerar att få sämre kvalitet på undervisningen och strypt tillgång till grundläggande service inom kultursektorn. Utskottet ansåg då att nedskärningarna inom utbildningsväsendet inte får fortsätta. Nu uttrycker statsutskottet sin oro över att situationen inte har förbättrats. Och utvecklingen rimmar illa med regeringsprogrammet, där det framhålls att regeringen skall arbeta för att stärka utbildningens och forskningens roll.

Regeringen tar till storsläggan när det skärs i statsandelarna till kommunerna. Utskottets betänkande uttrycker farhågor om större samhällsliga orättvisor. De enorma neddragningarna i statsandelarna utgör redan ett hot mot principerna om tillgång till utbildning på lika villkor, speciellt när det gäller grundskolan. Så här stora nedskärningar får inte verkställas.

Regeringens nedskärningar i studiestödet våren 1995 rimmar också illa med utfästelserna i regeringsprogrammet om en viktigare roll för utbildningen. Neddragningarna i studiepenningen och de studerandes bostadstillägg är direkta ingrepp i den studerande ungdomens inkomstrygghet. Redan nu har studiepenningen den lägsta nivån av alla grundtrygghetsförmåner. Det ligger både i de studerandes och i samhällets intresse att studiepenningen och bostadstillägget höjs till den tidigare nivån från och med läsåret 1997.

39. Studiestöd

55. *Studiepenning (förslagsanslag)*

Under förra valperioden startade en revidering av studiestödet. Studiepenningen höjdes avsevärt samtidigt som räntorna på studielånen blev marknadsmässiga. Avsikten med dessa åtgärder var att de studerande inte skulle behöva skuldsätta sig alltför mycket. Det är angeläget att reformen fortsätter. Centern har i flera sammanhang föreslagit att flaskhalsarna i studiestödet bör rättas till för studerande under 20 år. Centern presenterade för drygt ett år sedan en modell som skulle ha gett alla studerande under 20 år med eget boende en lika hög studiepenning som äldre studerande från och med den 1 augusti 1997. Vår modell kan alltså omsättas i praktiken.

Utskottet understryker helt riktigt att det är av stor betydelse att studiestödet förbättras. Det är bra att regeringen äntligen ville förbättra situationen för studerande under 20 år. Enligt propositionen skall 19-åriga studerande med självständigt boende få studiestöd till fullt belopp från och med augusti 1997. Utskottet finner det viktigt att det alltså ingår i planerna att sänka åldersgränsen till 18. Centern anser i själva verket att studiestödet till fullt belopp redan nästa år borde ha gällt alla studerande utom de som är under 20 år och fortfarande bor hemma. Detta hade inte varit annat än rättvist också mot bakgrunden av att löntagarna nästa år kommer att få ungefär 5,5 miljarder mark i skattelättnader.

De studerande blev ännu mer skuldsatta och pressen på det kommunala utkomststödet ökade ytterligare av nedskärningarna i de studerandes grundtrygghet i början av året. De unga har inte längre samma motivation att söka in till utbildning eftersom skillnaden mellan arbetslöshetssättning och studiepenningen ökade. Därför ligger det både i de studerandes och i samhällets

intresse att studiepenningen höjs till 1995 års nivå från och med 1997. Det vore enbart rättvist att heltidsstuderande får bättre studiestöd, eftersom utbildningsstödet vid arbetslöshet kommer att förbättras.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

att det i motiveringen till moment 29.39.55 uttalas:

”Utskottet förutsätter att de unga som söker in till frivillig utbildning får bättre studiestöd parallellt med den finansiella omstruktureringen av vuxenstudier med hjälp av en så kallad utbildningsförsäkring genom att den reella nivån på stödet höjs till samma nivå som före nedskärningarna och åldersgraderingen för studiepenningen slopas.”

Vi anser att graderingen av studiepenningen för studerande under 20 år med eget boende bör slopas från och med den 1 augusti 1997. På så sätt försvinner den orättvisa behandlingen av studerande under 20 år. Likaså bör studiepenningen och bostadstillägget höjas till samma nivå som före regeringen Lipponens nedskärningar från och med den 1 augusti 1997.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

att moment 29.39.55 ökas med ett extra tillägg på 90 000 000 mark.

40. (29.43 och 60) Allmänbildande utbildning och yrkesutbildning

30. (29.43.30, 31, 52, 60.30, 50 och 51) *Statsandel och statsunderstöd för den allmänbildande utbildningens och yrkesutbildningens driftskostnader* (förslagsanslag)

I betänkande uttrycker utskottet sin oro över det nuvarande finansiella läget för grundskolan. De sakkunniga framhöll i sina utlåtanden att större sociala orättvisor, utslagning, skolleda och utbränning bland skolpersonalen håller på att breda ut sig. Detta är ett mycket träffande påpekande, för Finlands stora styrka har varit att unga människor getts möjligheter att på relativt lika villkor söka in till utbildning efter intresse och förmåga. Nu är det inte längre säkert att vi kan behålla vår styrka, när de gigantiska neddragningarna i statsandelarna slår så hårt mot principen om jämlikhet i grundutbildningen och gör att alla skolelever inte får utbildning på lika villkor.

Regeringen fattade beslut om nedskärningar i statsandelarna under de kommande åren redan i sitt program. Därför har nedskärningarna utöver de förväntade varit en obehaglig överraskning som försvårar för kommunerna att anpassa funktionerna till plötsliga omställningar och drar mattan undan en långsiktig ekonomiplanering.

Av nedskärningarna på 2 500 miljoner mark i statsandelarna nästa år gäller 37 procent undervisningsministeriets förvaltningsområde, alltså ungefär 925 miljoner mark. Tidigare besparingar inom skolsektorn har resulterat i större klasser, minskad materialupphandling, permittering av personalen och neddragningar i personalstyrkan. De nya nedskärningarna drabbar i värsta fall uteslutande undervisningen.

Vi anser att minskningarna i statsandelarna bör verkställas utan att den grundläggande servicen, till exempel utbildningen, äventyras.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

att moment 29.40.30 ökas med 259 000 000 mark.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

31. Inkomststöd för jordbruket och trädgårdsodlingen (delvis EU)

41. *Nationellt stöd för jordbruket och trädgårdsodlingen (EU)* (reservationsanslag 2 år)

Det nationella stödpaketet för jordbruket och det anknyttande stödet under övergångsperioden var av avgörande betydelse för hur jordbrukarbefolkningen röstade i folkomröstningen om EU. Jordbruksåtgärderna enligt anslutningsfördraget utgör ett samlat komplex, där insatserna för att gardera sig mot allvarliga svårigheter inom jordbruket utgör en viktig del. Sedan 1995 har stödet under övergångsperioden och det nordliga stödet getts ut med stöd av anslutningsfördraget.

Enligt anslutningsfördraget skall behovet av stödet för allvarliga svårigheter bedömas sedan övriga stöd betalats fullt ut. Med stöd av artikel 141 i anslutningsfördraget medger kommissionen Finland tillstånd att ge ut nationellt stöd för att producenterna skall kunna anpassa sig till den gemensamma jordbrukspolitik.

Regeringen Lipponen öppnade det nationella stödpaketet som Finland fick i samband med EU-medlemskapet egentligen första gången redan i samband med första tilläggsbudgeten för 1995, då anslaget för hektartillägget skars ner. I budgeten för 1996 minskades det nationella stödet med 750 miljoner mark jämfört med den nivå som ingick i principbeslutet från den 27 maj 1994. Nu kopplas denna nedskärning, som jordbruket i denna budget får 25 miljoner mark i kompensation för på grund av de höjda energiskatterna, ihop med det jordbrukspolitiska paketet. Paketet innefattar bland andra ett stöd för allvarliga svårigheter i södra Finland, investeringsstöd, lägre räntor på vissa statliga lån, principer för det nationella inkomststödet, finansiering av miljöstödet till jordbruket och mjölkkvoter. Kommissionens stödbeslut från den 30 juli 1996 innehåller både strukturstöd och vissa inkomststöd.

Vad gäller det nordliga stödet för stödområde C skall nedskärningen främst göras efter den så kallade osthyvelprincipen på befintliga stödnivåer. I stödområdena A och B görs nedskärningen på de stödnivåer som Finland förelade kommissionen vid förhandlingarna på grund av artikel 141. I båda stödområdena har nedskärningarna den effekten att jordbruket får sämre möjligheter att stå sig i konkurrensen på den inre marknaden. Neddragningarna påverkar både kostnads- och inkomstutvecklingen inom vårt jordbruk och leder till skillnader dels när det gäller enskilda produkter, dels mellan regionerna.

Dessa dåliga utsikter kommer utan tvivel att besannas om vi inte återgår till stödnivåerna för det nationella paketet enligt principbeslutet 1994, alltså den stödnivå som jordbrukarna utlovades när Finland gick med i EU. För detta behövs ett tillägg på 350 miljoner mark under momentet.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

*att moment 30.31.41 ökas med
350 000 000 mark.*

32. Marknadsföring av jordbruks- och trädgårdsprodukter och balansering av produktionen (delvis EU)

41. Utgifter för balansering av jordbruksproduktionen (reservationsanslag 3 år)

Varje EU-stat har fått sig tilldelad en totalkvantitet för mjölk (landskvot) som den sammantagna referenskvantiteten för varje gård inte

får överskrida. Mejerikvoten för Finland är just nu 2 355 miljoner kilo. Genom anslutningsfördraget och senare förhandlingar har Finland fått rätt att anpassa den sammantagna referenskvantiteten för enskilda gårdar till landskvoten före den 1 april 1997. Ett villkor för detta är att produktionen inte får öka inom det nordliga stödområdet. Kvoten får inte skäras ned för dem som får investeringsstöd. Trots anpassningsåtgärder är producenternas referenskvantiteter fortfarande ungefär 6,4 procent högre än Finlands landskvot.

I praktiken utnyttjas ändå inte hela den nationella mjölkkvoten. Det finns många jordbrukare som ligger långt under sin tillåtna mjölkkvot. Att mjölkkvoten skärs ned jämnt över hela linjen slår hårdast mot unga jordbrukare, eftersom många av dem har löst in den nuvarande kvoten med krediter. Strukturellt sett är det helt fel att gå in för neddragningar. Det måste gå att få fram en annan lösning på problemet med mjölkkvoterna, till exempel en förlängning av anpassningsperioden i kombination med ett program för köp av kvoter.

För att åtgärda de akuta problemen föreslår vi att köp av mjölkkvoter påbörjas med hjälp av budgetmedel. Om det i framtiden behövs större resurser för köpen bör det utredas om medel från lantbrukets utvecklingsfond kan användas för ändamålet.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

*att moment 30.32.40 ökas med
50 000 000 mark för köp av mjölkkvoter.*

86. Skogsbruk (delvis EU)

42. Statsbidrag till organisationer för främjande och övervakning av skogsbruk

Statsbidragen till skogscentralerna och Tapio har minskat under hela 1990-talet. År 1991 uppgick bidraget till 329 miljoner mark, medan anslagstilldelningen 1996 inklusive tilläggsbudgeterna har varit 226 miljoner mark. De personella resurserna vid skogscentralerna och Tapio har minskat i samma mån. År 1991 hade de 1 639 anställda och i år beräknas personalstyrkan vara ungefär 1 100 anställda. Många skogscentraler har också i år permitterat sin personal på 1—3 månader.

Verkställigheten av de nya skogslagarna innebär nya åtaganden för de regionala skogscentralerna, som bedöms motsvara en arbetsinsats

på 38—45 miljoner mark. Inga organisatoriska omställningar räcker till för att få fram de nödvändiga resurserna.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

*att moment 30.86.42 ökas med
12 000 000 mark.*

Huvudtitel 31

TRAFIKMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

24. Vägverket

I budgetpropositionen avsätts 3 120,8 miljoner mark för basväghållning. Det är 235 miljoner mark mindre än 1995.

När anslaget för basväghållning inte höjs, är det omöjligt att ha kvar den nuvarande servicenivån på vägnätet. I och med att anslaget sjunkit jämfört med tidigare år måste nödvändiga underhållsinvesteringar skjutas på framtiden samtidigt som de nya efterlängtrade arbetstillfällena inte kommer. Programmet för beläggningsarbeten har reducerats jämfört med i fjol allt medan vägarna med dålig beläggning bara i år har ökat med drygt 400 kilometer. Med den resurstilldelning som regeringen föreslår är det stor risk att vägarna med dålig beläggning under de närmaste åren ökar från nuvarande 6 400 till 9 000 kilometer vid sekelskiftet.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

*att moment 31.24.21 ökas med
80 000 000 mark.*

25. Statsunderstöd för väghållningen

50. Statsbidrag för underhåll av enskilda vägar

Regeringen tänker inte avsätta anslag för enskilda vägar 1997, trots att riksdagen har fattat beslut om att lagstiftningen om statsunderstöd för enskilda vägar fortfarande skall gälla. I budgeten för 1995 uppgick statsunderstödet för underhåll av enskilda vägar till 103,5 miljoner mark och för byggande av enskilda vägar till 13,5 miljoner mark, dvs. sammanlagt 117 miljoner mark.

Nätet av enskilda vägar omfattar cirka 150 000 kilometer och inemot 700 000 finländare

är bosatta vid enskilda vägar. Noteras bör också att ungefär 70 procent av virkestransporterna går längs enskilda vägar. De enskilda vägarna har därtill stor betydelse för människors fritidsaktiviteter. För dem som bor vid vägarna är det livsviktigt att vägarna är i gott skick.

Utan statsunderstöd kommer de enskilda vägar utan tvivel att förfalla. Väglagen får högre kostnader och åretrunttransporterna försvåras. Det finns över huvud taget inga sysselsättningsmässiga eller statsfinansiella orsaker att de blygsamma anslagen för underhåll av enskilda vägar stryks i budgetpropositionen.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

att statsunderstöden för väghållning och anknyttande moment 31.25.50 för statsbidrag för underhåll av enskilda vägar återinförs i budgeten och

att det beviljas 117 000 000 mark under moment 31.25.50.

55. Ersättningar och understöd för kommunikation

Landsbygdsregionerna har drabbats särskilt hårt av den sittande regeringens politik. Nyligen meddelade Postbanken att den drar sig från 450 postkontor fram till slutet av 1998. Enligt uppgift skall posten göra om dessa kontor till serviceställen för postombud. Postslakten betyder att 90 kommuner går miste om ett eget postkontor. När postlagen godkändes förutsatte riksdagen att hela landet skall ha tillgång till postservice på lika villkor.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

att det i motiveringen till kapitel 31.55 uttalas:

”Utskottet förutsätter att omorganiseringarna av postkontoren görs med hänsyn till att hela landet måste ha tillgång till postservice på lika villkor.

58. Banhållning

21. Banförvaltningscentralen och basbanhållningen (delvis EU) (reservationsanslag 2 år)

Bannätet är i oroväckande dåligt skick, eftersom de flesta sträckor på huvudbanan senast reparerades för 20—30 år sedan. Många ban-

sträckor har på senare tid belagts med hastighets- och viktbegränsningar. Helt nyligen har det skett flera olyckor på grund av det dåliga bannätet. I varutransporter har man fått räkna med förseningar allt medan säkerheten på bangårdarna, särskilt vid transitotrafik, har försämrats. Också statsrevisorerna påpekar i sin berättelse att bannätet är i dåligt skick och föreslår åtgärder. Regeringen avsätter bara 1 453 miljoner mark för banförvaltningscentralen och basbanhållningen 1997. Anslaget är alltför litet och myndigheterna kommer att vara tvungna att införa ytterligare begränsningar i tågtransporterna för att hindra urspårningar.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

*att moment 31.58.21 ökas med
80 000 000 mark.*

Huvudtitel 32

HANDELS- OCH INDUSTRIMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

De små och medelstora företagen måste få bättre verksamhetsbetingelser, om arbetslösheten skall kunna minska radikalt och den ekonomiska tillväxten fortsätta. Nu är det dags att sätta in snabba stimulansåtgärder för produktionen på hemmamarknaden med anknytande gigantiska insatser för att ge de små och medelstora företagen bättre möjligheter att nyanställa. Regeringen har visserligen utarbetat ett relativt bra program för de små och medelstora företagen men i praktiken har inte särskilt mycket gjorts för programmet. Vi behöver snabba konkreta åtgärder: företagets indirekta kostnader för arbetskraft måste fås ner och omstrukturering av arbetslivet sättas in.

De regionalpolitiska företagsinsatserna hotar i år minska med hela hälften jämfört med 1994. Dessutom har till exempel det regionala transportstödet som är så viktigt för utvecklingsområdena i praktiken dragits in helt och hållet. Regeringens politik är illavarslande, eftersom vi nu mer än någonsin behöver insatser för att stimulera de små och medelstora företagen ute i regionerna för att balansera upp utvecklingen i hela landet.

På grund av det ovanstående måste inte bara investeringsstödet till företagen och bidragen till små och medelstora företag utan också energiunderstöden höjas till den nivå de hade 1995. Också anslaget för Statsgaranticentralen och till

internationaliseringen av företag måste höjas. Över lag måste handels- och industriministeriet få bättre möjligheter att skapa nya arbeten, och inte bara tillfälliga bidrag för att flytta runt arbete från ett ställe till ett annat.

50. Industrins främjande

60. Överföringar till statsgarantifonden och exportgarantiersättning (förslagsanslag)

Som utskottet säger i betänkandet kan nya arbetstillfällen bara skapas genom större företagssamhet och vi måste särskilt sätta vårt hopp till exportföretag inom teknologiområdet. Åtminstone handeln och samarbetet med Ryssland kunde erbjuda stora möjligheter till ökad produktion och därmed också nya vägar att få ner arbetslösheten.

Nu behövs det målmedvetna tag för att stärka de små och medelstora företagen. Det de behöver mest är hjälp med etableringen i form av innovations- och utvecklingsbidrag men också riskfinansiering. Det är angeläget att anslaget till Statsgaranticentralen höjs för att de små och medelstora företagen skall få bättre tillgång till riskfinansiering. Vi anser att anslaget till Statsgaranticentralen måste höjas.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

*att moment 32.50.60 ökas med
50 000 000 mark.*

51. Stödjande av investerings- och utvecklingsprojekt inom företagsverksamheten

49. Stödjande av företagets investerings- och utvecklingsprojekt (delvis EU) (förslagsanslag)

Näringspolitiken är ett av de viktigaste verktyg som vi har till vårt förfogande för att balansera upp utvecklingen i landet. Tyvärr ligger den regionala jämlikheten inte regeringen speciellt varmt om hjärtat. Ett exempel på detta är att bidragen till företagets utvecklings- och investeringsprojekt tillsammans med de regionala transportstöden 1994 uppgick till ungefär en miljard mark men sjunker i år till ungefär hälften. Därtill bör noteras att EU-stöden på 140 miljoner mark ingår i siffrorna för i år.

Enligt EUs additionalitetsprincip får en stat inte försöka ersätta inhemska struktur- och regionalstöd med EU-medel. Men så verkar det ha gått, eftersom vår regionalpolitik borde ha blivit effektivare 1995—1999 med hänsyn till det ökade

regionalpolitiska stödet från EU och additionalitetsprincipen.

Vi måste bryta denna negativa trend och se över situationen. Inte minst regionerna måste nu kunna satsa betydligt mer än regeringen tillåter på investerings- och utvecklingsstöd till små och medelstora företag med större risktagning om så behövs. Sysselsättningen kan bäst förbättras, om de små och medelstora företagen ges bättre tillväxtmöjligheter.

Det bärande elementet i landskapens regionala program är stödet till småföretagare. Det är viktigt att den nationella finansieringen säkerställs. Av den anledningen kan vi inte acceptera att regeringen föreslår nedskärningar i stödet till företagens investerings- och utvecklingsprojekt.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

att det fjärde stycket i motiveringen till moment 32.51.49 ändras enligt följande:

”Investeringsstöd för utvecklingsområde, småföretagarstöd, utvecklingsstöd för små och medelstora företag samt stöd för förbättrande av företags verksamhetsmiljö får 1997 beviljas till ett belopp av 450 000 000 mark, varav 250 000 000 mark har reserverats för den nationella andelen i projekt som finansieras med medel ur EUs regionala utvecklingsfond. Statsrådet beslutar om varje stödforms andel.”

Dessutom föreslår vi

att moment 32.51.49 ökas med 60 000 000 mark.

55. Energihushållning

40. Energistöd (delvis EU) (förslagsanslag)

Centralen för energipartjänster Motiva, som inrättats av handels- och industriministeriet, har beräknat att varje mark i stöd för en energisyn ger en genomsnittlig årlig besparing på 5 mark i energikostnader. Därför är förslaget i budgetpropositionen att skära ned energistöden illa övervägt.

Regeringens proposition betyder att utvecklingen av inhemska förnybara, uthålliga energiformer bromsas upp. Detta är mycket beklagligt med hänsyn till att energibeskattningen samtidigt håller på att läggas om i en riktning som är mindre gynnsam för inhemska bränslen. Bevil-

ningsfullmakten för energistöd minskar till 60 milj. mk jämfört med att den under den senaste regeringens tid som högst var över 200 milj. mk per år och ännu så sent som i budgeten för 1995 var 130 milj. mk. Denna nedskärning är ödesdigert också för Finlands export. Exporten av energiteknologi som visat prov på en lovande tillväxt blir lidande på att utvecklingsprojekt och provanläggningar för bioenergi, effektiv energianvändning och energisparande inte får tillräckligt stöd. Om energipolitiken urvattnas urholkas också en del av regionalpolitiken.

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att motiveringen till moment 32.55.40 ändras så att det sammanlagda maximibeloppet för de understödsförbindelser som ingås 1997 är 130 000 000 mark i stället för 60 000 000 mark och

att moment 32.55.40 ökas med 10 000 000 mark.

85. Utrikeshandelns främjande

40. Företags internationalisering (delvis EU) (förslagsanslag)

Regeringen föreslår att bevilningsfullmakten för bidrag för företags internationalisering jämfört med budgeten för 1995 skärs ned från 277 till 180 milj. mk. Detta är en dålig lösning, eftersom den försämrar små och medelstora företags möjligheter att internationalisera sig och ta sig över exporttröskeln.

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att motiveringen till moment 32.85.40 ändras så att bevilningsfullmakten för bidrag för främjande av företags internationalisering höjs från 180 000 000 till 250 000 000 mark och

att moment 32.85.40 ökas med 25 000 000 mark.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

De sakkunniga som utskottet har hört bedömer att regeringens neddragningar inom den sociala tryggheten och skattebeslut med största sannolikhet kommer att öka inkomstskillnader-

na. Så kommer det att gå om motivet att sporra människor ställs som ensidigt mål för socialpolitiken utan hänsyn till social rättvisa och jämlikhet. Problemet tillspejdas ytterligare av att regeringen inte har varit kapabel att genomföra reformer som skulle underlätta uppkomsten av nya arbetstillfällen inom företagen. Dessutom inskränker sig regeringens uppfattning om arbete enbart till traditionellt lönearbete, vilket dess njugga inställning till stödet för hemvård av barn är ett bevis för.

Utskottet har i sitt betänkande uppmärksammat de ensidiga förslag som den s.k. arbetsgruppen för flitfällor lagt fram på denna punkt och poängterat att eventuella missförhållanden måste följas upp.

Centern anser att denna uppmärksamhet i sig är helt på sin plats men hopplöst senfödd. Däremot borde regeringen ha lagt om sin politik redan i samband med behandlingen av de behöriga lagförslagen och det i högre grad än vad som nu blev fallet. Flera av regeringens propositioner bryter dessutom mot principen i regeringsprogrammet att nedskärningarna inte får försämra tryggheten för dem som har det sämst ställt i samhället.

Vi föreslår följande korrigeringar i regeringens propositioner:

- grundtrygghetsförmånerna, dvs. grunddagpenningen inom utkomstskyddet för arbetslösa, arbetsmarknadsstödet och rehabiliteringspenningen, måste indexjusteras

- skattelättnaderna bör koncentreras på låg- och medelinkomsttagarna genom att ett effektivare aktiveringsavdrag införs, genom att den extra sjukförsäkringsavgiften för pensionärer sänks från tre till två penni per skatteöre redan från början av 1997 och genom att de försäkrades sjukförsäkringsavgift graderas på ett rättvisare sätt

- hindren för företagens möjligheter att skapa sysselsättning bör snabbt raseras och småföretagarnas s.k. indirekta arbetskraftskostnader sänkas

- valfriheten bör bibehållas inom barndagvården genom att grunddelen för stödet för hemvård återbördas till samma nivå som före nedskärningen i början av 1996

- dagvårdsavgifterna bör bestämmas tydligare och enklare än vad regeringen föreslår och anges i procent av familjens inkomster i stället för att räknas ut enligt invecklade matematiska formler. Dessutom bör valfriheten värnas också såtillvida att familjer med flera barn inte bestraffas i dagvårdsavgifterna.

Centern ser det som en positiv sak att riksdagen för tillfället fick regeringen att avstå från att skära ned det kommunala utkomststödet för unga och att avskaffa nollavgiftsklassen inom dagvården. De ungas minimitrygghet bör inte skäras ned i förlängningen heller, lika litet som myndighetsgränsen i praktiken bör höjas genom att åldersgränser ställs som villkor för stödet. Samordningen av bostadsbidraget och utkomststödet bör i fortsättningen utvecklas så att det inte leder till oskäligheter för dem som bara har minimitryggheten att leva på.

Vad gäller avvecklingen av flitfällorna anser Centern att regeringen ytterligare bör utreda olika modeller för en samordning av den sociala tryggheten och förvärvsarbete med målet att skapa en basinkomst för medborgarna.

De grundläggande kommunala social- och hälsovårdstjänsterna

År 1997 drabbas social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde av 57 procent av den föreslagna nedskärningen på 2 500 miljoner mark i statsandelar, dvs. bortfallet är över 1 400 miljoner mark. Enligt Centerens mening är detta överdimensionerat. Utskottet nöjer sig med att ge akt på hur statsandelsbesparingarna riktas och på vilka behov det finns av att korrigera dem, men det räcker inte med det utan nedskärningarna bör göras skäligare.

Massiva nedskärningar äventyrar kommunernas möjligheter att producera lagstadgade tjänster och försämrar deras kvalitet. Därmed drabbas också jämlikheten mellan medborgarna såväl socialt som regionalt. De som får lida mest av den försämrade kommunala servicen är sådana mindre bemedlade medborgare som har det största behovet av hjälp och som har de minsta möjligheterna att anlita ersättande privata tjänster. Nedskärningarna i kombination med reformen av statsandelssystemet drabbar kommunerna högst olika. Därmed blir kommuninvånarna också regionalt diskriminerade.

En överdimensionerad neddragning av statsandelarna är ett misstag också ur sysselsättningsvinkel. De kommuner som drabbas hårdast blir tvungna att minska sin personal ytterligare. Arbetstakten för de anställda inom social- och hälsovården har redan nu skruvats upp till det yttersta med allehanda utmattningssymtom som följd, visar flera undersökningar. Underskottet inom den fast anställda personalen måste lappas på med temporär personal som anställts med

sysselsättningsstöd. Situationen är inte lyckad, vare sig ur arbetstagarnas, de sysselsattas eller de medborgares synvinkel som behöver tjänsterna.

I anknytning till detta framhåller utskottet på tal om arbetsministeriets förvaltningsområde att vi bör komma ifrån att låta utföra permanenta arbeten inom den offentliga sektorn med sysselsättningsmedel. Utskottet har rätt på denna punkt. I praktiken går det för sig just genom att de överdimensionerade nedskärningarna i de kommunala anslagen återtas och genom att de i samråd med kommunerna inriktas på att trygga arbetstillfällen inom den offentliga servicen.

Vidare menar Centern att den kommunala avbytarservicen inom jordbruket inte får äventyras genom alltför stora nedskärningar.

17. Utkomstskydd för arbetslösa

En av de strukturella orsakerna till den höga arbetslösheten är att de förändrade behoven inom arbetslivet och arbetstagarnas utbildning inte möts. Framför allt är det de långtidsarbetslösa som ofta saknar en adekvat yrkesutbildning. Regeringen utreder om en s.k. utbildningsförsäkring kunde användas för att finansiera studier under arbetslöshet. Det är mycket viktigt och lovvärt att regeringen försöker samordna stödet under arbetslöshet och vid studier. Därtill bör samordningen mellan den arbetskraftspolitiska utbildningen och behoven i arbetslivet snabbt förbättras, precis som utskottet föreslår i fråga om arbetsministeriets huvudtitel.

Med hänsyn till lika behandling av de arbetslösa bör den nya s.k. utbildningsförsäkringen utgöra ett naturligt led i de befintliga systemen för att finansiera vuxenstudier. Därför är det inte en riktig lösning att utbildningsförsäkringen kopplas ihop med arbetslöshetskasssystemet i och med att arbetstagarna då diskrimineras i förhållande till varandra i fråga om sina möjligheter att skaffa sig yrkesutbildning.

50. *Statsandel till arbetslöshetskassor* (förlagsanslag)

Utskottet framhåller i sitt betänkande att hindren för sysselsättning inom den öppna sektorn snabbt måste avvecklas. Utskottet ser de indirekta arbetskraftskostnaderna som det största hindret. Därför bör arbetsgivarernas arbetslöshetsförsäkringsavgift klart graderas till förmån för mindre företag så att ingen avgift alls tas ut om arbetsgivarens lönesumma är under sex (6) miljoner mark per år. Om lönesumman ligger mellan 6 och 60 miljoner mark per år bör avgiften

vara fyra (4) procent på den del som överstiger 6 miljoner, och om lönesumman är över 60 miljoner mark bör avgiften vara fem (5) procent på den överskjutande delen.

51. *Grundskydd i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa* (förlagsanslag)

Grunddagpenningen inom utkomstskyddet för arbetslösa höjdes senast under regeringen Ahos tid för två år sedan. Regeringen Lipponen lägger för andra gången en indexjustering av utkomstskyddet för arbetslösa på is. Detta betyder en eftersläpning på inte mindre än ca 10 procent jämfört med den allmänna utvecklingen i inkomstnivån och därmed ett tydligt avsteg från jämlikheten. Skattebesluten bidrar inte heller de till att hjälpa upp situationen för de arbetslösa. Detta är inte rättvist. Tillräckligt stora anslag bör avsättas för en indexförhöjning av grunddagpenningen.

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att moment 33.17.51 ökas med 60 000 000 mark.

18. Sjukförsäkring

60. *Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen* (förlagsanslag)

För de försäkrade är socialskyddsavgifterna skattelika avgifter och för arbetsgivarna utgör de en ansevärd del av de indirekta arbetskraftskostnaderna. De försäkrades premie, som delvis varit graderad, höjdes när den ekonomiska svackan var som djupast. Pensionärerna betalar en extra sjukförsäkringspremie på tre penni per skatteöre. Nu när en viss flexibilitet tilläts i nedsättningen av skattesatsen, bör nedsättningen vara rättvis.

Graderingen av de försäkrades sjukförsäkringspremie bör kvarhållas och ytterligare accentueras för höginkomsttagarna eftersom skatte-skalorna justeras över hela linjen. Den allmänna premien är 1,90 penni per skatteöre. Enligt vår åsikt bör försäkringspremien dock vara 2,35 penni för ett skatteöresantal mellan 80 000 och 120 000, 3,35 penni för skatteöreslatituden 120 000—180 000 och 4,35 penni när antalet skatteören överstiger 180 000. Premien inbringar då lika mycket som enligt mallen i utskottets betänkande.

Pensionärerna blir inte delaktiga av de skattelättnader som regeringen utlovat. Därför bör den extra sjukförsäkringspremien som de betalar sänkas från tre penni till två penni per skatteöre från början av 1997.

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att moment 33.18.60 ökas med 450 000 000 mark.

Arbetsgivarnas sjukförsäkringsavgifter bör vara sådana att företagens möjligheter att ge så många som möjligt arbete tryggas. Med avvikelse från utskottets betänkande föreslår vi att de privata arbetsgivare villas lönekostnader stannar under 6 miljoner mark över huvud taget inte skall behöva betala arbetsgivares sjukförsäkringsavgift. För en lönesumma på 6—60 miljoner mark per år skulle avgiften vara en (1) procent och för årslöner på över 60 miljoner mark två (2) procent. På övriga punkter omfattar vi utskottets förslag.

19. Pensionsförsäkring

60. *Statens andel i de utgifter som föranleds av folkpensionslagen (förslagsanslag)*

Pensionsförsäkringsavgifterna är den största posten bland de privata arbetsgivarnas indirekta arbetskraftskostnader. Därför är en spridning av avgiften av avgörande betydelse i synnerhet för små arbetskraftsintensiva företag.

För att ge småföretagen bättre förutsättningar att anställa folk bör graderingen av pensionsförsäkringsavgiften för företagare göras mer markant enligt följande modell:

— Ingen avgift uppbärs för en förskottsskattepliktig lönesumma på upp till tre miljoner mark, förutsatt att avskrivningarna är mindre än en miljon mark.

— Om de planenliga avskrivningarna på anskaffningsutgifterna för anläggningstillgångar överstiger 300 000 mark och samtidigt utgör minst 10 och högst 30 procent av de löner som utbetalts under nämnda tid, uppgår folkpensionsavgiften till fyra (4) procent av de förskottsskattepliktiga lönerna.

— Om avskrivningarna överstiger 300 000 mark och samtidigt utgör mer än 30 procent av de löner som utbetalts under nämnda tid, är avgiften 6,9 procent.

20. Olycksfallsförsäkring

53. *Statens andel i kostnaderna för lantbruksföretagares olycksfallsförsäkring (förslagsanslag)*

Regeringen har redan tidigare försämrat den sociala tryggheten för lantbruksföretagare. Spar-

arbetsgruppen har enhälligt konstaterat att de beslut som fattats hittills väl räcker till för att regeringsprogrammets sparmål skall uppnås. Med hänsyn till att lantbrukarna redan tidigare utsatts för nedskärningar kan vi inte gå med på att olycksfallsförsäkringen för lantbruksföretagare och villkoren för självrisktiden under sjukdom ytterligare försämrats.

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att moment 33.20.53 ökas med 10 000 000 mark.

32. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

De gigantiska neddragningarna i statsandelarna, omstruktureringen av hela statsandelsmekanismen och övriga ingrepp som staten gjort i lagstiftningen får konsekvenser för den kommunala ekonomin och utgör därmed ett allvarligt hot mot de grundläggande fri- och rättigheter som regeringsformen tillförsäkrar medborgarna. Vissa grupper med särskilda behov har fått känna på en ordentlig försämring av servicen och skillnaderna mellan kommunerna har ökat. Utskottet har konstaterat att problem på denna punkt förekommer inom mentalvårdstjänsterna för barn, primärvården och den specialiserade sjukvården. Utskottet hade tydligare bort lyfta fram det hot som försämringen i statsandelarna utgör.

På grundval av det ovan anförda föreslår vi

att det i motiveringen till moment 33.32.30 uttalas:

”Utskottet förutsätter att regeringen ser till att alla medborgare, oavsett var de bor och oavsett om de själva klarar av att skaffa sig den service de behöver, har tillgång till samma social- och hälsovårdstjänster av lika hög kvalitet.”

30. *Statsandel till kommunerna för social- och hälsovårdens driftskostnader (förslagsanslag)*

De korrigeringar som riksdagen gjorde i lagstiftningen om vård av små barn är inte nog. Ingenting har gjorts åt de missförhållanden som uppstod när stödet för hemvård skars ned drastiskt i början av 1996. Familjerna har ingen reell rätt att välja den dagvårdsform som bäst skulle svara mot barnets och familjernas behov och situation. Därtill har kommunernas utgifter ökat

när 22 000 barn invaderat den kommunala dagvården efter att tidigare ha vårdats med hemvårdsstöd. Om stödet för hemvård av barn höjs till nivån 1995 innebär det inte några extra kostnader eftersom såväl kommuner som stat kan räkna med minst lika stora besparingar i utgifter för social trygghet och dagvård.

Redan 1996 skär regeringen bort 1 800 miljoner mark från statsandelarna för social- och hälsovården och nu föreslås att statsandelarna skall minska med ytterligare 1 400 miljoner mark. För att kommunerna skall kunna producera tillräckligt med tjänster får nedskärningarna i statsandelarna inte bli så här stora.

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att moment 33.32.30 ökas med ett extra tillägg på 400 000 000 mark.

57. Semesterverksamhet

40. Statlig ersättning för kostnaderna för semesteravbytare för lantbruksföretagare (förslagsanslag)

Avbyterservice för lantbruksföretagare har försämrats och många avbytare går omkring arbetslösa. Även om den nya lagen om avbyterservice för lantbruksföretagare röjer undan vissa olägenheter uppnås inte lagens syfte om inte avbyterservice får tillräckligt med anslag. De som behöver avbyterservice kan inte utnyttja sin rätt och yrkeskunniga avbytare blir arbetslösa. Det räcker med att se vad som hänt i år för att inse att avbytersystemet inte tål okontrollerade ingrepp. För att tjänster skall finnas att tillgå och avbytarerna ha arbete föreslår vi

att moment 33.57.40 ökas med 100 000 000 mark.

Huvudtitel 34

ARBETSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Regeringen håller på att gå bet på sin uppgift att halvera arbetslösheten under valperioden. Den har inte kurage nog att ta till omstruktureringar och revidera lagstiftningen så att möjligheterna att ge och få arbete radikalt förbättras.

Arbetslösheten är fortfarande hög och hotar att polarisera samhället. Också de regionala skill-

naderna i arbetslösheten håller på att öka. Även om den totala arbetslösheten har minskat något visar arbetslösheten en uppåtgående trend inom de områden där arbetslösheten är värst. De åtgärder som regeringen stannat för har på intet sätt förbättrat situationen, tvärtom har den försämrats. Inte heller gör åtgärderna inom arbetsministeriets förvaltningsområde saken bättre när grunderna för fördelning av sysselsättningsanslag till kommunerna ändras så att områdena med den högsta arbetslösheten blir förfördelade.

06. Arbetskraftspolitiken

30. Lönebaserat sysselsättningsstöd till kommuner och samkommuner (förslagsanslag)

Där arbetslösheten är störst har kommunerna försökt ge i synnerhet de långtidsarbetslösa tillfälliga arbetsplatser. Behovet har varit stort när utbudet av arbetsplatser inom den öppna sektorn varit mycket knappt. I det fall att en kommun anställt fler arbetslösa än normalt har staten betalat ut extra stöd enligt sysselsättningslagen. Nu håller staten på att undandra sig sitt sysselsättningsansvar också på denna punkt, vilket ytterligare gör nöden större inom de områden där arbetslösheten är i topp och för de arbetslösa som bor där.

Centern menar att staten fortfarande bör bära ansvar för hela landet och aktivt försöka krympa skillnaderna i arbetslösheten i samråd med kommunerna.

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att det i motiveringen till moment 34.06.30 uttalas:

”Utskottet förutsätter att regeringen ser till att gapet mellan de regionala arbetslöshetssiffrorna målmedvetet reduceras och att det i kommuner och städer inte tillåts uppstå problemområden med hög arbetslöshet.”

På grundval av det ovan anförda föreslår vi

att moment 34.06.30 ökas med 91 000 000 mark.

52. Arbetsmarknadsstöd (förslagsanslag)

Arbetsmarknadsstödet används för att trygga utkomsten speciellt för unga som blir arbetslösa, men också för långtidsarbetslösa. Arbetsmark-

nadsstödet är förknippat med vissa element som avser att aktivera de arbetslösa att söka arbete. I detta avseende har villkoren för arbetsmarknadsstödet stramats åt, i vissa fall till och med alltför mycket. Det är inte heller rättvist att barntillägget till arbetsmarknadsstödet skurits ned till endast 40 procent av barntillägget för annat arbetslöshetsstöd. Arbetsmarknadsstödet är så litet att många — och allt fler — unga och långtidsarbetslösa har varit tvungna att ty sig till kommunalt utkomststöd. När det gäller skattereformen visade regeringen dem kalla handen genom att förneka dem rätten till skatteavdrag.

Det är helt ofattbart att de utsatta arbetslösa skall få det ännu sämre ställt när indexjusteringen av arbetsmarknadsstödet gång på gång slopas. I dagsläget släpar arbetsmarknadsstödet efter med cirka 10 procent och regeringen har planer på att frysa ned justeringarna fram till 1999. Centern menar att arbetsmarknadsstödet bör få adekvata anslag.

Helsingfors den 13 december 1996

Maria Kaisa Aula /cent
Jukka Vihriälä /cent
Markku Lehtosaari /cent

Hannu Kemppainen /cent
Maija-Liisa Lindqvist /cent
Markku Vuorensola /cent
Mauri Pekkarinen /cent

Markku Koski /cent
Olavi Ala-Nissilä /cent
Raimo Liikkanen /cent

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att moment 34.06.52 ökas med ett extra tillägg på 205 000 000 mark.

62. Statsunderstöd för lindrande av arbetslösheten (delvis EU) (förslagsanslag)

Utskottet har blivit uppmärksamgjort på att de 40 miljoner mark som reserverats för arbeidskraftspolitisk strukturuomvandling inte är nog.

På grundval av det ovan anförda föreslår vi

att det i motiveringen uttalas:

”Utskottet förutsätter att finansieringen för områden där störningar förekommer i strukturuomvandlingen och av projekt som ingår i regionala utvecklingsprogram tryggas.”

UTRIKESUTSKOTTET*Bilaga 1***Utlåtande 19/1996 rd****Regeringens proposition 103/1996 rd***Till Statsutskottet*

Med stöd av 18 a § 3 mom. arbetsordningen för riksdagen har utrikesutskottet beslutat att som utlåtande om regeringens proposition om statsbudgeten för 1997 (RP 103/1996 rd), som remitte-

rades till statsutskottet den 17 september 1996, hänvisa till sitt betänkande 15/1996 rd om regeringens berättelse till riksdagen om utvecklingssamarbetet 1994.

Helsingfors den 20 september 1996

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Markus Aaltonen /sd, vice ordföranden Eva Biaudet /sv samt medlemmarna Satu Hassi /gröna, Sinikka Hurskainen /sd, Antero Kekko-

nen /sd, Kimmo Kiljunen /sd, Juha Korkeaoja /cent, Outi Ojala /vänst, Martti Tiuri /saml, Erkki Tuomioja /sd, Jarmo Wahlström /vänst och Ben Zyskiewicz /saml.

FÖRVALTNINGSUTSKOTTET

Bilaga 2

Utlåtande 5/1996 rd

Regeringens proposition 103/1996 rd

Till Statsutskottet

Riksdagen har remitterat proposition 103/1996 rd om statsbudgeten för 1997 till statsutskottet för beredning. Enligt arbetsordningen för riksdagen har ett specialutskott rätt att på eget initiativ lämna utlåtande om budgetpropositionen till statsutskottet i fråga om sitt behörighetsområde.

Med anledning av ärendet har utskottet hört överdirektören Pekka Kilpi, konsultative tjänstemannen Pasi Korvenranta och konsultative tjänstemannen Martti Kallio vid inrikesministeriet, arbetsmarknadsjuristen Pirkko Leivo vid Kommunala arbetsmarknadsverket, utvecklingschefen Erkki Torppa från Jyväskylä stad, kommundirektören Heikki Aurasmaa från Pihtipudas kommun, sektordirektören Jarmo Lehtonen vid Kommunsektorns fackförbund, arbetsmiljösekreteraren Vappu Hakkarainen vid Kommunaltjänstemannaförbundet, ordföranden Juhani Räsänen vid Förhandlingsorganisationen för kommunal teknik och grundservice, ombudsmannen Lahja Perttula vid Finlands Hälsovårdsförbund och utvecklingschefen Arja Niittyinen vid Finlands Primärskötarförbund.

Utskottets ställningstaganden*Allmänt*

Utskottet tar nedan ställning till vissa frågor i anknytning till dess förvaltningsområde. Budgetpropositionen behandlas också till behövliga delar i samband med proposition 149/1996 rd med förslag till ändring av lagen om statsandelar till kommunerna.

Häradsreformen

Häradsreformen träder i kraft den 1 december 1996. Det betyder att de nuvarande länsmansdistrikten, inklusive de gamla städernas fristående organisationer och häraden ersätts med 90 nya

härader. Enligt det nya samordnade systemet får 77 härader häradsämbeten och 13 härader fristående ämbetsverk.

När riksdagen antog lagarna i anknytning till häradsreformen vårsessionen 1996 den förutsatte den att regeringen ser till att verkställigheten av reformen nog följs upp med hänsyn bland annat till att det finns en tillräckligt god tillgång på tjänster på lika villkor i landets olika delar, att framför allt polis-, utöknings- och åklagaruppgifterna ordnas och sköts i härader, att samarbetet är gott och brett, att samarbetsområdena inom olika sektorer är sinsemellan samordnade på det regionala planet och att det finns tillräckligt med gemensam assisterande personal samt att regeringen före utgången av 1999 avger en redogörelse till riksdagen om verkställigheten av häradsreformen.

Utskottet oroar sig över hur häradsämbetena skall fungera, särskilt när det gäller tillgången och nivån på servicen. Utskottet förutsätter att häraden får adekvata resurser också för häradsämbetenas gemensamma utgifter.

Utskottet påminner därför i detta sammanhang om målen med polisförvaltningen och uppmärksammar anslagsutvecklingen. Det är viktigt att se till att polisen får tillräckligt stora personella och andra resurser för att kunna garantera säkerheten i samhället.

Den regionala utvecklingen

Enligt 6 § 1 mom. lagen om regional utveckling anger statsbudgeten för förvaltningsområdena de anslag som kan användas för att främja de regionala utvecklingsmålen och de regionutvecklingsprogram som upprättas för dessa mål (regionutvecklingspengar). I den allmänna motiveringen till budgetpropositionen listas de moment där anslagen enligt momentmotiveringen är avsatta för regionutvecklingspengar.

Enligt utskottet bör regionutvecklingspengarna ses i ett helhetsperspektiv. Samtidigt uttrycker

utskottet sin oro över att anslagen för de regionala utvecklingsmålen är så knappt tilltagna. De nationella stöden för regionala projekt bör ses i relation till medfinansieringen från EU:s regionala utvecklingsfonder. Behovet av projektfinansiering bör ses över med hänsyn till att de regional- och strukturpolitiska insatserna bör genomföras effektivare och ha större verkan, särskilt när det gäller de sysselsättningsfrämjande åtgärderna.

Utskottet menar att regionutvecklingspengar bör användas för projekt som ger medborgarna bättre möjligheter att få arbete i sin hembygd. Utskottet finner därför att både förslagen i landsbygdspolitiska samarbetsgruppens lägesrapport från den 24 september 1996 och förslagen till vidareutveckling av statspolitiken spelar en central roll i sammanhanget.

Utskottet framhåller att regeringen avsätter 104 500 000 mark under moment 26.98.43 för landskapsutvecklingspengar. Anslaget är lika stort som för i år och 20 500 000 mark lägre än 1995. I samband med att lagen om regional utveckling antogs 1993 förutsatte riksdagen att anslaget höjs till minst 200 miljoner mark. För närvarande går nästan hela anslaget till nationell medfinansiering av projekt som stöds av EU:s strukturfonder. Därutöver går en del av anslaget till nationella program för kompetenscentra. På många håll i landet kan det skönjas en del oroväckande trender inom den regionala utvecklingen. Det är därför angeläget att de stadspolitiska behoven vägs in i budgeten och att anslaget så snart som möjligt höjs åtminstone till den nivå som riksdagen har förutsatt. Om detta inte annars låter sig göra bör de sektorspecifika utvecklingspengarna slås samman till landskapsutvecklingspengar.

Den kommunala ekonomin

Rent allmänt framhåller utskottet att statsandelarna till kommunerna har skurits ned under

Helsingfors den 10 oktober 1996

hela 1990-talet. I fjol minskades de med en miljard mark och i år med ytterligare i 3,8 miljarder mark. Trots detta har det finansiella läget i kommunerna varit relativt stabilt, främst tack vare de ökade skatteintäkterna. På grund av de ökade skatteintäkterna och de minskade statsandelarna har kommunernas finansiella struktur dock förändrats på ett avgörande sätt. Regeringen räknar i budgetpropositionen med att kommunernas finansiella läge kommer att försämrats 1997.

Även om den ekonomiska situationen ute i kommunerna i regel fortfarande är relativt god finns det enligt uppgifter till utskottet stora skillnader mellan kommunerna. Detta kan leda till att medborgarna behandlas olika beroende på var de bor. Det finns en viss risk för att de kommuner som har det allra sämst ställt inte kommer att kunna tillhandahålla all basservice. Det är fullt möjligt att saken ställs på sin spets på grund av till exempel arbetslösheten, skillnaderna i näringsstruktur och de divergerande återverkningarna av nedskärningarna i statsandelarna och leder till allt större skillnader i kommunernas ekonomiska möjligheter att fullfölja sina åtaganden. I synnerhet grupper med särskilda behov kan få sina förmåner nedskurna på grund av problemen anhopningar i vissa kommuner. Paradoxalt nog är det risk för att efterfrågan på just denna service samtidigt ökar i de drabbade kommunerna. Stora ekonomiska problem i kombination med resurssvaghet leder i många fall också till att den kommunala personalen blir allt mer utbränd.

Utskottet anser att lagstiftningen bör ses över i syfte att förebygga de problem som beskrivs ovan och för att stödja ekonomiskt hårt utsatta kommuner. På grundval av det ovan sagda anför utskottet

att statsutskottet bör utarbeta sitt betänkande med hänsyn till vad som sägs ovan.

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Matti Väistö /cent samt medlemmarna Juhani Alaranta /cent, Ulla Juurola /sd, Reijo Kallio /sd, Toimi Kankaanniemi /fkf, Juha

Karpio /saml, Valto Koski /sd, Osmo Kurola /saml, Pehr Löf /sv, Jukka Mikkola /sd, Tuija Pohjola /sd, Iivo Polvi /vänst och Aulis Ranta-Muotio /cent.

TRAFIKUTSKOTTET

Bilaga 3

Utlåtande 12/1996 rd

Regeringens proposition 103/1996 rd

Till Statsutskottet

Trafikutskottet har med stöd av 18 a § 3 mom. arbetsordningen för riksdagen beslutat lämna utlåtande om budgetpropositionen för 1997 när det gäller utskottets kompetensområde.

Med anledning av ärendet har utskottet hört biträdande avdelningschefen Marja Heikkinen och byggnadsrådet Juhani Tervala vid trafikministeriet.

Väg- och banhållning

Det är enligt utskottets åsikt nödvändigt att trafiknätet är säkert i hela landet och i så gott skick att trafikbehovet tillgodoses. Trafiknätet bör underhållas med hänsyn till hur bosättningen och produktionen är fördelad. Å andra sidan har staten på senare år haft sämre finansieringsmöjligheter. Därför överstiger det årliga behovet av anslag för trafikinfrastruktur den nuvarande finansieringen med nästan två miljarder mark.

Riksdagen beslutar om finansieringen av väg- och banhållning inom ramen för statsbudgeten. Utskottet har den uppfattningen att den som äger vägnätet är skyldig att se till att de som använder allmänna vägar kan färdas smidigt och tryggt. De föreslagna nedskärningarna av anslagen för väghållning av allmänna vägar rimmar illa med målen att hålla vägarna i skick och hålla fast vid underhållsnivån, öka trafiksäkerheten och förbättra miljön. Trafikutskottet menar att det inte längre finns rum för besparingar i vägbudgeten eftersom de nuvarande anslagen inte ens räcker till för att upprätthålla den befintliga nivån.

Bannätet uppfyller enligt utskottets uppfattning inte alla krav som ställs på tågtrafiken. Bannätet byggdes till största delen upp på 1960-talet och behöver nu saneras, eftersom allt fler sträckor beläggs med trafikbegränsningar och restriktionerna ökar år för år. Anslagen för banhållning måste bli större om kvaliteten skall kunna bibehållas, bannätet utvecklas och säkerheten förbättras.

Statsunderstöd för enskilda vägar

En särskild fråga som trafikutskottet har tagit upp är det föreslagna anslaget till statsunderstöd för underhåll av färjor och broar vid privata vägar (31.99.50, reservationsanslag 3 år).

Statsunderstöden för enskilda vägar avskaffades till största delen vid ingången av 1996. Staten beräknas därigenom spara in ungefär 100 miljoner mark om året.

Ungefär 70 procent av alla vägar och gator i vårt land är privatvägar och utgör således en viktig del av vårt trafiknät. Statsunderstöden för enskilda vägar infördes för mer än 30 år sedan och syftet var att jämma ut skillnaderna mellan dem som bor vid allmänna vägar och gator och invånarna vid enskilda vägar. Systemet har fungerat väl och de enskilda vägarna har tack vare statsunderstöden varit bilanpassade.

Risken med besparingarna är att de enskilda vägarna blir sämre. Detta kan väntas medföra svårigheter för bl.a. virkestransporter, busstrafik, skolskjutsar, mjölkbilar och utryckningsfordon. På grund av de regionala skillnaderna i kommunernas ekonomi kan alla kommuner inte ge understöd till enskilda vägar på samma sätt. Kommunerna har ingen skyldighet att stödja enskilda vägar ekonomiskt.

Problemet med sparbesluten är att statsunderstöden till enskilda vägar dragits in nästan helt och hållet utan att någon ordentlig konsekvensbedömning gjorts i förväg. Trafikutskottet föreslår att statsutskottet när det utarbetar sitt betänkande tar in ett motiveringsuttalande om att statsrådet bör göra en konsekvensbedömning av sparåtgärderna och särskilt övervaka hur de enskilda vägarnas skick utvecklas och vid behov ta ställning till om statsunderstödet för enskilda vägar bör återinföras.

På grundval av det ovan sagda anför trafikutskottet vördsamt

att statsutskottet bör beakta det ovan anförda när det behandlar ärendet.

Helsingfors den 8 oktober 1996

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Pauli Saapunki /cent, vice ordföranden Esko-Juhani Tennilä /vgr, medlemmarna Klaus Bremer /sv, Tarja Filatov /sd, Risto Kuisma /sd, Jorma Kukkonen /sd, Kalevi Lamminen /saml,

Eero Lämsä /cent, Raimo Mähönen /sd, Tero Mölsä /cent, Reino Ojala /sd, Tuija Maaret Pykäläinen /gröna, Pentti Tiisanen /vänst (delvis) och Raimo Vistbacka /saf samt suppleanten Tauno Pehkonen /fkf.

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTET*Bilaga 4*

Utlåtande 18/1996 rd

Regeringens proposition 103/1996 rd

Till Statsutskottet

Riksdagens biträdande generalsekreterare har genom ett brev den 17 september 1996 i det syfte som framgår av 18 a § 3 mom. arbetsordningen för riksdagen sänt ett utdrag ur riksdagens beslutsprotokoll över proposition 103/1996 rd om statsbudgeten för 1997 till jord- och skogsbruksutskottet för kännedom.

Utskottet tar nedan ställning dels till utvecklingen av landsbygden, dels till frågor i anknytning till de aktuella propositionerna om en skogslag och en lag om finansiering av skogsbruket (RP 63/1996 rd).

Med anledning av ärendet har utskottet hört överdirektören Timo Kotkasaari, biträdande avdelningschefen Sampsa Sivonen och forstrådet Jouko Paloniemi vid jord- och skogsbruksministeriet, äldre budgetsekreteraren Elina Selinheimo vid finansministeriet, direktören Olli-Pekka Väänänen vid Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK, EU-praktikanten Kristian Westerholm vid Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund och direktören Ilmo Kolehmainen vid Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio.

Budgetpropositionen

Utveckling av landsbygden. De viktigaste insatserna för att utveckla landsbygden är enligt budgetpropositionen regeringens landsbygdsprogram och andra uppdrag inom samarbetsgruppen för landsbygdspolitiken, regionala utvecklingsprogram delfinansierade av EU:s strukturfonder och gemenskapsinitiativet LEADER II (samverkan mellan åtgärder som syftar till att utveckla landsbygdens ekonomi). Hit räknas också en utsträckning av utvecklingsinsatserna till områden som inte kan utnyttja gemenskapsinitiativet LEADER.

Enligt propositionen syftar insatserna för att utveckla landsbygden till att bibehålla befolkningen på nuvarande nivå totalt sett, även om den fortsätter att minska i de mest avlägsna byar-

na. Metoder som kan tillgripas är bl.a. att öka, stärka och diversifiera de små och medelstora företagen, bredda basen för jordbrukarbefolkningens inkomstmöjligheter samt förbättra servicen på landsbygden och göra landsbygden mer attraktiv. Åtgärderna sätts in av flera olika förvaltningar samt finansieras med både nationella medel och genom EU:s struktur- och regionalpolitik. Jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde medverkar i de regionala programmen inom ramen för EG:s mål 5b (landsbygd), 6 (mycket glest befolkade områden) och 2 (industriorter som drabbats av strukturomvandling). Åtgärderna finansieras dels med medel från EU:s strukturfonder, dels nationellt inom de finansiella ramar som kommissionen godkänt för programmen. Jord- och skogsbruksministeriet har hand om den administrativa sidan av gemenskapsinitiativet LEADER II (samverkan mellan åtgärder som syftar till att utveckla landsbygdens ekonomi) samt om samordningen mellan de olika förvaltningarna.

Vidare framhåller regeringen att landsbygdsprogrammet syftar till att öka, stärka och diversifiera de små och medelstora företagen, bredda basen för jordbrukarbefolkningens inkomstmöjligheter samt förbättra servicen på landsbygden och göra landsbygden mer attraktiv. Landsbygden skall få en bredare bas för sysselsättning och inkomstmöjligheter genom förbättrade verksamhetsbetingelser och större konkurrenskraft för företagen och gårdarna. Samma syfte tjänar också en breddning av exploateringen av naturresurserna och satsningar på kompetensutveckling.

Skogsbruket. Regeringen har som mål att de aktuella förslagen till en skogslag och till lagar om finansiering av skogsbruket skall träda i kraft vid ingången av 1997. Nya lagar väger numera allt mer in både miljöaspekter och kraven inom virkesproduktionen. Av propositionen framgår vidare att arbetet för en hållbar virkesproduktion har högsta prioritet i skogsvården och i istandsättningsdikningen. Skogscentralerna kommer

att få en allt viktigare uppgift i att bevara skogarnas biologiska mångfald.

Skogsbruket skall alltså styras enligt principen om en hållbar utveckling, vilket betyder att skogsvården och skogsanvändningen i allt väsentligt tar hänsyn till skogens variationsrikedom, produktivitet, regenerationsförmåga och livskraft. Ett annat viktigt mål är att skogen nu och i framtiden skall kunna leva upp till viktiga ekologiska, ekonomiska och sociala mål. För måluppfyllelsen kommer olika skogspolitiska styrmedel att tillämpas: normstyrning, ekonomiska styrmedel, styrning av verksamheten, deltagande i planering och rådgivning samt forskning. Målen ingår i miljöprogrammet för skogsbruket och i den reviderade skogslagstiftningen. De skall också innefattas i ministeriets strategi för naturresurserna, i kriterierna för och indikatorerna på ett hållbart skogsbruk och i det nationella skogsprogrammet som utarbetas senare.

Regeringen understryker att en av de viktigaste målen för skogsbruket är att upprätthålla virkesproduktionen och effektivt utnyttja skogsresurserna med hänsyn till skogarnas vitalitet och deras biologiska mångfald. I detta sammanhang är den nedbantade organisationen för främjande och övervakning av skogsbruket med den nya direkta resultatstyrningen samt den nya skogslagen och lagen om finansiering av hållbart skogsbruk som träder i kraft vid ingången av 1997 instrumentella. Revideringen av lagen om skogsvårdsföreningar slutförs.

Enligt budgetpropositionen har jord- och skogsbruksministeriet följande primära mål för skogscentralernas arbete 1997: övervaknings- och inspektionsverksamheten skall se till att skogslagstiftningen följs och ta fram fakta om kvaliteten på behandlingen och vården av skogarna för eventuella förbättringsåtgärder. Särskilt avseende fästs vid att arbetet med skogsförnyelsearealerna och de statligt finansierade åtgärderna enligt lagen om finansiering av hållbart skogsbruk håller en hög kvalitet och följer lagbestämmelserna. Det kommer att göras fältinspektioner på totalt 10 000 platser (9 000 platser 1996).

Utskottets ställningstaganden

Utveckling av landsbygden. Som ovan sägs är flera förvaltningar involverade i utvecklingen av landsbygden och åtgärderna finansieras med både nationella medel och EU-stöd. Utskottet finner det positivt att budgetpropositionen inne-

fattar ett generellt förslag till åtgärder för att utveckla landsbygden. Enligt regeringen är landsbygdsprogrammet för en välfungerande landsbygd ett av de viktigaste instrumenten i utvecklingsarbetet. Utskottet menar att programmet spelar en stor roll för den övergripande utvecklingen av landsbygden och utgör ett lämpligt underlag för samverkan mellan olika förvaltningar. Programmet syftar till att inom de givna ekonomiska realiteterna omfördela resurserna och samordna insatser från olika förvaltningar. Om landsbygden alltså skall kunna utvecklas beror i allt väsentligt på hur insatser från det allmänna samverkar och harmonierar med varandra. Utskottet finner insatserna i programmet viktiga och snabbar på dem.

Utskottet påpekar att jord- och skogsbruksförvaltningen inte har haft beredskap att skapa ett fullgott nationellt regelverk och att de möjligheter som funnits därför inte kunnat utnyttjas. Stödet till småföretag behandlas för närvarande av EU-kommissionen. Liknande dröjsmål har också förekommit i handläggningen av utvecklingen av jordbruket och sysselsättningsläget på landsbygden.

Skogsbruket. I en utredning till utskottet påpekas att statsbidragen till skogscentralerna och Tapio har minskat under hela 1990-talet. År 1991 uppgick anslaget till 329 miljoner mark. Anslaget för 1996 uppgår till 226 miljoner mark om förslaget i tilläggsbudgeten räknas in. Antalet anställda vid skogscentralerna och Tapio har skurits ned i samma mån. 1991 uppgick antalet anställda till 1 639 och i slutet av i år beräknas antalet vara cirka 1 100. Många skogscentraler har också i år permitterat personalen på 1—3 månader. Skogscentralernas och Tapios uppgifter och mål har inte minskat i samma takt som resursnedskärningarna. Så har budgetförslaget till exempel en miljon hektar som mål för skogsplaneringen, vilket är lika mycket som den genomförda arealen 1995. Det året var de tillgängliga resurserna 20 procent större.

Enligt en utredning till utskottet ger skogslagarna de regionala skogscentralerna nya uppgifter för en arbetsinsats motsvarande 38—45 miljoner mark. Årets personalneddragningar är i samma storleksklass som behovet av extra resurser. Organisatoriska omställningar (interna omstruktureringar eller antalet organisationer) räcker inte längre till för att skaffa fram nödvändiga medel. De effektivitetshöjande åtgärderna har redan uttömts på grund av tidigare anslagsnedskärningar.

Utskottet framhåller att de största förväntningarna på revideringen av skogslagen gäller skogens mångfald, regionala målprogram för skogsbruket samt rådgivning, utbildning och information. Reformen för också med sig andra omställningar, till exempel investeringar i dataadministration (ett system för platsuppgifter). Lagreformen ger således organisationen för främjande och övervakning av skogsbruket en lång rad nya uppgifter. Utskottet vill i detta sammanhang ytterligare påpeka att de bristande re-

surserna hindrar måluppfyllelsen. Därigenom blir framför allt skogens mångfald, de regionala målprogrammen för skogsbruket, rådgivningen, utbildningen och informationen lidande. Dessamma gäller underhållet och utvecklingen av dataadministrationen.

Utskottet anför vördsamt

att statsutskottet bör utarbeta sitt betänkande med hänsyn till det som sägs ovan.

Helsingfors den 8 oktober 1996

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Timo Kalli /cent, vice ordföranden Kari Rajamäki /sd samt medlemmarna Raimo Holopainen /sd, Annikki Koistinen /cent, Armas

Komi /cent, Jari Koskinen /saml, Tero Mölsä /cent, Tuija Nurmi /saml, Tauno Pehkonen /fkf, Erkki Pulliainen /gröna, Eila Rimmi /vänst och Janne Viitamies /sd.

FÖRSVARSAUTSKOTTET*Bilaga 5*

Utlåtande 3/1996 rd

Regeringens proposition 103/1996 rd

Till Statsutskottet

Riksdagens biträdande generalsekreterare har genom sin skrivelse den 17 september 1996 i det syfte som framgår av 18 a § 3 mom. arbetsordningen för riksdagen tillställt försvarsutskottet ett utdrag ur riksdagens beslutsprotokoll över regeringens proposition 103/1996 rd om statsbudgeten för 1997 för kännedom. Utskottet beslutade vid sitt möte den 19 september 1996 avge utlåtande i saken till statsutskottet i de delar som hänför sig till försvarsministeriets förvaltningsområde.

Med anledning av ärendet har utskottet hört avdelningschefen Matti Niemi, avdelningschefen Ilkka Puukka och ekonomiplaneraren Mauri Rauhala vid försvarsministeriet, medicinalbrigadgeneralen Timo Sahi och översten Ismo Turunen vid huvudstaben, överstelöjtnanten Kari Siljander och ekonomiplaneraren Kirsi Kauppinen vid Staben för västra försvarsområdet, huvudförtroendemannen Risto Rautava vid Officersförbundet rf, ordföranden Harri Sirén vid Befälsförbundet rf, ordföranden Pirkko Mattila vid Puolustusvoimain Henkilökuntaliitto ry och ordföranden Antti Timonen vid Finlands Bevärförbundet rf.

Regeringens proposition

För försvarsministeriets förvaltningsområde föreslås 9 652 milj. mark i anslag för 1997. För förvärv av försvarsmateriel avsätts totalt 4 189 milj. mark, varav 3 477 milj. mark är avsett för betalning av tidigare beviljade beställningsfullmakter. Förnyandet av luftstridskrafternas jaktplan har högsta prioritet på denna punkt. En ny beställningsfullmakt på totalt 2 700 milj. mark beviljas för att tillgodose forskning och förvärv, varav 50 milj. mark för finansieringen 1997. Betalningarna i anknytning till beställningsfullmakten infaller 1997—2001.

Regeringen föreslår 5 073 milj. mark för för-

svarsmaktens omkostnader. Enligt propositionen prioriteras en strävan att bibehålla den kvantitativa och kvalitativa miniminivån på utbildningen. Resurserna för beväringensutbildning kommer att dras ner så litet som möjligt.

Försvarsutskottet tar i sitt utlåtande framför allt upp nedskärningarna i omkostnader och konsekvenserna av dem till exempel för utbildningen, beväringarnas förmåner, personalens villkor och fastighetsunderhållet.

Utskottets ställningstaganden

Allmänt. Regeringen har bestämt att försvarsmakten skall spara in 150 milj. mark 1997. Försvarsmaktens omkostnadsnetto minskar i samma mån. I propositionen framhålls att rationaliseringsbesparingen realiserar genom att kraven på den territoriella övervakningens nivå sänks, repetitionsövningarna skärs ner, fastighetsunderhållet samt utgifterna för materielanvändning och materielunderhåll minskas samt genom att en särskild rationaliseringsplan genomförs. Enligt vad utskottet fått veta kan den territoriella övervakningen bibehållas i samma omfattning och på samma nivå som hittills bara inom vissa prioriterade områden och under de viktigaste tiderna.

Utskottet menar att sparplanerna för 1998—1999 är ett ännu allvarigare problem än sparkraven för 1997. Meningen är att omkostnaderna 1999 skall ligga inemot 600 milj. mark lägre än 1995. Sammantaget kommer 1 730 milj. mark att dras från förvaltningsområdets ordinarie verksamhet på fyra år. Om besparingarna blir verklighet betyder det att den ordinarie verksamheten, däribland utbildningen, nästan helt upphör.

Enligt lagen om försvarsmakten (402/1974) har försvarsmakten till uppgift att bl.a. i samverkan med andra övervakningsmyndigheter sörja för övervakningen av rikets land- och sjöområde

samt lufttrum och att trygga rikets territoriella integritet, vid behov med anlåtande av kraftåtgärder. För att försvarsmakten skall komma till rätta med dessa grundläggande uppgifter behöver den adekvata försvarsanslag. De planerade anslagen för omkostnader för försvarsministeriets förvaltningsområde 1998—1999 är njugga.

Försvarsutskottet konstaterar att anslagsknappheten direkt har att göra med försvarsmaktens jaktplansköp snarare än själva anslagsnivån. De första planen förvärvades 1992 och betalningarna sträcker sig ända in på 2001. Redan när beslutet om jaktplansköp var aktuellt varnade flera experter att detta förvärv, som skulle finansieras med medel inom förvaltningsområdets budgetram, hotade att sluka resurserna för andra aktiviteter. Senast hösten 1993, då budgeten för 1994 behandlades, stod det klart för alla hur jaktplansköpen hängde ihop med de personella resurserna, vilket utskottet uppmärksammade i sitt utlåtande (FöUU 3/1993 rd).

De personella resurserna. Utskottet understryker att vi inte kan värna vår försvarskapacitet bara genom att se till försvarsmaktens materiella beredskap. Materielen är inte till stor nytta om det inte finns personal som kan använda den. Teknikens ökade roll understryker ytterligare behovet av utbildad driftspersonal.

Försvarsmakten har under de senaste åren sagt upp en betydande del av sin personal. Neddragningarna i omkostnadsanslagen kommer att leda till nya uppsägningar i ännu större skala. Bortfallet av de uppsagdas arbetsinsats kan inte annat än inverka på prestationsnivån. Vidare finns det risk för att beväringar måste sättas in på uppgifter som är av underordnad betydelse med tanke på deras utbildning. Man kan fråga sig om det med hänsyn till massarbetslösheten är meningsfullt att säga upp anställda. Utskottet har inte fått belägg för att de planerade uppsägningarna nödvändigtvis skulle leda till några statsekonomiska besparingar.

Försvarsutskottet hänvisar också på denna punkt till sina tidigare utlåtanden och menar att personalen i första hand bör få minska genom naturlig avgång, m.a.o. genom att anställda går i pension.

Utbildning. I budgetpropositionen för i år angavs 200 000 dygn som målet för repetitionsövningar, vilket konstaterades vara omkring 55 % från målnivån. I motiveringen till propositionen för 1997 sägs ingenting om detta. Utskottet påpekar att antalet repetitionsövningsdagar 1997, 130 000—150 000, enligt samma räknemetod

bara ger 35—41 % av målnivån. Repetitionsövningarna hotar att minska ännu mer 1998—1999, då de trupper som fått beväringarutbildning 1993—1995 inte är med om några repetitionsövningar alls. Detta är ödesdigert för vårt territoriella försvarssystem, som bygger på en välutbildad reserv.

Beväringarnas terrängövningar minskar ytterligare nästa år. Utskottet hänvisar till sitt utlåtande (FöUU 3/1995 rd) om budgeten för 1996, där det bl.a. påpekade: "Det är inte bra för beväringarnas motivation och utbildningsambitioner att fält- och stridsmanövrar fortfarande måste skäras ner. Truppövningarna blir allt färre och de resterande övningarna förläggs allt oftare till garnisonerna i stället för att genomföras i terrängförhållanden. De enskilda beväringarna får fortfarande god utbildning men de får inte i tillräckligt hög grad öva situationer där de ingår i eller leder en trupp. Också utbildarna får sämre yrkeskompetens och de som hemförlovas blir en reserv med sämre utbildning än tidigare." Om beväringarnas övningar i terrängen och repetitionsövningarna skärs ner samtidigt inställer sig frågan om vi längre har ett trovärdigt försvar på denna punkt.

Beväringarnas sociala förmåner. Beväringarnas förmåner har i praktiken inte rörts sedan 1991. Försvarsministeriets arbetsgrupp för utveckling av beväringarnas sociala och ekonomiska villkor rekommenderade i våras att dagspengarnas realnivå på kort sikt skulle återföras till 1991 års nivå och höjas med en mark. Beväringarna föreslogs få så många fler gratis permissionsresor att de skulle omfatta 3/4 av alla permissionsresor. I detta nu täcker deras två gratisresor per månad bara 2/3 av permissionerna. Kostnadseffekten av de höjda dagspengarna och de ökade permissionsresorna skulle ha varit totalt 50 milj. mark 1997.

Försvarsutskottet har i tidigare sammanhang uppmärksammat att olika villkor gäller för beväringar och civiltjänstgörare. I ekonomiskt hänseende är den största skillnaden att beväringarna inte får s.k. matpeng. Civiltjänstgörarna får 53 mark i matpeng under veckosluten. Beväringarna bör få en lika stor matpeng. Enligt vad utskottet fått veta skulle detta ge upphov till en merkostnad om 116 milj. mark per år för staten.

Byggnadsanslag, underhåll av materiel och fastigheter. För nybyggnader och ombyggnadsarbeten 1997 beviljas 244 milj. mark, dvs. 20 milj. mer än i år (inkl. tillägsbudgetarna). När sysselsättningsläget ännu var gynnsamt och försvars-

maktens egna bygganslag större än nu, avsattes också mångdubbelt mer sysselsättningsmedel för ändamålet än i dag. Utskottet anser att utvecklingen på denna punkt varit helt bakvänd. En del av de tilltänkta besparingarna i bygganslagen hämnar sig längre fram i form av ökade reparations- och underhållskostnader. Det vore motiverat att använda sysselsättningsanslag till årsreparationer i god tid, inte bara i ett totalekonomiskt utan också i ett sysselsättningsperspektiv.

Vidare vore det på sikt ekonomiskt förnuftigare att bygga lämpliga lagerbyggnader för försvarsmaktens materiel än att låta materielen stå utomhus eller i hyreslokaler.

För underhåll av kaserner och annan fastighetsegendom tas medel från omkostnadsmomentet. År 1997 används 40 milj. mark mindre för fastighetsunderhåll än i år. Enligt en utredning till utskottet räcker underhållsmedlen inte till för att bibehålla egendomens värde. Målet är att minska den fasta egendomen och att fortsätta med kostnadssparande investeringar.

Utskottet framhåller att byggnadernas usla skick inom försvarsmakten också är en arbetarskyddsfråga. I en fuktskadeutredning 1994 upptäcktes fuktskador och mögelproblem i 130 byggnader. Tio av byggnaderna är bevaringskaserner och i de övriga arbetar sammanlagt inemot 4 000 anställda. Om lokalerna inte repareras omgående utsätts de som arbetar och bor i dem för hälsorisker och yrkessjukdomar, vilket i sin tur betyder högre kostnader för samhället.

Helsingfors den 10 oktober 1996

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Kalevi Lamminen /saml, vice ordföranden Jaakko Laakso /vänst, medlemmarna Reijo Kallio /sd, Antero Kekkonen /sd, Ossi Korteniemi /cent, Maija-Liisa Lindqvist /cent, Raimo

Övrigt. Oberoende av de anslagsbehov utskottet fört fram tror det inte på någon betydande ökning av försvarsanslagen för 1997. Men som konstaterats ovan klarar försvarsmakten inte av situationen 1998—1999 utan att omkostnadsanslagen höjs.

Försvarsmakten anser att bristen på anslag för den ordinarie verksamheten kunde hjälpas upp med en totalram för förvaltningsområdet och att den nuvarande momentspecifika indelningen kunde frångås. Med hänsyn till riksdagens budgetmakt kan det påpekas att budgeten också för försvarsministeriets förvaltningsområde under de senaste åren har blivit allt generellare och att antalet enskilda moment har minskat. I budgeten för 1997 täcker enbart försvarsmaktens omkostnadsmoment (27.10.21) gott och väl hälften av anslagen för hela förvaltningsområdet. Utskottet anser att försvarsmaktens förhoppningar om friare befogenheter att disponera anslag i rätt stor utsträckning kan infrias genom vissa interna åtgärder inom försvarsförvaltningen, om de nuvarande omkostnadsanslagen fördelas på ett annat sätt och budgetmakt vid behov delegeras ända ner till truppförbandsnivå.

Med stöd av det ovan sagda anför försvarsutskottet vördsamt

att statsutskottet när det utarbetar sitt betänkande bör beakta vad som anförs i detta utlåtande.

Mähönen /sd, Tuija Nurmi /saml, Risto Penttilä /ungf, Mikko Pesälä /cent, Tuija Pohjola /sd, Tuija Maaret Pykäläinen /gröna, Pauli Saapunki /cent och Raimo Tiilikainen /sv samt suppleanten Jouko Jääskeläinen /fkf.

Avvikande åsikt

Jag kan inte omfatta försvarsutskottets utlåtande till statsutskottet om budgetpropositionen för 1997 till den del det gäller ökade anslag för försvarsministeriets förvaltningsområde.

Försvarsministeriet har skäl att företa en nog-

grann översyn av alla sina materielköp och se till att de inte ställer verksamheten på spel eller minskar anslagen för utbildning, personal och byggnader.

Helsingfors den 10 oktober 1996

Tuija Maaret Pykäläinen /gröna

KULTURUTSKOTTET*Bilaga 6***Utlåtande 7/1996 rd****Regeringens proposition 103/1996 rd***Till Statsutskottet*

Med stöd av 18 a § 3 mom. arbetsordningen för riksdagen har kulturutskottet beslutat avge utlåtande om regeringens proposition om statsbudgeten för 1997 (RP 103/1996 rd), som remitterades till statsutskottet för beredning den 17 september 1996.

Med anledning av ärendet har utskottet hört överdirektören Markku Linna, utvecklingschefen Hannele Salminen, ekonomiplaneringschefen Matti Väisänen, undervisningsrådet Jouko Könnölä, biträdande avdelningschefen Juha-ni Hakkarainen, biträdande avdelningschefen Heikki Mäenpää, kulturrådet Pekka Pekkonen och kultursekreteraren Kimmo Aaltonen vid undervisningsministeriet, länsskolrådet Helena Alhosaari vid länsstyrelsen i Lapplands län, utbildningschefen Kirsti Mäensivu från Rovaniemi stad, grundskoldirektören Ulla Liljeström från Tammerfors stad, rektorn Ritva Paulin från Åbo stad, generaldirektören Reijo Vihko vid Finlands Akademi, rektorn Aino Sallinen och dekanus Jorma Ekola vid Jyväskylän universitet, prorektor Arto Mustajoki vid Helsingfors universitet, biträdande direktören Jorma Taskinen vid fortbildningscentralen vid Tammerfors universitet, direktören Leena Nederström vid Utbildningsstyrelsen, rektorn Aulikki Kalalahti vid Alppilan yläaste, chefsplaneraren Esko-Olavi Seppälä vid Statens vetenskaps- och teknologiråd, direktören Matti Sinko vid Koulun tietotekniikkakeskus, direktören Olli Rätty vid Yrkesutbildningsförvaltningens utbildningscentral, direktören Liisa Löfman vid Heinola kurscentral, chefen för bildningsväsendet Matti Rasila vid Finlands Kommunförbund, biträdande avdelningschefen Pentti Aho vid Undervisningssektorns Fackorganisation OAJ, ombudsmannen Liisa Niilola vid Maa- ja Kotitalousnaisten Keskus ry, ombudsmannen Maija Riihijärvi-Samuel vid finska Marthaförbundet, ombudsmannen Leena Krohn vid Kvinnoorganisationernas Centralförbund rf, ombudsmannen Merja Puro vid Suomen Voimiste-

lu- ja liikuntaseurat ry och lektorn Riitta Asanti vid Åbo universitets lärarutbildningsanstalt.

Kulturutskottet har speciellt tagit fram finansieringen av forskning, fortbildningen av lärare och bidragsanslagen för kvinnoorganisationer i budgetpropositionen. Utskottet anför vördsamt följande som sitt utlåtande.

Finansiering av forskning

Regeringen framhåller i sin budgetproposition att åtgärderna för utvecklande av utbildningen och forskningen inriktas på att stärka basen för vår välfärd och vårt nationella innovationssystem samt projekt som främjar det industriella och kulturella underlaget för vår konkurrenskraft, i synnerhet inom data- och programvarutekniken, datakommunikationstekniken, elektroniken och biotekniken.

Universiteten strävar att bedriva internationellt högkvalitativ forskning, specialisera sig på sina starka områden och bidra bl.a. till uppkomsten av spetsforskningsenheter. Finlands Akademi inriktar lejonparten av sina forskningsanslag på att finansiera stora, avancerade projekt och spetsforskningsenheter samt på att förbättra deras villkor. Finansiella medel kanaliseras bl.a. till områden där det behövs strategiska satsningar, såsom viktiga forskningsområden med tanke på nyindustrialisering och projekt som främjar en samverkan mellan högskolor, forskningsinstitut och företag.

Regeringen föreslår en avsevärd ökning av forskningsanslagen. Detta märks framför allt i att Finlands Akademi och Teknologiska utvecklingscentralen skall få avsevärt större bevilningsfullmakter än hittills. Enligt en kalkyl i propositionen höjs forsknings- och utvecklingsanslagen för Finlands Akademi och Teknologiska utvecklingscentralen 1997 med 26,5 procent mot 1996, medan anslagshöjningen för universiteten är 4,6

procent. De föreslagna anslagen i budgeten framgår av kapitlet.

Utskottet ser det som en mycket positiv sak att regeringen föreslår ökade forskningsanslag i budgetpropositionen. Det finner prioriteringarna i förslaget väl motiverade. För att de prioriterade målen skall nås är det viktigt att vi gör vissa intellektuella satsningar och den vägen på hela folkets framtid. Utskottet understryker att om vi vill nyttiggöra ett flertal innovationer nationellt i större skala måste vi ta hänsyn inte bara till den tekniska utvecklingen utan också till sociala och kulturella aspekter. Därför omfattar utskottet vissa sakkunnigas syn att forskningsprogrammen i högre grad bör ta upp problematik och infallsvinklar som är relaterade till människan, samhället och kulturen. Det är viktigt att vi bedriver långvariga samarbetsprojekt med en tvärvetenskaplig inriktning, menar utskottet.

Undervisningsministeriet prioriterar bl.a. åtgärdsprogram för undervisning och forskning som anknyter till Ryssland. Utskottet anser det vara av största vikt att Rysslandsforskningen garanteras en fortsatt gynnsam anslagsutveckling.

Fortbildning av lärare

Kulturutskottet uppmärksammar i sina utlåtanden 1/1996 rd och 2/1996 rd fortbildningen av lärare. Det hänvisar till sina uttalanden i dem. Med hänsyn till hur viktig fortbildningen är, inte minst under rådande förhållanden, tar kulturutskottet upp frågan också i detta utlåtande.

I statsrådets plan för utveckling av utbildningen och högskoleforskningen för 1995—2000 prioriteras t.ex. fortbildningen av lärare. I linje med detta föreslås i budgetpropositionen ökade resurser för fortbildning av lärare. Målgruppen består av inmot 100 000 lärare och 6 000 rektorer eller annan personal som innehar ledande uppgifter vid läroanstalter. Enligt en utredning till utskottet berörs ungefär 10 procent av lärarkåren årligen av olika utbildningspolitiskt betydelsefulla fortbildningsprogram för lärare.

Det är statens sak att se till att fortbildningen svarar mot de utbildningspolitiska prioriteringarna och fyller de behov som eventuella utbildningspolitiska reformer ger upphov till. Däremot bär lärarna själva och deras arbetsgivare ansvaret för att yrkeskunskaperna generellt sett uppfyller tidens krav. Kommunerna bör i sin egenkap av arbetsgivare uttryckligen se till att lärar-

na har möjlighet att delta i fortbildning, anser utskottet.

Lärararbetet fullföljer principen om livslångt lärande genom att lärarens erfarenhet i yrket i kombination med en välplanerad och väl genomförd fortbildning leder till en fortgående utvecklingsprocess. Läraryrket förutsätter fortsatt om skolning och gedigna kunskaper om det moderna samhället, inte minst om hur ungdomar lever och tänker och om förändringar i samhället. Enligt en utredning för utskottet ger de nuvarande metoderna inte garantier för att fortbildningen av lärare håller måttet i alla avseenden. I många kommuner saknas ett heltäckande och väl inarbetat system för att hänvisa lärare till fortbildning. Därför behövs det ett övergripande program som kan samordna och identifiera fortbildningsbehoven, garantera tillgången till högkvalitativ utbildning både i regionalt och språkligt hänseende och knyta läroanstalterna till systemet med fortbildning på permanent basis. Också verksamhet i nätverk bör gynnas.

Fortbildningen bör vara tillräckligt långvarig för att den skall ha en effekt. Den bör läggas upp som en integrerande del av lärararbetet och lärarnas arbetstider. Enligt utskottets mening är det lämpligt att fortbildningen för lärare och läroanstaltsledningen i regel omfattar minst tre studieveckor. Omfattningen kan variera efter målsättning.

Med hänsyn till att eleverna har allt större svårigheter att få fason på sitt liv, att utslagningen ökar och att förändringarna i samhället är svåra att förutse behöver lärarna allt djupare sociala och psykologiska insikter och kontaktfärdigheter. Lärarnas grundutbildnings- och fortbildningsprogram bör byggas ut med avsnitt som ger dem kunskaper om hur de ungas liv gestaltar sig och om barns, vuxnas och familjers levnadsförhållanden. Fortbildningen inom dessa områden bör ordnas i samråd med andra sektorer.

En möjlighet är att ett utbildnings- och utvecklingsprogram skräddarsys för varje lärare och att skolan i stor utsträckning själv bestämmer hur det genomförs med hjälp av de utbildningstjänster som finns tillgängliga på olika håll.

Enligt en utredning för utskottet är den individuellt upplagda utbildningen Professional Development, eller PD-utbildningen, mycket populär bland lärarna vid olika läroanstalter. I en utredning som undervisningsministeriet låtit utföra föreslås att PD-utbildningen knyts till universitetens grundutbildnings- eller fortbildningspro-

gram. Utskottet ser positivt på förslaget i den meningen att det kan vara den bästa vägen att garantera tillgången till de modernaste och bästa kunskaperna. Utskottet påpekar dock att detta skulle utesluta vissa lärargrupper, som lärarna vid en del yrkesläroanstalter. Med hänsyn till vissa missförhållanden i förslaget anser utskottet att frågan fortfarande kräver grundlig prövning för att slutresultatet skall bli det bästa möjliga. Enligt utredning har det också ansetts vara bra med skolspecifika PD-program, där merparten av lärarkåren i en viss skola är med om utbildningen och därmed tillsammans kan utveckla både sin egen yrkeskompetens och skolans arbetsmetoder. En del sakkunniga har dessutom föreslagit en s.k. spetsläramodell.

För att värna och förbättra lärarnas psykiska, sociala och fysiska krafter behövs det ett effektivt och välfungerande rehabiliteringssystem samt nya innovativa utbildningsformer som särskilt tar fasta på lärarnas personliga utveckling.

Vid sidan av insatserna för att utveckla utbildningen behövs det ett brett upplagt ledarutbildningsprogram som tar sikte på att intensifiera utvecklingsarbetet i skolor och kommuner och att ta fram nya arbetsmetoder. I samband med ledarutbildningen kunde det vara bra med in- skolning i arbetsgemenskapen.

Det är nödvändigt att det fattas snabba beslut om ändring av tjänste- och arbetskollektivavtalen med tanke på en smidigare undervisnings- och arbetsskyldighet för lärarna, anser utskottet.

Utskottet förutsätter därför att regeringen låter utreda om en totalarbetstid kan införas för lärarna.

Den möjligheten har också förts fram att fortbildningen av lärare ger bättre resultat om den knyts till grundutbildningen av lärare, med andra ord den s.k. hemuniversitetsmodellen. Då bibehålls kontakten med det universitet där grundexamen har avlagts. Utskottet menar att denna modell med det snaraste bör utredas.

Det behövs mera arbetspraktik för lärarna och intensivare samverkan mellan fortbildningen av lärare och arbetslivet.

De som utbildar lärare spelar en nyckelroll i

att utveckla det finska skolsystemet och höja nivån på studierna. Utskottet finner det nödvändigt att också lärarutbildarna garanteras fortsatta fortbildningsmöjligheter. Det är viktigt inte minst för att de under de senaste åren inte har haft möjligheter till en studietermi- n med lön.

Statsunderstöd till kvinnoorganisationer

I artikel 7 i FN-konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor, den s.k. CEDAW-konventionen, sägs att konventionsstaterna skall säkerställa kvinnors rätt att delta i icke-statliga organisationer och sammanslutningar inom landets offentliga liv. Men t.ex. statsunderstöden till hushållsrådgivningsorganisationer har dragits ner i de senaste statsbudgetarna. Tillräckliga åtgärder har alltså inte vidtagits för att kvinnor skall kunna medverka. Utskottet framhåller i alla fall att kvinnoorganisationernas verksamhet i många avseenden når ut till mycket breda folklager och därmed utgör en viktig del av de fria folkrörelserna. Exempelvis Kvinnoorganisationernas Centralförbund har 55 medlemsorganisationer med en sammantagen medlemskår på ca 530 000 kvinnor. Många kvinnoorganisationer, som Marthaförbunden, jordbrukskvinnorna, husmödrarna och kvinno-idrottsorganisationerna har utfört ett viktigt arbete under lågkonjunkturen, inte minst bland ungdomar. De når just de breda lager som berörs och eventuellt också får lida av den pågående brytningsperioden i samhället.

Utskottet anser att statsutskottet nödvändigt bör överväga att öka statsunderstöden för kvinnoorganisationerna i nästa års budget. Vidare är det nödvändigt att med det snaraste utreda hur kvinnoorganisationernas villkor kan värnas på ett bestående sätt.

Med stöd av det ovan sagda anför kulturutskottet vördsamt

att statsutskottet bör utarbeta sitt betänkande med hänsyn till det som anförs i detta utlåtande.

Helsingfors den 11 oktober 1996

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Kirsti Ala-Harja /saml, vice ordföranden Jukka Gustafsson /sd samt medlemmarna Tapio Karjalainen /sd, Ossi Korteniemi /cent, Irina Krohn /gröna, Jaakko Laakso /vänst, Annika

Lapintie /vänst (delvis), Kalevi Olin /sd (delvis), Päivi Räsänen /fkf, Aino Suhola /cent, Sade Tahvanainen /sd, Hannu Takkula /cent, Irja Tulonen /saml (delvis), Anu Vehviläinen /cent och Ulla-Maj Wideroos /sv (delvis).

Avvikande åsikter

I

Kulturutskottet fäster i sitt utlåtande inte tillräckligt avseende vid de totala effekterna av budgetpropositionen, framför allt vad gäller tillgången till allmänbildande utbildning på lika villkor i ett regionalt perspektiv. Det bör observeras att det också krävs lämpliga vikariearrangemang för dem som skall delta i fortbildning och därmed att arbetsgivaren binder sig vid och satsar ekonomiskt på utbildningen. Den ekonomiska situationen varierar mycket från kommun till kommun, vilket i det praktiska livet kan betyda skillnader i möjligheterna att delta i fortbildning i olika regi-

oner. De föreslagna neddragningarna i statsandelar till kommunerna gör det ännu svårare för många kommuner att garantera en god allmänbildande utbildning. En av förutsättningarna för detta är just att fortbildningen av lärare kan genomföras i full skala.

I övrigt omfattar jag utskottets utlåtande, som inskränker sig till finansieringen av forskning, fortbildningen av lärare och statsunderstöden till kvinnoorganisationer i statens budgetproposition för 1997.

Helsingfors den 11 oktober 1996

Päivi Räsänen /fkf

II

Vi anser att utskottet i sitt utlåtande borde ha tagit ställning till följande frågor, som spelar en stor roll för de framtida förutsättningarna för den allmänbildande utbildningen, både undervisningen och inläringen.

1) De överdimensionerade nedskärningarna i statsandelar äventyrar tillgången till en likvärdig grundläggande undervisning

En av våra starkheter har varit att de unga har haft mer eller mindre likvärda möjligheter att söka sig till utbildning som svarar mot deras intresse och förmåga. Detta har alltid varit en av hörnstenarna i vår välfärd och en av våra absoluta starkheter.

Nu står denna starkhet allvarligt hotad. Re-

geringens överdimensionerade nedskärningar i statsandelarna hotar jämlikheten i den grundläggande undervisningen och behandlar kommunerna olika.

Regeringen fattade redan i sitt program beslut om att statsandelarna till kommunerna skulle skäras ner under kommande år. Därför har de extra nedskärningarna kommit som obehagliga överraskningar, som gör det svårt för kommunerna att anpassa verksamheterna till oförutsedda händelser och att planera ekonomin på sikt. Och inte nog med detta. I samband med statsandelsreformen, som skall genomföras i början av 1997, kommer priserna per enhet att skäras med mer än 2 miljarder mark jämfört med kostnadsunderlaget i och med att kostnaderna enligt un-

derlaget 1995 sänks till nivån för de kalkylerade priserna per enhet 1996. Den sammantagna effekten av detta är som en direkt nedskärning i statsandelarna.

Regeringen vill skära ner statsandelarna till kommunerna och ändra deras skatteintäkter för sammanlagt 8 500 miljoner mark 1996—1999. Detta betyder dessvärre att också utbildningen drabbas av regeringens överdrivna spariver. Kommunförbundet påpekar att neddragningarna i statsandelarna försämrar utsikterna att kunna genomföra vissa stjärnprojekt för att utveckla utbildningen i praktiken.

De tidigare sparåtgärderna inom skolväsendet har redan betytt större klasser, mindre materialköp, permitteringar och minskad personal. De nya nedskärningarna hotar hela den egentliga undervisningen. Undervisningens grundläggande strukturer och jämlikheten i utbildningen står hotade.

Vi anser att statsandelarna borde ha skurits ner utan risk för de grundläggande tjänsterna, däribland utbildningen.

2) Studiestödet för alla självständigt boende studerande under 20 år bör höjas

Studiestödsreformen kom i gång under regeringen Aho. Studiepenningen höjdes avsevärt samtidigt som lånen bands vid marknadsrörelserna. Tanken var att förhindra att de studerande blev alltför djupt skuldsatta. Studiestödsreformen måste fortsätta. Centern har upprepade gånger föreslagit att problempunkterna i studiestödet rättas till för dem som inte fyllt 20 år.

Det är bra att regeringen sent omsider beslutar rätta till situationen för dem som inte fyllt 20 år. Enligt propositionen kommer självständigt boende 19-åringar att få fullt studiestöd från och med augusti 1997 och 18-åringar ett år senare.

Centern föreslog för drygt ett år sedan en sådan modell att studiepenningen för alla självständigt boende studerande som inte fyllt 20 år skulle lyftas till samma nivå som för äldre studerande räknat från den 1 augusti 1997. Det är fortfarande möjligt att genomföra denna modell.

Det är beklagligt att propositionen inte gör något för att rätta till de stora neddragningar i studiestödet som regeringen Lipponen gjorde 1995.

Regeringens nedskärningar i de studerandes grundtrygghet ökade skuldsättningen bland studerande och ökade trycket på det kommunala utkomststödet. De minskade också de ungas intresse för att söka sig till utbildning, eftersom

skillnaden mellan utkomststöd och studiepenning blev större. Därför ligger det i både de studerandes och samhällets intresse att studiepenningen från och med början av 1997 återställs till nivån för 1995. Det finns planer på att förbättra utbildningsstödet för arbetslösa och då är det inte mer än rättvist att också studiestödet för heltidsstuderande förbättras.

Vi anser att det finns mycket som talar för att riksdagen bör godkänna Centerns riksdagsgrupps budgetmotion, vilket skulle innebära att studiepenningen räknat från den 1 augusti 1997 åter står på nivån före nedskärningarna. Kostnadseffekten för 1997 vore då 70 milj.mrk. Om motionen godkänns betyder det vidare att studiepenningen för icke-hemmaboende studerande under 20 år från och med den 1 augusti 1997 blir lika stor som för äldre studerande. Kostnadseffekten för 1997 vore då 20 milj.mrk.

3) De studiesociala förmånerna får inte försämrats

Regeringens förslag om neddragningar i de studiesociala förmånerna för dem som studerar vid yrkesskolor och gymnasier är ett dråpslag till, inte minst mot de ungdomars studiemöjligheter som bor i utbygderna. Eleverna kommer att gå miste om sina avgiftsfria internatplatser och får i regel lov att betala en egenavgift på ca 33 procent. För dem som inte fyllt 18 år kan självriskan bli ännu större, beroende på föräldrarnas förmögenhet. En sådan försämring av de studiesociala förmånerna kan leda till att skolornas avgiftsfria och övervakade elevinternat i traditionell bemärkelse helt försvinner ur bilden. Hittills har föräldrarna tryggt kunnat skicka sina barn till utbildning på andra stadiet, när skolorna har haft ett övervakat internat med en mängd fritidsaktiviteter. Framför allt i glesbygderna har de avgiftsfria och övervakade internaten bidragit till intresset för att söka sig till utbildning.

Regeringen har också lämnat en proposition om stöd för gymnasie- och yrkesläroanstaltslevers skolor. Stödet betalas för kostnaderna för dagliga skolor. Tyvärr ser det inte ut att bli något stöd för hemresor under veckosluten för dem som bor på studieorten.

Skolresereformen kommer att förbättra stödet för de studerande som inte får något som helst stöd för sina skolresor i dag. Samtidigt kommer vissa elevers skolreseförmåner dock att försämrats. Dessutom är det högst besynnerligt att stödet är mindre just i de områden där det inte finns

någon kollektivtrafik eller ordnade skoltransporter. Också denna förändring drabbar de unga som bor i glesbygderna hårdast.

Vi anser att de planerade försämringarna när det gäller elevernas internatplatser och deras skolresor inte får bli av.

Helsingfors den 11 oktober 1996

Ossi Korteniemi /cent
Aino Suhola /cent

Med stöd av det ovan sagda framställer vi vördsamt

att statsutskottet bör behandla budgetpropositionen för 1997 med hänsyn det som framförs i denna avvikande åsikt.

Hannu Takkula /cent
Anu Vehviläinen /cent

ARBETSPOLITISKA UTSKOTTET

Bilaga 7

Utlåtande 13/1996 rd

Regeringens proposition 103/1996 rd

Till Statsutskottet

I det syfte som anges i 18 a § 3 mom. arbetsordningen för riksdagen har riksdagens biträdande generalsekreterare genom en skrivelse den 17 september 1996 sänt ett utdrag ur riksdagens beslutsprotokoll om regeringens proposition 103/1996 rd om statsbudgeten för 1997 till arbetspolitiska utskottet för kännedom. Utskottet beslutade vid sitt möte den 20 september 1996 ge utlåtande i ärendet till statsutskottet.

Med anledning av ärendet har utskottet hört arbetsministern Liisa Jaakonsaari, kanslichefen Pertti Sorsa, konsultativa tjänstemannen Raila Kangasperko och avdelningschefen Anssi Paasivirta vid arbetsministeriet, konsultative tjänstemannen Juha Mäntytvaara och undervisningsrådet Hannu Sirén vid undervisningsministeriet samt biträdande avdelningscheferna Aino Inkeri Hansson, Raimo Ikonen och Matti Toiviainen vid social- och hälsovårdsministeriet.

Utskottets ställningstaganden*Allmänt*

Utskottet har tagit fasta på den arbetskraftspolitiska utbildningen inom arbetsministeriets förvaltningsområde, yrkesutbildningen inom undervisningsministeriets förvaltningsområde samt utkomstskyddet för arbetslösa och hur det är samordnat med utbildningen inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde. Dessutom har utskottet behandlat frågan om samverkan dessa ministerier emellan och med andra instanser.

Det finns inga exakta uppgifter att tillgå om hur stora de totala arbetslöshetskostnaderna är. De har uppskattats röra sig kring 35—40 miljarder mark om året, men kalkylerna är i hög grad beroende av vilka värdeaspekter som vägs in. Anslagen i budgetpropositionen för sysselsättningsförbättrande åtgärder tillsammans med detta kalkylerade belopp ger en fingervisning om de samhällsekonomiska konsekvenserna av ar-

betslösheten och kräver en effektiv allokering av de finansiella resurserna för förbättring av sysselsättningen. Enligt utskottet bör det utredas hur stora de sammantagna arbetslöshetskostnaderna är och därefter utvärderas hur pengarna för sysselsättningsfrämjande åtgärder skall fördelas för att ge ett effektivare resultat.

Enligt statsrådets program för utveckling av lagberedningen skall de direkta och indirekta konsekvenser lagstiftningen får för olika målgrupper bedömas vid beredningen. Bedömningen bör ta hänsyn dels till konsekvenserna för det offentliga samfundet, medborgargrupper och näringslivet, dels till miljökonsekvenserna. Inte bara kostnaderna utan också andra ekonomiska konsekvenser bör anges i mark. Om detta inte är möjligt krävs åtminstone en uppskattning av storleksordningen. Sedan lagen trätt i kraft skall lagens konsekvenser följas upp och, om det visar sig nödvändigt, förslag utarbetas till hur missförhållanden skall röjas undan.

Utskottet har uppmärksammat att det förekommer stora brister vid bedömningen av de ekonomiska konsekvenserna och vid uppföljningen av åtgärderna och i informationen till riksdagen. Regeringen underlåter i sina propositioner att fullt ut bedöma konsekvenserna av lagstiftningen. I synnerhet bedömningen av den sammantagna effekten av olika förvaltningslagstiftning är otillräcklig.

Samverkan

Utskottet har fått en utredning om samverkan mellan arbetsministeriet, undervisningsministeriet samt social- och hälsovårdsministeriet. Ministerierepresentanterna medgav själva att samverkan väl kunde förbättras. Som ett exempel nämndes ministeriernas divergerande syn på frivillig långtidsutbildning för arbetslösa. Utskottet menar att i synnerhet samarbetets innehåll bör förbättras. För att få fram lösningar av avgörande betydelse för sysselsättningen bör samverkan utsträckas till alla nivåer. Skötseln av sysselsätt-

ningen och sammanjämkningen av olika former av yrkesutbildning kräver att ministerierna intensifierar samarbetet med varandra men också med kommuner, läroinrättningar, näringslivet, arbetsmarknadsorganisationer och andra intresseorganisationer.

Genom en ändring av lagen om arbetsmarknadsstöd i våras kringskars 20—24-åringars rätt till arbetsmarknadsstöd. Samtidigt ändrades lagen om utkomstskydd för arbetslösa så att åldersgränsen för personer berättigade till s.k. tilläggsdagpenning höjdes till 57 år. För dem som uteslöts från arbetsmarknadsstödet måste man ordna utbildning, arbetspraktik eller något annat som främjar sysselsättningen. De som faller för åldersstreck i fråga om tilläggsdagpenningen åter får delta i sysselsättningsfrämjande utbildning eller rehabilitering, och i sista hand har kommunerna ålagts en sysselsättningskyldighet under 10 månader. Exempelvis dessa åtgärder lyckas bara genom nära samverkan mellan olika instanser. Samverkan leder också till ett minskat bollande med ansvaret myndigheter emellan eller mellan staten och kommuner.

Yrkesutbildning

I och med att produktionen och arbetslivet undergått en snabb förändring och arbetslösheten är hög krävs det att yrkesutbildningen läggs om. Den europeiska integrationen åter har lett till att vissa av de tidigare använda industripolitiska instrumenten inte längre är tillåtna och att en översyn av industripolitikens innehåll och prioriteringar är av nöden. Resultatet är att yrkesutbildningen blivit ett allt viktigare led i arbetskrafts- och industripolitiken. Av tradition har forskning och produktutveckling lyfts fram som reella konkurrensfördelar, men en höjd standard på den allmänna yrkesutbildningen har ansetts ge hållbarare resultat. Ur samhälls-ekonomisk aspekt har investeringar i utbildning visat sig lönsamma och ger i allmänhet en bättre avkastning än realinvesteringar. Speciellt viktigt är det med en yrkesskicklig och kunnig arbetskraft inom de teknologiintensiva branscherna där företagen konkurrerar med kvalitet, hög produktivitet och avancerad teknik. För att fin-ska produkter skall vinna marknadsandelar här hemma och utomlands krävs att medel anvisas för ett effektivt exportfrämjande och för marknadsförings- och exportutbildning. I framtiden kommer den viktigaste uppgiften för det allmänna att vara att se till att det finns ett tillräck-

ligt utbud av utbildad och yrkesskicklig arbetskraft.

Enligt budgetpropositionen för 1997 finns det ett rätt stort utbud av yrkesutbildning. I synnerhet den arbetskraftspolitiska och yrkesinriktade vuxenutbildningen hör till de viktiga instrument som en aktiv arbetskraftspolitik kan utnyttja sig av. Det är av stor betydelse att äldre personer får yrkesutbildning, dels för att skillnaderna i utbildning mellan åldersklasserna är rätt stora, dels för att det krävs aktiva insatser för att de så kallade stora åldersklasserna skall stanna kvar på arbetsmarknaden och inte förtidspensionera sig. Regeringen har tillsatt utredningsmän för att göra upp ett förslag till en så kallad utbildningsförsäkring i anknytning till yrkesinriktad vuxenutbildning. I budgetförslaget ingår ett anslag på 300 miljoner mark för att införa systemet. Utskottet finner förslaget motiverat och skyndar på reformen. Att utbildningen byggs ut kraftigt får inte leda till att kvaliteten försämras eller att de arbetssökande får en utbildning som inte alls förbättrar deras möjligheter att bli sysselsatta. Enligt en utredning som utskottet fått kommer utbildningens kvalitet och resultat att följas upp och utläsas ur bland annat sysselsättningseffekterna. De uppgifter som utskottet fått om uppföljningen av medelsanvändningen och resultaten av åtgärderna har varit rätt summariska och på vissa punkter talat mot varandra. Evalueringsystemet bör bli exaktare och bättre betjäna beslutsfattandet. Med hänsyn till riksdagens budgetmakt är det av vital betydelse att riksdagen vid rätt tidpunkt har tillgång till tillräckligt detaljerade uppgifter om hur medlen använts och vilka resultat som nåts.

Genom anslagsfördelningen jämnas regionala sysselsättningsskillnader ut med stöd av sysselsättningslagen. Utskottet noterar att de arbetslösas absoluta antal är anmärkningsvärt stort inom vissa områden. Anslagsfördelningen bör omprövas, om olägenheterna av den absoluta och den relativa arbetslösheten kan jämföras med varandra. En ytterligare regional aspekt är vilken effekt och betydelse sysselsättningsåtgärderna har för ekonomin inom området.

För närvarande är arbetslösheten hög också bland utbildade personer. Delvis kan detta förklaras med strukturella orsaker. Arbetslivskraven har förändrats så snabbt att det inom vissa branscher samtidigt råder både arbetskraftsbrist och arbetslöshet. Det har varit svårt för utbildningssystemet att med tillräckligt noggrannhet föregripa behoven inom arbetslivet.

En revidering av yrkesutbildningssystemet och läroplanerna är just nu aktuell. Bland annat skall arbetslivskännedom tas bättre tillvara och beslutsrätten delegeras nedåt, i synnerhet till huvudmännen för läroinrättningar. Utbildningsinnehållet anpassas såvitt möjligt till arbetslivskraven samtidigt som utbildningssystemets omedelbara kontakter med arbets- och näringslivet intensifieras. Arbetspraktiken spelar en viktigare roll i yrkesutbildningen än tidigare och ges därför mer utrymme i utbildningen. Reformen är enligt utskottets förmenande synnerligen behövlig, eftersom utbudet av utbildning och efterfrågan på yrkeskunnig arbetskraft inte går ihop på allra bästa tänkbara sätt. Representanter för industrin, arbetsgivare och arbetstagarorganisationer har alla offentligt uttryckt sin oro för samtidig arbetslöshet och inadekvat tillgång på yrkeskunnig arbetskraft. Utbildningssystemet bör vidareutvecklas med hänsyn till regionala behov. För att slutresultatet skall bli gott krävs det att samtliga behöriga instanser bedriver ett nära samarbete på olika nivåer.

Omstruktureringen inom näringslivet och företagen bör vägas in när yrkesutbildningen läggs upp. Företagen har gått in för att i allt högre grad skaffa service och underleveranser av varandra. Allt fler arbetar i små och medelstora företag, och egenföretagsamheten har ökat. Existerande verksamhetsformer för sammanlänkning av arbetslivet och utbildningen måste förbättras och nya utvecklas. Läroavtalsutbildningen kommer att öka som grundutbildning och fortbildning för såväl unga som vuxna. Målet för 1997 är 19 500 utbildningsplatser. Utskottet menar att utvecklingen går i rätt riktning. Erfarenheter utomlands talar för att läroavtalsutbildning bidrar till ett kvalitativt bättre utbildningssystem och underlättar övergången från utbildning till arbetsliv.

Utskottet poängterar hur viktigt det är med

praktik och läroavtalsutbildning i små och medelstora företag i och med att de ger kännedom om den arbets- och företagsmiljö som i framtiden i allt större utsträckning kommer att erbjuda arbetstillfällen. För att resultatet av reformerna skall bli det avsedda krävs att lärarna vid yrkesläroanstalterna ges större färdigheter och företagen får ekonomisk kompensation för kostnaderna. Kostnaderna för läroavtalsutbildningen ligger i dag hinder i vägen för små och medelstora företag att delta. Deltagandet kan göras mer attraktivt genom att läroavtalsbyråerna ges mer resurser för att effektivisera de handledande funktionerna så att de svarar mot de små och medelstora företagens behov. Åtgärderna är inriktade både på att stödja företagverksamheten och på att förbättra yrkesutbildningen. Om företagen får delta i utvecklingen av utbildningssystemet, i beslutsfattandet och i själva utbildningen har de nyutbildade en större chans att snabbare få arbete och omsätta det nyaste kunskandet vid företagen.

Utskottet finner det också viktigt att det utreds om de föreslagna arbetskrafts- och näringscentralerna regionalt sett räcker till och är tillräckligt täckande.

Utskottet anför

att statsutskottet bör förutsätta att alla regeringspropositioner innehåller en bedömning av vilka konsekvenser propositionen har för sysselsättningen.

På grundval av det ovan sagda anför arbetspolitiska utskottet vördsamt

att statsutskottet bör beakta det som sägs i detta utlåtande när det utarbetar sitt betänkande.

Helsingfors den 11 oktober 1996

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Reijo Lindroos /sd, vice ordföranden Armas Komi /cent (delvis), medlemmarna Anne Huotari /vänt (delvis), Kari Kantalainen /saml, Kyösti Karjula /cent (delvis), Hannu Kemppainen /cent (delvis), Anne Knaapi /saml (delvis), Paula Kokkonen /saml, Pirkko Peltomäki /sd, Riitta Prusti /sd (delvis), Heikki Rinne /sd (delvis),

Outi Siimes /saml (delvis), Raimo Tiilikainen /sv (delvis), Maija-Liisa Veteläinen /cent (delvis), Marja-Leena Viljamaa /sd (delvis), Pertti Virtanen /rdgv (delvis) och Jorma Vokkolainen /vänt (delvis) samt suppleanterna Johannes Koskinen /sd (delvis), Esa Lahtela /sd (delvis), Tauno Pehkonen /fkf (delvis) och Eila Rimmi /vänt (delvis).

Avvikande åsikt

Arbetspolitiska utskottet har i sitt utlåtande till statsutskottet om budgetpropositionen varit mycket försiktigt i sina ställningstaganden och främst hållit sig till utbildningsfrågor. I och för sig är det helt på sin plats att ta upp utbildningsfrågor och plädera för ett bättre samarbete mellan myndigheterna. Helt riktigt är det också att framhålla att de nya utbildningsbehoven hänger samman med hur näringslivet och samhället i övrigt utvecklas.

Enligt vårt förmenande hade ännu större emfas bort läggas vid den senare aspekten. Det framgår inte med önskvärd tydlighet av utlåtandet hur stora omvälvningar hela samhället och arbetslivet har gått igenom. Omvälvningen kräver vittgående reformer inte bara i fråga om utbildningen utan också med avseende på andra strukturer inom arbetslivet och samhället. Det räcker inte med att konstatera att kostnaderna för arbetslösheten uppgår till 35–40 miljarder per år. Vi förundrar oss över att regeringen inte längre håller fast vid sitt mål att halvera arbetslösheten, och arbetspolitiska utskottet förefaller inte längre lyfta fram saken och hålla fast vid den. Vi anser att målet bör stå fast.

Det är utskottets sak att aktivt försöka hitta på sätt att drastiskt få ned arbetslösheten. Under arbetsministeriets förvaltningsområde sorterar inte bara den arbetskraftspolitiska utbildningen utan också frågor i anknytning till arbetslivsreformen. Alldeles särskilt bör vikt fästas vid att arbetslivslagstiftningen gynnar uppkomsten av små och medelstora företag, eftersom förhoppningarna om en minskad arbetslöshet uttryckligen ställs på dessa. Småföretagsamheten bör följaktligen stå under regeringens särskilda beskydd.

Det borde också grundligt utredas vilken vikt de traditionella arbetspolitiska medlen samt forsknings- och utvecklingsinsatserna tillmäts i statsbudgeten. De som slås ut på arbetsmarknaden får enligt vår åsikt inte glömmas bort.

Helsingfors den 11 oktober 1996

Armas Komi /cent
Maija-Liisa Veteläinen /cent
Tauno Pehkonen /fkf

I en rapport om utfallet av regeringens sysselsättningsprogram, som en uppföljningsgrupp under statssekreterare Rauno Saari kommit ut med, konstateras att de arbetskraftspolitiska åtgärderna nu är ansträngda till det yttersta. Det här är enligt vår åsikt en helt riktig bedömning. Vi befinner oss i en situation där tillfälliga arbeten eller upprepade utbildningstillfällen finansierade eller stödda av staten inte längre räcker till för att förbättra sysselsättningen. I viss mån blir det också fråga om en snedvridning av arbetsmarknaden.

I anknytning till reformen av den statliga regionalförvaltningen inrättas arbetskrafts- och näringscentraler genom sammanslagning av tidigare existerande organisationer. Vi anser att centralerna kommer att vara viktiga aktörer, som på ett naturligt sätt bör ta tillvara regionernas egenskaper och starka sidor. Deras viktigaste uppgift bör vara att sätta fart på det regionala utvecklingsarbetet. Endast 13 centraler räcker inte till att fylla dessa ambitioner. Därför bör det finnas en arbetskrafts- och näringscentral i varje landskap.

Av de förmåner som betalas ut till arbetslösa hör arbetsmarknadsstödet under arbetsministeriets huvudtitel. Regeringen har skärpt villkoren för arbetsmarknadsstödet, dragit ned barntillägget med 60 procent och föreslår ytterligare att indexjusteringen av arbetsmarknadsstödet slopas fram till 1999. Ändringarna leder till att samhället polariseras allt mer. Statsutskottet kunde enligt vår åsikt åtminstone överväga om arbetsmarknadsstödet och det grundläggande arbetslöshetsskyddet kunde indexjusteras från början av 1997.

Med stöd av det ovan sagda anför vi

att statsutskottet utöver utskottets utlåtande bör beakta det som sägs i denna avvikande åsikt när det utarbetar sitt betänkande.

Kyösti Karjula /cent
Hannu Kempainen /cent

